

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tyko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 56

Poznań, wtorek dnia 4 lutego 1930

Rok XXV

Walka o zdrowie moralne

Wśród szeregu zagadnień natury społeczno-moralnej poruszyliśmy ostatnimi czasy również sprawę szkodliwej tendencji w dziedzinie kinematografów, polegającej — jak się wyraziliśmy — na „handlowym spekulowaniu na popularność filmów, wyciągających na ekran możliwie jaskrawe sceny z życia erotycznego”. Pisaliśmy: „Nie potrzeba być świetoszkim faryzeuszowskim, by być tego zdania, że rozkiełznawanie zmysłów za pomocą obrazów świetlnych w kinematografach, dostępnych każdemu, także młodzieży, nawet nieletniej, jest igraszką nieco zbyt niebezpieczną ze stanowiska zbiorowego zdrowia moralnego, a także fizycznego, by społeczeństwu, dbałem o swoje jutro, zagadnienie to mogło być obojętne.”

Nie chodzi tu oczywiście o sprawę tylko miejscową, widzimy bowiem w całym kraju te same objawy, a właściciele poszczególnych kinematografów, o ile chodzi o filmy jako takie, są zależni od szeregu wytwórni filmów, od wypożyczalni filmów oraz od komisji ministerjalnej, przez której cenzurę filmy przechodzą.

Jest objawem znamionym, że filmy zagraniczne otrzymują w polskich wypożyczalniach często tytuły odmiennie od oryginalnych, specjalnie drastyczne, obliczone wybitnie na handel podniętą erotyczną. Zaznaczyliśmy już, że łomaczy się to w znacznej mierze rolą Żydów w wypożyczalniach filmów.

Wszystko to dzieje się z wiedzą i wolą komisji filmowej ministerjum — nie oświaty, jak pisaliśmy przez omyłkę — lecz spraw wewnętrznych. Wiemy, jakich w ostatnich czasach prasa narodowa i katolicka doznawała represyj za swoje przekonania i cywilną odwagę ich bronięcia, ale w tych samych czasach rozpętało się z całą swobodą najbardziej publiczne rozkiełznawanie zmysłów za pomocą filmów, które szły i idą do wszystkich miast i miasteczek Rzeczypospolitej Polskiej — „ze stemplem” komisji ministerjum spraw wewnętrznych. Widocznie w tej dziedzinie — w pierwszorzędnej dziedzinie społeczno-moralnej — nie spostrzeżono i nie widzi się nadal niebezpieczeństwa dla zdrowia moralnego naszego życia zbiorowego.

Co więcej: poszczególne kinematografy muszą się nawet ściśle trzymać tytułów i tekstów, „opatentowanych” przez komisję ministerjalną. To robi się w trosce o to, by administratorowie kinematografów nie poszli — dalej, niż to zezwoliła cenzura; ale czy to, czego jesteśmy świadkami w kinematografach, szczególnie, gdy chodzi o tytuły, nie idzie z winy komisji ministerjalnej już — za daleko? I to bezapelacyjnie zadaleko, bo tego zmieniać nie wolno.

To, cośmy powiedzieli pod adresem odnośnych wytwórni i wypożyczalni filmów oraz komisji filmowej ministerjum spraw wewnętrznych, nie zmienia faktu, że właściciele i administratorowie kinematografów dotąd płynęli z

Napaść posła z B. B. na Naczelną Izbę Kontroli

Warszawa, 4. 1. (Tel. wł.) Na posiedzeniu sejmowym dzisiaj zaszedł następujący wypadek:

Posel Sobolewski z B. B. przy omawianiu budżetu Naczelnej Izby Kontroli zaatakował działalność tej instytucji, krytykował jej wyroki i wyrażał wątpliwości, czy korpus urzędników N. I. K. w całości swojej stoi rzeczywiście na wysokości zadania. Wywołało to niestłuchaną wrzawę (głosy: prowokacja!) oraz repliki.

Pos. Rataj podkreślił, że N. I. K. powinna działać na zasadzie niezawisłości sędziowskiej, a jej wyroki nie mogą podlegać krytyce.

Prezes N. I. K. Wróblewski wyraził ubolewanie z powodu tego zajścia, a pos. Rybarski podkreślił znaczenie ataku Sobolewskiego, wskazując, że B. B.

chce podkopać autorytet Naczelnej Izby Kontroli. Po ograniczeniu niezawisłości sędziowskiej, po rozszerzeniu swobody władz administracyjnych urządził się atak na jedyną instytucję niezależną w państwie. Atak został wypowiedziany przez konserwatywnego członka B. B. Ci konserwatyści, którzy wobec instytucji państwowej zajmują takie stanowisko, są gorsi od wielu radykałów społecznych, którzy przynajmniej dzisiaj chcą szanować prawo.

Podczas dyskusji nad budżetem prezydium Rady ministrów referent pos. Kornecki podkreślił tendencyjność informacji PAT i jako przykład zacytował sprawozdanie z wczorajszego posiedzenia Sejmu. Pos. Dąbski postawił wniosek o skreślenie całej sumy 2 i pół miliona złotych, przeznaczonych na PAT.

Komunizm idzie na rękę nacjonalistom niemieckim

Berlin, 3. 2. (PAT.) W tutejszych kołach politycznych wielkie zainteresowanie wzbudził artykuł prawniczej „Deutsche Allg. Ztg.” o wzmoczonej akcji komunistycznej w Niemczech. Dziennik podkreśla, że w pewnych, określonych ramach komunistów niemieccy spełniają w Niemczech funkcje państwowo-twórcze (!)

Zadanie komunistów polega — zdaniem dziennika — przede wszystkim na niedopuszczeniu do tego, aby socjaliści demokracji niemieccy stali się zbyt potężni w państwie. W tym sensie są oni dla kapitalistycznego państwa niemieckiego o tyle cennym narzędziem, że odgrywają rolę żądla, zapuszczono-

go w partję socjalno-demokratyczną. Będąc zasadniczymi przeciwnikami pacyfizmu, komuniści niemieccy prowadzą na swój sposób propagandę na rzecz idei zmilitaryzowania społeczeństwa niemieckiego w sferach robotniczych, które inaczej trudno byłoby pozyskać dla tego rodzaju dążenia niemieckiej polityki państwowej. Poza to, w przeciwieństwie do małomieszczańskiej bierności socjalnych demokratów przeciw zewnętrzno-politycznemu skrupowaniu Niemiec przez traktat wersalski, akcja komunistów przeciw temu traktatowi stanowi w pewnej mierze czynnik wartościowy pod względem wewnętrzno-politycznym.

prądem szkodliwej tej tendencji, nie przeciwstawiając się jej. A przecież mają oni organizację związkową, która mogła wpływ swój zaznaczyć zarówno wobec wytwórni i wypożyczalni filmów, jak i wobec komisji filmowej ministerjalnej.

Ponadto, nie kto inny, tylko właściciele i administratorowie kinematografów odpowiadają za treść reklam w prasie i prospektów dla publiczności oraz za dobór fotografii, wystawianych w swych witrynach. Nie zamierzamy zarzutu generalizować, ale stwierdzamy, że pod temi względami postępowanie wielu kinematografów harmonizowało ostatnimi czasy z tendencją szkodliwą odnośnych wytwórni i wypożyczalni filmowych, żyrowaną przez komisję ministerjum spraw wewnętrznych.

Przeciwko tym stosunkom uważaliśmy za obowiązek wystąpić jako ideowy organ publiczny, stojący na straży zdrowia moralnego społeczeństwa naszego i przede wszystkim jego młodego pokolenia. Nie oglądaliśmy się przytem na to, co robi reszta prasy. Wystąpienie nasze nie pozostało bez skutku o tyle, że podobno tutejsi właściciele kinematografów jakoby teraz byli się zwrócili do centrali swej organizacji w Warszawie z pismem, potępiającem nadawanie filmom tytułów drastycznie-erotycznych i proszącem centralę o poczynienie w właściwych miejscach właściwych kroków. Niedługo okaże się,

czy apel ten, o ile został wniesiony, da w Warszawie rezultat praktyczny. Niezależnie od tego należy zreformować system reklam, prospektów itp., oczywiście nie wszędzie, bo nie wszystkie kinematografy przekraczają w tej dziedzinie właściwą granicę.

Na zakończenie podajemy Czytelnikom do wiadomości, że kinematografy miejscowe na nasze poruszenie całokształtu tej bolączki społeczno-moralnej, na nasz — śmiemy twierdzić — czyn obywatelski odpowiedzieli... zbojkotowaniem wydawnictwa naszego pod względem ogłoszeń. Ponieważ kinematografy tutejsze zaznaczyły tem samym, że im na naszych Czytelnikach nie zależy, przeto skasowaliśmy w „Kurjerze Poznańskim” kalendarzyk przedstawień kinowych.

Stwierdzamy, że jako pismo ideowe z obranej drogi nie zejdziemy, że nie zgodzimy się na takie postawienie sprawy, jakoby wydawnictwo nasze miało obowiązek wszystko drukować, choćby reklamy wyuzdane, bo za to „zapłaceno”. Dla nas jest i pozostanie miarodajną troską o zdrowie moralne społeczeństwa, jego młodzieży, jego dzieci. Żaden bojkot nie zdoła nas powstrzymać od spełnienia kardynalnego obowiązku obywatelsko-narodowego.

Sprawę zasadniczą, przez nas powyżej poruszoną, omówimy jutro z innej jeszcze strony.

Co się dzieje z reformą podatku obrotowego?

Piszą nam z dobrze poinformowanego źródła warszawskiego:

Min. Matuszewski w jednym ze swoich przemówień sejmowych oświadczył, że projekt reformy podatku obrotowego przesłał do opinii Związku izb przemysłowo-handlowych. Miało to jednocześnie oznaczać, że t. zw. sfery gospodarcze zostają zaproszone do współdziałania przy reformie podatkowej. Prasa rządowa szeroko opisywała tę współpracę z sferami gospodarczymi.

Okazuje się obecnie, choć już prawie dwa miesiące upływa od złożenia opinii Związku izb ministr. skarbu że sprawa nowelizacji podatku obrotowego przedstawia się niekorzystnie. Bardzo znamionym pod tym względem objawem jest okoliczność, że projekt nie został jeszcze wniesiony nie tylko do sejmu a nawet do rady ministrów, ale co więcej — ministerstwo skarbu nie opracowało jeszcze ostatecznego tekstu projektu, który będzie gotów dopiero po konferencji ministra z przedstawicielami sfer gospodarczych. Można tedy z całą pewnością stwierdzić, że wobec zbliżającego się końca sesji budżetowej sejmu, reforma podatku obrotowego w roku bieżącym nie wyjdzie poza ramy teoretycznych rozważań.

Dobrze w tych sprawach zazwyczaj poinformowany „Tygodnik Handlowy”, zatworzony takim stanem rzeczy „oczekuje w najwyższym napięciu”, że minister skarbu nie zechce kompromitować współpracujących z rządem sfer gospodarczych, a właściwie ich przedstawicieli i projekt noweli przedstawi sejmowi.

Ale nawet jeżeli nowela wpłynie do sejmu, to „głębokie zaniepokojenie”, jakie wyraża „Tygodnik Handlowy” nie minie, gdyż jak nas informują, ministerstwo skarbu uwzględni drobne wnioski Związku izb przemysłowo-handlowych, przeważnie o treści redakcyjnej, natomiast odmówi wprowadzenia do swojego projektu jakiegokolwiek z wniosków zasadniczych. Szczególnie zaś silnie odrzuca ministerstwo wszelkie ulgi dla handlu detalicznego poza przewidzianymi w swoim projekcie. Pośrednicy zaś handlowi mają być tak silnie opodatkowani, że będzie się to równać likwidacji tego zawodu. Projektowana ulga dla handlu hurtowego zostaje bardzo znacznie ograniczona przez zwężenie dotychczasowego pojęcia sprzedaży hurtowej. Ciężar podatkowy handlu zostaje znacznie zwiększony przez wprowadzenie podatku od importu.

Zrozumienia trudnej sytuacji gospodarczej ministerstwo skarbu w projekcie podatkowym nie wykazuje. Chyba że mu w tem pomoże... opozycja. K. S.

Konferencja morska

Londyn, 3. 2. (PAT) Ag. Reutersa dowiaduje się ze źródła miarodajnego, że delegacja angielska zakomunikowała innym delegacjom kontrpropozycję na projekt francuski. Kontrpropozycja ta wylacza największe jednostki bojowe i łodzie podwodne od możliwości transferu, podczas gdy projekt francuski pozwala na stosowanie zasady transferu we wszystkich kategoriach.

Źródła kryzysu rolniczego

Życie gospodarcze toczy się ruchem falistym. Po okresach pomyślności przychodzą okresy depresji, zastoju lub kryzysów. Nie ulega już dziś wątpliwości, że nasze życie gospodarcze wstąpiło w fazę przesilenia o rozmiarach dawno nienotowanych.

Ostatni wstrząs przesileniowy z 1925 r. miał mimo pewnych analogii z obecną sytuacją inny zgoła charakter i wówczas rolnictwo było jednym z głównych źródeł kryzysu, podobnie jak dzisiaj, jednak wpływ tego czynnika na ogólny proces życia gospodarczego przejawiał się odmiennie.

Rok 1924 przyniósł nam ogromny nieurodzaj. Produkcja pszenicy w porównaniu z 1923 r. spadła z 14.949 tys. kwintali na 10.193 tys. q; żyta z 61.663 tys. q na 37.565 tys. q; jęczmienia z 12.762 na 9.495 tys. q; owsa z 22.138 na 15.395 tys. q. Cyfry te oświetlają olbrzymi niedobór w 4 najważniejszych, podstawowych artykułach naszej produkcji rolniczej, który to niedobór trzeba było pokryć na przednówku 1925 r. obfitym dowozem z zagranicy.

Deficyt bilansu handlowego, między innymi stał wynikiem, odbił się dotkliwie na kursie nowostworzonej waluty polskiej, drogą odpływu dewiz, do zupełnego zaś załamania się złotego przyczyniła się nieopatrzna gospodarka budżetowa, gwałtowne rozcięcie strony wydatkowej budżetu, któremu siła finansowa społeczeństwa nie mogła wydać. Spadek złotego zdezorganizował nasze życie gospodarcze w poważnych rozmiarach. Tak przedstawia się charakterystyka kryzysu z okresu 1925/26.

W obecnym kryzysie, którego istnienia nie potrzeba udowadniać, bo wszyscy go dotkliwie odczuwamy, rolę rolnictwa, jako jednego z najważniejszych źródeł przesilenia jest całkiem oczywista. Tym razem jednak mamy do czynienia nie z niedoborem, lecz z nadmiarem produkcji rolniczej, który wywołał rozstrój życia gospodarczego. Zjawisko to ma wszelkie cechy paradoksu. Od kilku lat prowadzona jest wśród rolników propaganda za intensyfikacją uprawy, mającą na celu podniesienie przeciętnej plonów z hektara, a gdy wynik ten wreszcie uzyskano, okazuje się, że obrócił on się przeciw interesom rolnictwa.

Kryzys rolnictwa polskiego ma dwa-żadne podłoże: międzynarodowe i specyficznie polskie.

Traktując położenie rolnictwa na płaszczyźnie światowej, dochodzimy do wniosku, że przyrost produkcji nie uzasadnia sam w sobie panującego obecnie kryzysu. Podczas, gdy bowiem w porównaniu z okresem przedwojennym ludność całego świata wzrosła o 7 proc., produkcja zboża chlebowego powiększyła się zaledwie o 3 proc. Ważniejszą bez porównania rolę odgrywa zmiana kierunku odżywiania się ludności zwłaszcza w krajach bogatych, jak w państwach amerykańskich, dominacjach brytyjskich, wreszcie w państwach Europy zachodniej. Chleb przestaje być podstawowym przedmiotem spożycia, wypierany przez jarzyny, owoce, potrawy mięsne i rybne. Oblicza się, że w Europie zachodniej po wojnie konsumpcja chleba na głowę ludności zmniejszyła się o 27 kg. W Kanadzie spadła ona z 339 na 208, w Stanach Zjednoczonych z 159 na 134, w Australii z 196 na 172 kg.

Państwa produkujące zboże znalazły się wobec trudnego problemu. Z jednej strony groził zalew rynków krajowych taniem zbożem zagranicznym, z drugiej zaś na coraz większe przeszkody napotykał eksport zboża zagranicę. Wobec tego zastosowano cały szereg środków ustawodawczych dla ochrony rolnictwa krajowego, idących w kierunku podtrzymania wysokich cen ziemiopłodów wewnątrz kraju, pozatem udzielano z kas państwowych sutych subwencji na forsowanie eksportu po cenach znacznie odbiegających od cen wewnętrznych.

Nie możemy dla braku miejsca analizować tego rozległego systemu obrony interesów rolnictwa w poszczególnych państwach, stwierdzić tylko należy, że sama zasada znalazła z różnymi odmianami — zależnie od szczególnych potrzeb i warunków danego kraju — coraz to powszechniejsze zastosowanie.

Wynik był ten, że wprawdzie w niektórych państwach udało się utrzymać wysokie ceny ziemiopłodów, jednak na rynkach eksportowych zaznaczyła się niebывала niższa, z której korzystają kraje importujące. Eksport stał się przedsięwzięciem coraz mniej rentownym. Kraje, których rynki wewnętrzne nie były chronione przed inwazją obcego zboża, choć same produkują dostateczną na wyżywienie ludności ilość zboża, popadły w kryzys, przed którym

bronąć się muszą zastosowaniem tych samych środków, o których wyżej była mowa.

Jednym z państw, które spóźniły się w tym ogólnym procesie i odczuwają obecnie ujemne skutki tego spóźnienia, jest Polska. Krótkowzroczna polityka „łanego chleba”, która wydawała się naszym domorosłym etatystom i „dobroczyńcom” szerokich mas samą esencją mądrości gospodarczej, zbiera teraz obfity plon w zaostrozonym do ostatnich granic kryzysie rolniczym. Nie tak dawne są przecież czasy, gdy wywóz niektórych naszych zbóż był albo zupełnie udaremiony, albo niesłychanie utrudniony, natomiast przywóz nie był niczem krępowany. Z drugiej zaś strony państwowe rezerwy zbożowe gromadzone były częściowo w celach interwencji na rynkach krajowych w kierunku niższej cen. Rezerwy te psuły i psują jeszcze dziś pracę prywatnego eksportu zboża.

Jakkolwiek mamy bardzo poważne zastrzeżenia wobec gospodarczo nieuzasadnionego — przynajmniej w tych rozmiarach — systemu ochrony rolnictwa, jaki obserwujemy na całym świecie, i jakkolwiek uważamy za konieczne dążenie do „rozbrojenia powszechnego” w tej dziedzinie, to jednak Polska nie może w obecnych warunkach pozostawać poza nawiasem tej polityki i musi dostosować się do metod przyjętych na całym niemal świecie. Przede wszystkim jednak nie wolno nam popełniać starych błędów. Rolnictwo stanowi podstawę naszego dobrobytu, drobnymi nawet ulgami i udogodnieniami możemy przyczynić się do wzmożenia rentowności naszych warsztatów rolniczych.

Konieczności w gospodarce miejskiej

Sytuacja, którą zastała nowa rada miejska, nie jest zgoła przyjemna. W całym kraju sroży się przesilenie gospodarcze, jakiego dawno nie pamiętamy. Położenie rolnictwa jest bardzo ciężkie. Odbija się to również fatalnie na mieszczaństwie, obniżając do minimum siłę kupna szerokich warstw. Zastój ogarnął prawie wszystkie gałęzie gospodarki. Brak kredytu stał się niesłychanie dotkliwy. Wiedzą o tem nie tylko wielkie firmy, ale wiedzą i małe, bo trudno jest dzisiaj nawet o stosunkowo nieduże sumy. Najnormalniejsze i najzupełniej pewne operacje kredytowe nie dochodzą do skutku z powodu braku gotówki. Za to ilość weksli, jakie znajdują się w obiegu, osiągnęła niebывале wysokości. Jest to poprostu inflacja wexlowa, z której wybrnięcie nie będzie wcale łatwe.

Przesilenie dotyka nie tylko najszersze koła i przedsiębiorstwa prywatne, ale rozciąga się również na gospodarkę miejską. Nie uniknął jego skutków i Poznań. Pogorszyła w największym stopniu sytuację w kraju nieopatrzna polityka finansowa i gospodarcza, która, nie orjentując się zgoła w rzeczywistych możliwościach państwa, i nie licząc się z przyszlnością, pchnęła samorządy w kierunku szeroko pomyslanym — a właściwie nieprzemysłanym — inwestycji. Wskutek tej polityki liczne miasta w Polsce znalazły się w położeniu wprost katastrofalnym.

Rozpęd wydatkowania nie ominął i naszego miasta. Prawda, że istnieją okoliczności łagodzące. Wystawa. Stworzono ją z wielkim rozmachem i stworzono rzecz naprawdę pierwszorzędną. Jednakże z punktu widzenia finansowego obciążała ona bardzo wyraźnie gospodarkę miasta, i to tembardziej, że nie zawsze trzymano się ram zakreślonych, przekraczając je w niektórych wypadkach bardzo poważnie. Są również i takie wydatki, które było można wogóle odłożyć, a które zaciągają silnie na okresie pracy obecnej rady, tembardziej, że okazały się one zupełnie nieproduktywne.

Finanse miasta znajdują się w stanie wcale nie różowym. Dobra ogólna konjunktura gospodarza mo-

głaby oczywiście wpłynąć na polepszenie sytuacji. Niestety na to się nie zanosz, i dzisiaj już tyczyć się należy z tem, że przesilenie odbić się może raczej ujemnie na dalszym kształtowaniu się stosunków finansowych miasta. W tych warunkach odpowiedzialność, spadająca na nową radę miejską, jest ciężka i niewdzięczna.

To należy sobie zgóry powiedzieć i o tem pamiętać. Polityka miejska musi bowiem wykonać zwrot niemy i niepopularny. Zawsze jest przyjemniej wydawać. Niejedno można wiedzieć zrobić, nie jest się skrupowanym w pracy i w projektach. Dzisiaj jednak jesteśmy obciążeni do tego stopnia, iż narzuca się poprostu konieczność nietylko zahamowania dalszej gospodarki szerokiej ręki, ale nawet wyprowadzenia wozu na skromniejszy gościniec.

Hasłem tedy staje się oszczędność w gospodarce miejskiej. Nie jest to żaden środek cudowny, jest to nawet środek bardzo przykry, ale niestety jest jedyny. Dzisiejsza większość w radzie nie natrafiła zgoła na moment dla siebie korzystny. Mutatis mutandis nasuwa się analogia z chwilą, kiedy minister Zdziechowski został ministrem skarbu. Wziął on na siebie cały ciężar niepopularnej polityki oszczędnościowej, okroił budżet i przystosował go do możliwości gospodarczych kraju. Operacja była bolesna, ale skutki jej błogostawione. Co prawda nie on już zbierał owoce swojej polityki. Niestety następcy jego, zastawszy skarb w stanie względnie pomyślnym, zbyt szybko poszli w przeciwnym kierunku, rozdymając budżet i gospodarząc z pełnego, nie zważając na przestrogi i nie licząc się z przyszłością. Ta polityka wydała skutki fatalne, które dzisiaj odczuwa cały kraj.

Na dzisiejszej większości w radzie miejskiej spoczęła odpowiedzialność za losy miasta. Nie uchylając się od niej, musi się ona jednak szybko zdecydować na politykę odważną i konsekwentną, a przedewszystkiem również na jasne postawienie sprawy i stwierdzenie stanu rzeczy, jaki zastał, już od samego początku, ażeby jej później nie obarczono tem, co odziedziczyła.

J. D.

Wspomnienia i wspólnej rozważ. Szczególnie na wybrzeżu obchodzono ten dzień uroczysto. Była rocznica szósta, siódma, ósma i dziewiąta. Z roku na rok mogliśmy coraz to radośniej patrzeć w przyszłość. Dnie 10 lutego każdego roku były kamieniami milowemi rozwoju Gdyni, wzrostu naszej floty handlowej i wojskowej i powiększania się polskiego handlu zamorskiego. Flaga polska stała się codziennym zjawiskiem nie tylko na wodach Bałtyku.

Stusznem jest więc, że rocznicę dziesięciolecia posiadania wybrzeża i

morskiego winniśmy obchodzić szczególnie uroczysto i okazale. Przeciwnie dziesięć lat w historii zmartwychwstałej Polski, to okres długi i pełny treści, to nie rozdział dzieła, lecz cały tom.

Tymczasem dziwny jakiś los zdarza, że dziesiątą rocznicę objęcia wybrzeża morskiego, dzień 10 lutego, obchodzić się będzie jakoś półgębkiem, na raty.

Dotychczas co roku obchodzono święto w dzień rocznicy, t. zn. 10 lutego, zaś właśnie w roku bieżącym, gdy przypada dziesiąta rocznica, daty tej nie chcemy się trzymać.

Dlaczego? Dnia 10 lutego będzie wizytował naszego Prezydenta prezydent republiki estońskiej. Nasz Prezydent będzie wobec tego zajęty i nie będzie mógł wziąć udziału w święcie na wybrzeżu. Z tego powodu uroczysty obchód odłożony został do dnia 16 lutego. W dniu tym p. Prezydent będzie w Toruniu.

Z wizyty prezydenta Estonji cieszymy się bardzo, ale wiemy, że w świecie dyplomatycznym układa się takie wizyty kilka miesięcy naprzód. Poseł polski w Tallinie mógł zwrócić uwagę, że na dzień 10 lutego przypada dziesiąta rocznica objęcia wybrzeża morskiego przez Polskę, i że Prezydent nasz będzie zajęty. Nikt nie wzięby mu tego za złe. Wizyta estońskiej głowy państwa mogłaby się odbyć przed lub po tej dacie.

Sytuacja uczenia dziesięciolecia przedstawia się teraz następująco:

W Pucku urządzi się dwa obchody. Jeden z inicjatywy społeczeństwa w dniu 10 lutego, drugi zaś „oficjalny” w dniu 16 lutego. W Gdyni będą trzy obchody. Jeden „wewnętrzny”, doroczny, urządzi na Oksywiu marynarka wojenna w dniu 10 lutego, drugi obchód w dniu 16 lutego oznaczy się wysłaniem delegacji do Torunia, zaś trzeci, z udziałem ministra Kwiatkowskiego, — że tak powiemy — obchód „główny” nastąpi dnia 23 lutego. Czy to wygląda poważnie? F. o. b.

Protesty przeciwko dzisiejsz. prądom antyrelig. w szkolnictwie

(KAP) Codziennie nadechodzą do naszej redakcji protesty rodziców, organizacji katolickich i społecznych, przeciwko obecnym prądom w wychowaniu publicznym, popieranym przez niektóre władze szkolne:

W dniu 24 stycznia rb. odbył się w Baranowiczach zjazd ziemianek kre-sowych, na którym powzięto następującą uchwałę:

„Ziemianki województwa Nowogródzkiego, zebrane w Baranowiczach na dorocznym zjeździe, uznając niezłomnie, że jedyną podstawą i koniecznym warunkiem rozwoju życia rodzinnego, społecznego, narodowego jest Bóg i wiara w Niego, domagają się od Sejmu i czynników rządzących, aby nakazy religij katolickiej były szanowane we wszystkich dziedzinach życia, aby młodzież w szkole polskiej otrzymywała wychowanie religijne, aby Kościół katolicki mógł używać w pełni przyznanych mu przez konkor-dat praw i przywilejów.”

Podróże p. Dewey'a

Warszawa, 4. 2. (AW). Doradca finansowy p. Dewey opuszcza jutro Nowy Jork i udaje się na kilka dni do Londynu, gdzie odbędzie kilka konferencji ze światem finansowym. Następnie p. Dewey udaje się do Paryża, skąd 20 lutego powraca do Warszawy. Sprawozdanie za ostatni kwartał 1929 r. o stanie gospodarczym ukaże się już w połowie lutego, być może, jeszcze przez przybyciem doradcy finansowego p. Dewey'a.

Trzy obchody jednego święta

Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Gdynia, 3 stycznia.

W dniu 10 lutego b. r. upływie dziesięć lat od historycznej chwili objęcia wybrzeża morskiego przez państwo polskie. Dnia 10 lutego 1920 roku, w godzinach popołudniowych, w Pucku, generał Józef Haller dokonał symbolicznego aktu zaślubin Polski z Bałtykiem. O doniosłości uzyskania przez Polskę dostępu do morza nie trzeba się rozwodzić. W ciągu dziesięciu lat zrozumieliśmy to i przekonaliśmy się o tem dokładnie i dobitnie.

W ubiegłym czasie każdy dzień 10 lutego był świętem, chwilą wspólnego

„Kurjera Poznańskiego”).

wspomnienia i wspólnej rozważ. Szczególnie na wybrzeżu obchodzono ten dzień uroczysto. Była rocznica szósta, siódma, ósma i dziewiąta. Z roku na rok mogliśmy coraz to radośniej patrzeć w przyszłość. Dnie 10 lutego każdego roku były kamieniami milowemi rozwoju Gdyni, wzrostu naszej floty handlowej i wojskowej i powiększania się polskiego handlu zamorskiego. Flaga polska stała się codziennym zjawiskiem nie tylko na wodach Bałtyku.

Stusznem jest więc, że rocznicę dziesięciolecia posiadania wybrzeża i

założone 1805 roku
Zakłady Ogrodnicze
C. ULRICH Warszawa Ceglana 11
zawiadamiają, że wyszedł z druku na rok 1930 CENNIK NASION
rozsyłany jest na żądanie
7787

Grype, kaszel i bronchit uleczysz systematycznym piciem szcawnickich wód kruszcowych „Stefana” i „Józefiny” (Choroby żołądka i przemiany materji usunie Ci szcawnicka „Majdalena” i „Wanda”. Do nabycia w aptekach i skład. aptecznych.
nw 7766

Rząd Rzeszy i stronnictwa niemieckie wobec umowy likwidacyjnej

Mn. Curtius twierdzi, że umowa jest korzystna dla interesów niemieckich — Umowy z Polską przekazane zostały niemieckiej Radzie Państwa — Znamienny komentarz biura Wolffa

Berlin, 4. 2. (Tel. wł.) Wczoraj gabinet Rzeszy rozważał na swym posiedzeniu wyniki rozmów, jakie w ubiegłym tygodniu prowadzili przedstawiciele rządu pruskiego z przedstawicielami rządu Rzeszy w sprawie umowy likwidacyjnej z Polską.

Bezpośrednio potem zebrał się u kanclerza Rzeszy przedstawiciele stronnictw koalicyjnej rządowej celem ugodzenia swego stanowiska co do zgodnych aktualnych spraw politycznych, pozostających w związku z nowym planem reparacji. W konferencji tej uczestniczyli prawie wszyscy członkowie gabinetu. Narady dotyczyły rokowań o zwrot Zagłębia Saary oraz umów polsko-niemieckich.

W sprawie zagłębia Saary stwierdzono, że Niemcy nie mają możliwości wpłynięcia na dalsze przyspieszenie rokowań, gdyż mogłoby to przynieść szkodę ich interesom.

Co do umowy likwidacyjnej z Polską kanclerz Rzeszy miał oświadczyć przywódcę stronnictwa, że sprawa tej umowy musi być załatwiona przez Reichstag niezależnie od nowego planu reparacyjnego, o ile gabinet obecny ponosić ma w dalszym ciągu odpowiedzialność za ogólną politykę Rzeszy. Wszystkie stronnictwa koalicyjne z wyjątkiem Centrum katolickiego miały się w tej sprawie zgodzić z stanowiskiem kanclerza. Zastrzegły sobie jednak ostateczne sformułowanie swego stanowiska na posiedzeniach frakcyjnych, które odbędą się w połowie bieżącego tygodnia.

Trudności wywołuje umowa likwidacyjna w stosunkach między Rzeszą a Prusami, ponieważ Prusy nie chcą przejść na siebie żadnych zobowiązań finansowych, wynikających z umowy z Polską. Oświadczył to pruski minister finansów w memorjale do rządów Rzeszy. Na konferencji u kanclerza przedstawiciele rządu stwierdzili, że sprawa stosunku rządu i sejmu pruskiego do umowy likwidacyjnej rząd

Rzeszy uważa za sprawę wewnętrzną między nim a rządem pruskim.

Ciekawe szczegóły na temat konferencji u kanclerza podaje „Vossische Zeitung”. Dziennik ten twierdzi, że nie tylko minister spraw zagranicznych Curtius uważa umowę likwidacyjną z Polską za korzystną z punktu widzenia niemieckich interesów narodowych, ale także wszyscy członkowie gabinetu. Poza tem „Vossische Zeitung” występuje przeciw propagandzie postów niemiecko-narodowych, utrzymujących, że Niemcy w ustawie likwidacyjnej wyrzekli się na rzecz Polski pretensyj finansowych w wysokości 2 do 2 i pół miljarda marek. Dziennik stwierdza, że nawet w przybliżeniu cyfra ta nie odpowiada prawdzie.

Wkońcu należy zaznaczyć, że na wczorajszym naradzie u kanclerza przedstawiciele stronnictw koalicyjnej rządowej otrzymali po raz pierwszy pełny tekst umowy warszawskiej.

Berlin, 4. 2. (Radio wł.) Biuro Wolffa donosi, że w związku z zakończeniem rokowań z Polską, co nastąpiło w niedzielę, rząd Rzeszy skierował do Rady Państwa odpowiednie projekty ustaw łącznie z wyczerpującym uzasadnieniem. Komisja Rady Państwa obraduje już dzisiaj nad temi projektami i ukończy prawdopodobnie swe obrady do wieczora, tak, że plenum Rady Państwa będzie mogło w ciągu dnia jutrzejszego rozpatrzyć sprawę.

W dalszym ciągu komunikat biura Wolffa powiada:

„W kołach politycznych niemieckich wskazuje się na to, że umowa likwidacyjna z Polską ma swe źródło w rozdziale 9 planu Younga, który zaleca likwidację przeszłości. Rząd Rzeszy przez to, że oddzielił rokowania z Polską od Hagii, uzyskał, że Niemcy nie musiały zgodzić się na generalną rezygnację. W ten sposób udało się także osiągnąć od Polski rekompensaty i ulepszenia w stosunku do planu Younga”.

Sprawa Kutiepowa

Ochrona ambasady sowieckiej — Ogromne zainteresowanie w prasie — Niebezpieczny czekista

Paryż, 4. 2. (PAT). Na skutek demarche ambasadora sowieckiego, który zawiadomił ministerstwo spraw zagr. o rzekomem przygotowaniu napadu na ambasadę sowiecką, posterunki służby bezpieczeństwa dookoła ambasady zostały znacznie wzmocnione. Według „Echo de Paris” Dowgalewski zwrócił się miał do Tardieu o powstrzymanie antysowieckiej kampanii prasowej.

Tardieu odpowiedział, iż prasa francuska cieszy się całkowitą wolnością słowa a ewentualna interwencja w danym wypadku do niego nie należy, gdyż prawo interwencji posiadają jedynie władze sądowe.

Sprawa zniknięcia gen. Kutiepowa nie przestaje zajmować obszernego miejsca w dziennikach paryskich, które przepelnione są najrozmaitszymi szczegółami i domysłami. Prasa dzieli się w tej kwestii na dwa obozy

Pisma lewicowe bagatelizują tę sprawę, podczas gdy prasa prawicowa i umiarkowana przypisuje jej ogromne znaczenie, domagając się od

rządu powzięcia energicznych środków dla uniemożliwienia akcji G. P. U. na terytorjum Francji. „Figaro” drukuje drugi wywiad z Michałem Rodzianko, b. prezesem Dumy rosyjskiej, zawierający szczegóły o związku b. kombatantów rosyjskich i innych organizacjach białych. Liczba członków tych ostatnich dochodzi w Europie według Rodzianki do 2.200.000, z czego w Paryżu mieszka 80 tys., w całej zaś Francji 180 tys. osób.

Berlin, 4. 2. (AW) Emigracyjna prasa rosyjska donosi o przybyciu z Paryża do Berlina jednego z najniebezpieczniejszych czekistów, niejaki-go Gabeluka, używanego do najbardziej ryzykownych przedsięwzięć. Przyjazd Gabeluka ma być w związku z zaginięciem gen. Kutiepowa. Gabeluk, który jest człowiekiem kolosalnego wzrostu i olbrzymiej siły fizycznej, miał odegrać czynną rolę w porwaniu Kutiepowa. Bezwzględnie po swym przyjeździe do Berlina, zameldował się on u kierownika służby zagranicznej G. P. U. Goldensteina.

Emigracja polska a rolnictwo francuskie

Paryż, 4. 3. (Radio). Wczoraj omawiano w komisji gospodarczej Izby Deputowanych sprawę imigracji rolników polskich do Francji. Referent komisji oświadczył, że blisko 1 milion polskich robotników rolnych

może przybyć rocznie do Francji. Imigracja ta przyniesie rolnictwu francuskiemu duże korzyści. Komisja postanowiła przygotować dla Izby odpowiedni projekt ustawy imigracyjnej.

O departament inwalidów

Warszawa, 4. 2. (AW). Związek Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej zwrócił się do rządu z prośbą utworzenia przy ministerstwie pracy i opieki społ. departamentu dla spraw inwalidów wojennych, któryby załatwiał wszelkie sprawy inwalidów. Podobne departamenty są już założone w innych krajach.

Marynarz polski zastrzelony.

Nantes, 4. 2. (PAT). Marynarz polski Galowski z załogi łodzi podwodnej „Rys”, budującej się w Chantiers de Loire, wywołał awanturę w kawiarni i pobił agenta policyjnego, który usiłował go zatrzymać i ubezwładnić. Marynarz zaczął uciekać. Ścigający go policjant celem zastraszenia wystrzelił z rewolweru w ziemię, lecz tak nieszczęśliwie, iż kula odbiła się od bruku ulicy, zabijając marynarza na miejscu.

S. p. Michał Szczepkowski

Dzisiaj rano zmarł po ciężkich cierpieniach śp. Michał Szczepkowski, ojciec b. naczelnego redaktora naszego pisma. Choroba datowała się od czasu nieszczęśliwego wypadku z przed półtora roku, gdy śp. Zmarły został przejechany przez samochód na placu Wolności.

Śp. M. Szczepkowski podczas dziesięcioletniego pobytu w Poznaniu zakochał się w powszechny szacunek i sympatię prawością charakteru i niezwykłą, serdeczną uczynnością. W domu jeździł i rodzinie przechowywano z pietyzmem tradycję obywatelskiej ofiarności i patriotyzmu, czując pamięć ojca i dziada śp. Zmarłego, którzy walczyli za Ojczyznę w 63. i 31. r.

Okrytej żałobą rodzinie śp. Zmarłego wyrażamy najgorętsze wyrazy współczucia i żalu.

Kurs złotego. Dzisiaj rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs dolara w Warszawie 8,86 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,875 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,60 zł do 212,90 zł. gotówka — 212,20 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 173,12 zł do 173,38 zł, gotówką — 172,78 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 4 lutego 1930.

Przebieg dzisiejszego zebrania giełdowego wykazał tendencję bez zmiany.

Papiery państw. prawie wyłącznie w poszukiwaniu. Za 5 proc. poz. konwers. płacono 49,50 proc. Poza tem dopytywano się o premj dolarowe po 73.— i o poz. inwestycyjną po 120.— jednakże nie było oddawców. Z pap. lokacyjnych Pozn. Ziem Kred. robiono transakcje 8 proc. listami dolarowymi po 90 proc. (przy dew 8,90) i handlowano mniejsze ilości 6 proc. listów żytnych po 21,50 (za 1 ctr. mtr.) bez notowania. Poza tem płacono za 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie 38,75 proc.

Na akcje bankowe większe zainteresowanie, a mianowicie na Bank Polski, za który płacono 180—179.— i na Bank Związku, za który płacono 80.—

Na rynku akcji przemysłowych poszukiwano dziś Lubania, za który płacono 50.—, również Herzfeldy były w poszukiwaniu i notowały 45.—, oddawano jedynie R. Mya po 78.—. Poza tem poszukiwano bez notowania przy większym braku materiału: Kantorowicza po 60.— oraz akcje Banku Cukrownictwa.

Cednia urzędowa z dnia 4 lutego 1930 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)
5% Pożyczka konwersyjna 49,50% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 90% +
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 38,75% P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 180—179.— P.
Bank Zw. Spółek Zarob I em. zł. 80.— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)
Herzfeld-Viktorius I em. zł. 45.— P.
Lubań, Fabryka przetw. ziemniaczanych I—IV em. 50.— P.
Dr. Roman May I em. zł. 78.— O.
Tendencja: Bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

dnia 4. 2. 1930.

Waluty Gotówka

Dol. St. Zjed.: 8,87—8,86 sp.; 8,88 kup.; 8,84

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,20	125,51	123,83
Holandja	357,9)	358,80	357,00
Nowy Jork	8,90	8,92	8,88
Nowy Jork	8,91,8	8,93,8	8,89,8
kabel			
Londyn	43,36	43,47	43,25
Paryż	34,98	35,07	34,89
Praga	26,31½	26,44	26,31
Szwajcaria	172, 2	172,45	171,59
Sztokholm	239,25	239,85	238,65
Wiedeń	125,50	125,87	125,19
Włochy	46,68	46,80	46,56
Gdańsk	173,34	173,77	172,91

Tendencja niejednolita.

Papiery państwowe i obligacje:

4% poz. inwest. 122,00 121,75 122,00
5% poz. premj. dol. 75,00 74,50 75,00

Akcje w złotych:

Bank Dyskontowy	0,00—124,75
Bank Polski	183,25—182,50
Bank Przem. lwowski	0,00—96,00
Bank Zw. Sp. Zarob.	0,00—81,00
Puls	0,00—47,50
Spieß	0,00—100,00
Chodorów	0,00—136,00
W. T. F. Cukru	29,00—30,00
Firley	0,00—40,00
Łazy	0,00—04,00
W. T. Węgiel	50,00—50,25
Cegielski	0,00—42,00
Ostrowiec	62,25—63,50
Starachowice	21,00—20,75
Haberbusch	0,00—104,25

Tendencja przeważnie mocniejsza.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, 4 lutego 1930.

Spędzono: wołów 131, buhai 334, krów 437, bydła 902, świń 2328, cieląt 554, owieś 486; razem 4270 zwierząt.

Płacono za 100 kg żywej wagi za: (Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

BYDŁO:

Woly:
Pełnomięsiste, wytuczone nieoprzęgane 134—140
Mięsiste tuczone młodsze do 3 lat 122—128
Mięsiste tuczone starsze 110—118
Miernie odżywione 000—000

Buhaje:
Wytuczone pełnomięsiste 132—140
Tuczone mięsiste 120—126
Nie tuczone, dobrze odżywione starsze 108—114
Miernie odżywione 100—104

Krowy:
Wytuczone pełnomięsiste 124—130
Tuczone mięsiste 112—118
Nietuczone dobrze odżywione 96—104
Miernie odżywione 076—080

Jalowice:
Wytuczone pełnomięsiste 130—136
Tuczone mięsiste 116—124
Nietuczone, dobrze odżywione 100—106
Miernie odżywione 000—098

Młodzież:
Dobrze odżywione 100—104
Miernie odżywione 096—100

Cielęta:
Najprzędniejsze cielęta wytuczone 160—170
Tuczone cielęta 148—156
Dobrze odżywione 136—140
Miernie odżywione 120—130

OWCE:

Wytuczone, pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy 140—144
Tuczone starsze skopy i maciorki 134—136
Dobrze odżywione 000—120

ŚWINIE (TUZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi 226—232
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi 220—224
Pełnomięsiste od 80 do 120 kg żywej wagi 214—218
Maciory i późne kastraty 180—200
Świnie bekonowe 204—212
Przebieg targu bardzo spokojny.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 4 lutego 1930.

Pszenica march. od st. załad 76-77 kg przeciętn. jakości 236,00—239,00
Tendencja słabsza.
Żyto march. od stacji załad. 72 kg. przeciętn. jakości 157,00—163,00
Tendencja słaba.
72 kg. parytet aż do Berlina zapł. 171
Tendencja słaba.
Owieś march. do stacji załad. 125,00—135,50
Tendencja słabsza.
Jęczmień browarny 160,00—170,00
Tendencja spokojna.
Jęczmień pastewny i przemysłow. 140,00—150,00
Tendencja spokojna.
Kukurydza loco Berlin 165,00—166,00
Tendencja osłabiona.
Kukurydza loco Hamburg 000,00—140,00
Tendencja osłabiona.
Mąka pszenna 28,25—34,50
Tendencja słaba.
Mąka żytnia 21,25—24,75
Tendencja spokojna.
Ospa pszenna 08,25—08,75
Tendencja spokojna.
Ospa żytnia 08,00—08,50
Tendencja spokojna.
Groch Victoria 23,00—31,00
Groch dr. jad. 20,00 23,50
Groch pasow. 18,00 19,00
Peluska 17,50—19,50
Bób polny 17,50—19,00
Wyka 20,00—24,00
Lubin niebieski 14,00—15,00
Lubin żółty 17,00—18,00
Seradela nowa 25,00 30,00
Makuch rzepakowy 16,00—16,40
Makuch lniany 20,50 21,00
Wytłoki su. he 06,80—07,00
Śróty Soya 13,80—14,40
Płatki ziemniaczane 13,20—13,60
Słoma żytnia pras drut. 1,20—1,40
Słoma pszenna pras drut. 1,15—1,30
Słoma ows. na pras drut. 1,05—1,20
Słoma jęczm. pras drut. 1,00—1,10
Słoma żytnia dl. wiąz 1,20—1,40
Słoma żytnia pras sznur. 1,00—1,20
Słoma pszenna pras sznur 0,90—1,05
Tendencja dla słomy słaba.
Sieczka 1,80—2,05
Siano zw. handl. 2,00—2,40
Siano dr. l. pokos 2,70—3,20
Gymoteusz luźny 4,10—4,50
Siano konicz. 4,00—4,40
Ogólna tendencja słabsza.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 4 lutego 1930

Wyplaty na Warszawę: 46,825—47,025
Noty wielkie: 46,70—47,10

Nieuzasadnione zapowiedzi nowych wyborów w Czechosłowacji

W niektórych pismach czeskich pojawiły się ostatnio pewne wątpliwości co do jednolitości w czechosłowackim obozie koalicyjnym i normalnego rozwoju prac parlamentarnych. Wystąpił z tem najpierw ołomuński „Naszynek”, gdzie poseł Svetlik zwracał uwagę na wzrastające komplikacje w łonie stronnictw rządowych i nie cofał się przed zapowiedzią nowych wyborów sejmowych. Praskie „Lidove Listy”, nawiązując do tych pesymistycznych przepowiedni, uważają je za przedwczesne, lecz ze swej strony nie przeczą, iż obecny stan stosunków w koalicji rządowej może prowadzić do takich uwag i rozważań. Pismo wychodzi z założenia, że walka dwu największych bloków w rządzie i sejmie: agrarnego i socjalistycznego, przedstawia rzeczywiste niebezpieczeństwo dla konsolidacji wewnętrznej i nie może być pomyślną prognostyką na przyszłość. Oba ugrupowania walczą o przewagę w państwie i zazdrośnie śledzą wysiłki politycznego przeciwnika.

Pisma innych ugrupowań politycznych przyjmują te niepokojące pogłoski ze znaczną dozą sceptycyzmu. Nie wierzą tu, żeby nowe wybory mogły wpłynąć na zasadniczą zmianę stosunków partyjnych. Zdaniem narodowo-demokratycznych „Narodnich Listów” jest bardzo wątpliwym, by wybory spowodowały gruntowniejsze przesunięcie dzisiejszych ugrupowań politycznych w kraju. Tak samo organ stanu średniego „Reforma” sądzi, że społeczeństwo nie życzy sobie nowej kampanii wyborczej. Także prasa katolicka wyraża pogląd, iż wśród wyborców ujawniają się coraz widoczniejsze tendencje przeciw częstemu powtarzaniu wyborów, przed wyczerpaniem normalnej kadencji parlamentarnej.

Według zgodnego zapatrywania prasy najważniejszymi zadaniami dzisiejszej koalicji jest uregulowanie spraw, pozostających w związku z uszkodzaniem i wynikami konferencji haskiej. Na tle tej największej dziś aktualności rozwinięto się niewątpliwie w sejmie i senacie praskim obszerniejsza dyskusja nie tylko polityczna, ale też gospodarcza. Od jej przebiegu nie należy jednak spodziewać się przesilenia lub donioślejszych zatargów. Ograniczy się wszystko na mniej lub więcej ogólnej krytyce, ale następstw politycznych sprawa mieć nie będzie.

Drugim z rzędu zadaniem izb prawodawczych w niniejszym okresie jest zatwierdzenie budżetu państwowego. I tu poszczególne kluby pozwolą sobie na trochę krytyki, ale rządowy projekt budżetu jako całość należy zgóry uważać za uchwalony. Nie może być inaczej tam, gdzie w skład koalicji rządowej wchodzi dwie trzecie posłów. Obydwie aktualne sprawy będą zatem na drodze parlamentarnej uregulowane

bez jakichkolwiek wstrząsów i trudności partyjnych. Inaczej przedstawia się zatwierdzenie naglących zagadnień natury gospodarczej, jak zlikwidowanie dającego się coraz bardziej we znaki przesilenia rolniczego, zniesienia ochrony lokatorów, ostatecznego uregulowania wyposażenia urzędniczych itp. Na tym gruncie może już łatwiej dojść i prawdopodobnie dojdzie do żywej wymiany zdań między dwoma największymi blokami rządowego obozu, o ile w najbliższym czasie nie nastąpi w sposób polubowny wzajemne uzgodnienie stanowisk i postulatów szczególnie co do projektowanego wprowadzenia pewnych cel ochronnych.

Z dotychczasowej wymiany zdań na ten temat zdaje się wynikać, że do połowy marca, to jest do uroczystości połączonych z jubileuszem 80 urodzin prezydenta republiki T. G. Masaryka wszelkie tarcia partyjne będą wstrzymywane, lecz nie wiadomo, co będzie dalej. Pesymiści przypuszczają, że różnice światopoglądów agrarnego i socjalistycznego wystąpią wtedy w całej pełni na widowni parlamentarnej i mogą doprowadzić — jeśli nie zostaną w odpowiednim czasie złagodzone — do różnych konfliktów. Ze strony optymistów podkreślają, że żadne z większych stronnictw politycznych, chyba z wyjątkiem komunistów, nie weźmie na swe barki odpowiedzialności za uniemożliwienie, czy tylko odroczenie naglących reform ekonomicznych. Wszystkie warstwy ludności są pod tym względem niezmiernie wrażliwe i nie pozwolą, by jakkolwiek klub poselski igrał z ich interesów i potrzeb życiowych. Przywódcy klubów dobrze o tem wiedzą, należy zatem uzbroić się w cierpliwość i nie przejmować się pogłoskami o zagrażającym rzekomo przesileniu w miesiącach wiosennych lub letnich r. b.

Wola i gotowość do zgody w Pradze istnieje. To zostało w ostatnich dniach kilkakrotnie stwierdzone podczas rzeczowej dyskusji nad budżetem w poszczególnych komisjach sejmowych. Wynika to zresztą ze sposobu, w jaki przeważna większość dzienników czechosłowackich zatwierdziła się z siewcami alarmujących pogłosek. Dobre trzy czwarte pism politycznych odrzuciło z góry kuluarowe kombinacje kryzysowe, stając na stanowisku, że nie idzie o pojedynkę partyjny obóz, lecz w grę wchodzi interes całego kraju i jej mieszkańców. I ci ostatni dosyć mają niepotrzebnych awantur i ryzykanckich eksperymentów. To też wszystko ułoży się pomyślnie na drodze rozumnego kompromisu, pomimo że tu i owdzie mogą ujawnić się pewne tarcia lub wzajemne wyrzuty partyjne. Gdzie ich dziś niema?

V. Dresler.

Każdy obywatel, świadomy znaczenia morza i Pomorza, powinien być członkiem Ligi Morskiej Rzecznej i popierać cele Komitetu Floty Narodowej

Liga Morska i Kom. Floty Narodowej

Zarządy centralne organizacji, pracujących do tej pory oddzielnie nad sprawą utwierdzenia idei morza, wydały poniższy komunikat wspólny:

Nieskoordynowana dotychczas działalność dwóch najpoważniejszych instytucji propagujących w Polsce idee morską, i konieczność budowy własnej floty, była przyczyną wielu nieporozumień, które znalazły nawet swój wyraz w prasie, a co ważniejsze, szkodziła samej sprawie.

Zanim zostaną utworzone warunki, umożliwiające zlanie się obu instytucji w jedną, zarządy obu powyższych instytucji, po wzajemnym porozumieniu się, postanowiły uzgodnić swoją działalność w myśl następujących wytycznych:

Komitet Floty Narodowej, zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 16 lutego 1927 r. popierać będzie pracę Ligi Morskiej i Rzecznej w całej rozciągłości, uzgadniając jednocześnie z nią program swego działania

Liga Morska i Rzeczna udzieli swego całkowitego poparcia akcji Komitetu Floty Narodowej w sprawie zbiórki funduszy na zakup statków i w zakresie rozporządzalnej siły rzeczniczej się będzie do powodzenia tej akcji.

W myśl powyższych wytycznych za-

rzędy obu instytucji wydadzą odpowiednie instrukcje swoim oddziałom.

(—) Stanisław Zalewski, poseł na Sejm Przewodn. Wydz. Wyk. Kom. Fl. Nar.

(—) Gen. M. Zaruski

Sekretarz generalny Kom. Floty Nar.

(—) Dr. Michał Wyrostek

Prezes zarządu Ligi Morskiej i Rzecznej

(—) Dr. Jan Rozwadowski

Sekretarz Ligi Morskiej i Rzecznej.

W Poznaniu współpraca obu instytucji uzgodniona była do pewnego stopnia przez to, że prezesem Komitetu Floty Narodowej był wiceprezes Ligi Morskiej i Rzecznej, p. dr. Solański.

Zjazd delegatów Zw. Obrony Kresów Zach.

Doroczny zjazd delegatów okręgu poznańskiego Związku Obrony Kresów Zachodnich powziął szereg rezolucji, z których pierwsza zwraca uwagę na zaznaczające się stale niemieckie tendencje rewizjonistyczne w odniesieniu do naszych granic.

W dalszej rezolucji, doceniając niebezpieczeństwo niemieckiej ekspansji gospodarczej, zjazd wzywa do ratowania zagrożonych obiektów polskich przez starania o uzyskanie specjalnych kredytów,

Wobec tego, że wielka własność niemiecka w Poznaniu pozostaje w nieproporcjonalnym stosunku zjazd wypowiada się za zmniejszeniem przez wykonywanie programu parcelacyjnego niemieckiego stanu posiadania do rozmiarów, odpowiadających ich liczbie w województwie.

W sprawie polsko-niemieckiej umowy likwidacyjnej zjazd zgłasza akces do znanej, słabej deklaracji zarządu głównego z 25 listopada 1929 r. Wychodząc z założenia, że konieczne jest zawarcie traktatu handlowego z Niemcami ze względów ekonomicznych wypowiada się zjazd przeciwko ustępstwu politycznemu, mogącemu zagrażać interesom i bytowi państwa.

Zjazd wzywa do bojkotu towarów obcych a natomiast popierania hasła „Swój do swego po swoje”.

Zwracając uwagę na położenie gospodarcze ludności polsko-ewangelickiej w południowych powiatach województwa, podkreśla konieczność obmyślenia dla niej pomocy oraz wszczęcia tam akcji oświadczenia narodowego, by uchronić tę ludność przed niebezpiecznymi wpływami pastorów niemieckich. Reszta rezolucji dotyczyła działalności kulturalno-oświatowej Z. O. K. Z. na terenie województwa.

Bankrutujące rolnictwo dobijają Żydzi

W „Podlasiaku”, tygodniku społeczno-ekonomicznym, poświęconym sprawom Podlasia, czytamy pod powyższym nagłówkiem, co następuje:

„Rolnictwo nasze znalazło się w tragicznej wprost sytuacji. Nadmierne podatki, a z drugiej strony niesłychane obniżenie cen za zboże zrobiły swoje. Doszło do tego, że dziś nie opłaca się rolnikowi nawet sama produkcja zboża. Katastrofa rolnictwa na całej linii. Stan jest okropny i rozpaczliwy. Tak drobne rolnictwo, jak i wielka własność stoi w obliczu nędzy. Ostatni dobytek zabierają sekwestratorzy za zaległe podatki. Fiskalizm jest nieubłagany. Nadomiar zlego zjawia się na wsi Żyd-handlarz.

„Jak nas alarmują, Żydzi stali się ostatnio dla wsi skandaliczną wprost plagą. Żydowscy handlarze zbożowi ustanawiają ceny, jakie im się podoba. Rolnicy, zwłaszcza w oddalonych od większych miast miejscowościach, nie mając innego rynku zbytu, zmuszeni są brać takie ceny, jakie im Żydzi narzucą. Wystarczy powiedzieć, jak już w tych dniach pisaliśmy, że za żyto płacono 20 — zł, za owies 8 zł, a nawet mniej. Działają zaś tak solidarnie, że gdy rolnikowi cena ta wydaje się za niską i udaje się do innego handlarza, ten podaje mu cenę jeszcze niższą.

„Gdy zaś rolnicy powołują się na ceny giełdowe, zamieszane w pismach codziennych, Żydzi oświadczają wprost ironicznie, by zboże swoje wieźli do Warszawy lub Poznania. Rolnika ogarnia rozpacz.

„Czy odpowiednie czynniki nie mogłyby w to włączyć i ukrocić spekulacji żydowskiej? Jest to sprawa paląca”.

Oczywista, kryzys gospodarczy to najpodatniejszy grunt dla spekulacji i wielkich szachrajstw żydowskich.

Nad grobem ostatniego powstańca z 1848 r.

W dniu 22 stycznia br. złożono do grobowca rodzinnego w Gluchowie w powiecie kościańskim, zwłoki ostatniego uczestnika powstania z 1848 r. s. p. Teodora Ofierzyńskiego. Jako 16-letni młodzieniec s. p. Teodor Ofierzyński już bierze udział w organizacji zbrojnego powstania. Podczas walk pod Miłostawiem i Książem z narażeniem życia dostarcza szeregom walczących broni i żywności, a w końcu sam walczy pod Wrześnią, by wspólnie z korpusem Mierosławskiego ulec przemocy pruskiej.

Po tragicznym finale powstania s. p. Ofierzyński poświęca swe życie pracy obywatelskiej i społecznej i wychowaniu licznej rodziny. Jeszcze trzykrotnie bierze udział w wojnach, lecz z konieczności już za cudzą sprawą: w wojnach duńskiej, austriackiej i francuskiej. Jako starzec raz jeszcze jest świadkiem wojny światowej, z której chaosu wykłamał wolność Ojczyzny, o którą sam walczył ongiś nadaremnie. Jako dawniejszy obywatel Śremu pozostawił po sobie pamięć dobrego obywatela — Polaka. Dom je-

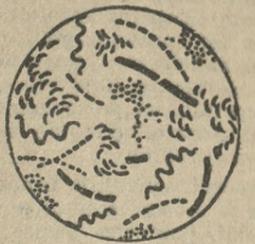
Do nabycia we wszystkich aptekach

go był zawsze ostoją miłości Boga i Ojczyzny. Zmęczony życiem ostatnie lata spędził u najstarszego syna, księdza proboszcza Józefa Ofierzyńskiego w Gluchowie i tam dokonał żywota w sędziwym wieku lat 97. — Nad trumną ostatniego, cichego bohatera z 1848 r., zacnego Polaka i obywatela pochylili się z cziłą liczną sztabą związków powstańczych i sokolich, składając hold Jego pamięci.

M. J.

Wyjaśnienie

Tulejsza „Prawda” zarzuca piśmie naszemu, że w artykule redakcyjnym p. t. „Ciekawa nowość w Grandce” reklamujemy firmy zagraniczne, w danym wypadku firmę Siemens. Stwierdzamy wobec tego, że nie był to artykuł redakcyjny, że była to raczej reklama ogłoszeniowa, sygnowana: Pw 8826/4,137.

Nie wszystkie bakterie jamy ustnej są szkodliwe, natomiast bakterie gnilne i fermentacyjne powodują psucie się zębów, którego się tak obawiamy. Przypuszczenie, że zwykle mechaniczne środki do czyszczenia zębów mogą pokonać te niebezpieczne pasożyty, byłoby błędem nie do darowania. Jedynie tak intensywnie działający środek antyseptyczny, jak Odol powstrzymuje ich rozwój, dając niezawodną ochronę, gdyż długotrwałe działanie tej dezynfekującej wody do płókania ust zapobiega procesom rozkładowym zębów. Odol posiada prócz tego przyjemny odświeżający smak, usuwa przykry zapach z ust. Odol jest właściwym środkiem do racjonalnego pielęgnowania ust i zębów, ponieważ działając przez czas dłuższy, jako pierwszorzędną środek antyseptyczny wstrzymuje rozwój bakterij.

Tw 1051

Stanowisko prof. Krzyżanowskiego

Warszawa, 4. 2. (AW). „Kurjer Warszawski” zaznacza, że prof. Krzyżanowski z B. B. jasno przedstawił w Sejmie ciężkie położenie gospodarstwa. „Kurjer Poranny” zaznacza, że prof. Krzyżanowski apelował do Sejmu, a żeby przyjął budżet w propozycji komisji sejmowej ze skreśleniami funduszy dyspozycyjnych min. spraw wewn., zagran. i spraw wojskowych. Z tego powodu „Kurjer Poranny” wyraża zdziwienie z powodu stanowiska prof. Krzyżanowskiego, który należy do stronnictwa rządowego.

Kongres komunikacyjny

Warszawa, 4. 2. (AW). W czerwcu bież. roku odbędzie się 22 kongres „Związku Towarzystw Komunikacyjnych”. Ostatni kongres odbył się w Brukseli. W pracach tych weźmie udział przeszło 1000 przedstawicieli „Związku”. W obradach będzie reprezentowanych 65 państw. Kongres trwać będzie od 29 czerwca do 6 lipca br. (Jak wiadomo z kongresem tym stoi w ścisłym związku wystawa komunikacyjna, odbyć się mająca w Poznaniu. — Przep. red.).

**LIKIERY
i WÓDKI
HULSTKAMPA**

DZIAŁ GOSPODARCZY

Giełda Poznańska w styczniu

Krytyczna sytuacja na rynku pieniężnym zastrzyła się w styczniu jeszcze bardziej. Zwiększająca się fala protestów wekslowych, coraz liczniejsze zarządzenia sądowe i upadłości — wszystko to wpływa ujemnie na rozwój operacji giełdowych, zwłaszcza w odniesieniu do papierów o niestawionym oprocentowaniu. obroty akcyjami topnieją coraz bardziej; plasowanie na rynku akcji nawet poważnych przedsiębiorstw cieszących się do niedawna dużą wziętością, odbywa się z trudnością, pomimo coraz niższego kursu zaofiarowania. Za to dział papierów procentowych, gwarantujących stałe oprocentowanie, wzbudził większe zainteresowanie. Stawa wypłacalność w dziedzinie kredytu wekslowego spowodowała, że wolne kapitały rezygnowały z wysokiej stopy procentowej panującej na rynku prywatnym i poszukując pewnej lokaty interesowały się coraz więcej papierami procentowymi.

W dziale akcji gros obrotów przypadało w styczniu na Bank Polski. Wobec zapowiedzianej 20 proc. dywidendy kurs ich podniósł się z 172 zł na 182 zł i wyżej, a w końcu miesiąca osłabił nieco, utrzymując się na poziomie 181—180 zł w placeniu. W ostatnich dniach stycznia zauważyć się dało większe zainteresowanie akcjami Banku Związku Spółek Zarobkowych przy tendencji zwykłej: kurs utrzymał się na niezmiennym poziomie 78.50 zł. Oddawna nienotowane akcje Banku Przemysłowców obracane były w styczniu po 30 zł za sztukę 100 złotych. Inne akcje bankowe były bez ruchu.

Z akcji przemysłowo-handlowych większą stratę kursu wykazują znowu papiery Dr. Roman May, które w ciągu stycznia spadły z 90 zł na 78 zł i po tym ostatnim kursie były jeszcze w zaofiarowaniu. Podobnie było z akcjami „Unja“, które ze 105 zł obniżyły się na 90 zł.

Bez zmiany pozostał kurs Browaru Krotoszyńskiego, za który płacono 26 zł; za Centralę Rolników płacono 90 zł, za Cukrownię Zduny 35 zł, za Goplanę — 7 zł, za Piechcin — 60 zł, L. Cegielski utrzymywał się w styczniu na stałym poziomie — 43 zł za 100 zł nominalnych. Akcje Herzfeld, Victorius, w związku z uchwaloną 10 proc. dywidendą, nadal zwiększały i podniosły się z 42 na 46 zł.

Poza tem handlowano drobne ilości akcji, nie kwalifikujące się do notowania: Brzeskiauto po 100 zł, Hartwig Kantorowicz po 70 zł, Wyroby Ceramiczne Krotoszyn-Przysieka po 21 zł, Tri po 70 zł. Z akcji nieoficjalnych handlowano Akwawit po 55.50—56 zł i Piłtno po 5 zł.

W dziale papierów procentowych panował w styczniu znacznie żywszy ruch, niż w ubiegłych miesiącach. Zwiększyły się obroty zarówno papierami państwowymi, jak również papierami Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

Z papierów państwowych zwiększyły się obroty „Dolarówka“ i Pożyczką Konwersyjną. Za „Dolarówkę“ na początku miesiąca płacono 66 zł, następnie kurs stale wzrastał aż do 82 zł, w końcu zaś miesiąca zatrzymał się na poziomie 75 zł w placeniu. Kurs 5 proc. Pożyczki Konwersyjnej wahał się w granicach 49—49 1/2 proc. wartości nominalnej. Większe zainteresowanie wzbudzała także 4 proc. Pożyczka Inwestycyjna, której kurs wzrósł w styczniu z 117 zł na 120 zł.

Bardzo poważnie wzrosły obroty 8 proc. listami dolarowymi Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego. Kurs ich zmieniał się często: na początku stycznia utrzymywał się na poziomie 92 1/2 proc., następnie spadł na 91 1/2 do 91 3/4 proc., podniósł się później przejściowo na 93 proc., w końcu zaś miesiąca znowu obniżył się na 91 proc. wartości nominalnej.

Znacznie mniejsze obroty przypadały na 6 proc. listy żytnie Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, które szły po kursie 21 do 22 zł za 1 ctr mtr; 4 proc. listy zastawne konwertowane tegoż Ziemstwa obracano po 39 1/2—38 1/2 proc. wartości nominalnej.

Poza tem handlowano drobne ilości 8 proc. obligacji m. Poznania z 1926 r. po 92 proc. wartości nominalnej oraz 8 proc. obligacji komunalnych Komunalnego Banku Kredytowego po 91 1/2 proc. wartości nominalnej.

Począwszy od 20 stycznia rb. Giełda Poznańska wprowadziła nową zasadę w obliczaniu kursów i kuponów papierów procentowych, opiewających na waluty obce. Dotychczas przy przeliczaniu takim przyjmowano za podstawę kurs odnośnej dewizy na Giełdzie Warszawskiej z dnia poprzedzającego dzień zawarcia transakcji. Ponieważ zaś w ostatnich czasach kursy dewiz wykazywały niemal co-

dziennie minimalne odchylenia, postanowiono w celu ułatwienia obliczeń wprowadzić z dniem 20 stycznia stałe zamienniki obliczeniowe, a mianowicie: dla papierów dolarowych — 1 dolar równy 8.90 zł, dla papierów we frankach szwajcarskich — 100 franków szwajcarskich równy 172 zł, dla papierów w funtach angielskich — 1 funt równy 43.40 zł, dla papierów we frankach francuskich — 100 franków franc. równy 35 zł, a dla papierów w złotych w złocie — 100 zł w złocie równe 172 zł. R. U.

10-lecie kupiectwa nadnoteckiego

Uroczyste nabożeństwo — Akademia — Wspólny obiad — Raut

(Od specjalnego wysłannika.)

Bydgoszcz, 2 lutego.

Uroczystości jubileuszowe Zw. Tow. Kupieckiego rozpoczęły się o godz. 10 rano nabożeństwem w kościele Kларыsek, które odprawił ks. dziekan Jaworski. Liczne zebrane delegacje sfer kupieckich przybyły ze wszystkich miejscowości okręgu nadnoteckiego, w skupieniu wysłuchały głębokiego kazania, które również wygłosił ks. dziekan Jaworski na temat zadań kupiectwa polskiego w odrodzonej Polsce. Pieniążki kościelne wykonał chór kolejarzy.

W obszernej sali Resursy Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej zgromadziły się delegacje bratniej organizacji, przedstawiciele władz państwowych, miasta, prasy oraz członkowie Związku.

Krótko przed godziną 13 nastąpiło otwarcie uroczystego posiedzenia Obrady zajął prezes Związku p. radca Sentkowski, dając krótki zarys działalności Towarzystwa. Mówca wskazał na trudności, jakie towarzyszyły zrzeszeniu kupiectwa nadnoteckiego oraz podkreślił wytrwałość i poświęcenie założycieli Kupiectwa ziem zachodnich spełnia tutaj niesłychanie ważną rolę i dlatego właśnie musi iść zawsze w silnym i zwartym szeregu. Każda placówka powinna i musi zostać w rękach polskich. Kupiectwo tutejszych ziem nie tylko ma obowiązek strzec sprawy polskiej, ale swymi wpływami unieszkodliwiać zamiary obcych żywiołów w całym kraju.

Treściwe przemówienie p. radcy Sentkowskiego nagrodzono hucznie oklaskami. Z kolei zabrał głos poseł Lewandowski, prezes Tow. Kupców w Bydgoszczy. Drugi mówca w silnym przemówieniu wskazał drogi rozwoju dla handlu polskiego, podkreślając, że przyszłość należy do młodszej generacji, która musi dokładnie sobie zdać sprawę, że opanowanie handlu przez wrogi żywioł grozi podkopaniem bytu państwowego. Niebezpieczeństwo to w obecnej chwili jest wielkie i może jeszcze przybrać większe rozmiary, gdy się temu nie zapobiegnie. W przyszłości nie obejdzie się bez walki i dlatego ju dziś trzeba bić na alarm, szczególnie tu, na ziemiach zachodnich — zacieśnić się, jeszcze bardziej spoić — by zwycięstwo w tej rozprawie po naszej było stronie. Młodsza generacja winna o tem pamiętać zawsze i jak najintensywniej pracować w imię tego hasła.

Przemówienie pos. Lewandowskiego naogół wywarło bardzo silne wrażenie. W dalszym ciągu porządku obrad nastąpiło składanie życzeń. Przemawiali m. in. pp.: Dąbrowski w im. województwa i starostwa, dr. Raszeja w im. magistratu m. Bydgoszczy, sekretarz Rady Naczelnej Kupiectwa Polskiego dyr. Wencel, prezes Izby Przemysłowo-Handlowej inż. Wdziękoński, w im. zarządu zrzeszeń kupiectwa pomorskiego p. Radojewski z Grudziądza, w im. Zw. Fabrykantów dyr. Sokółowski, w im. władz skarbowych nac. Rudnicki, w im. Zw. Pracodawców dyr. Wiese, Adam Bukolt, red. Petrycki w im. „Kurjera Poznańskiego“, „Gazety Bydgoskiej“ i „Słowa Pomorskiego“, senior rzemiosła Sosnowski, radca Ziętak, Goździewicz w im. Zw. Pracowni Kupieckich, dyr. Liceum handlowego Skalski i poseł Lewandowski. Następnie odczytano telegramy gratulacyjne, które nadesłali: minister przem. i handlu p. E. Kwiatkowski, prezes rady miejskiej Beyer, ks. Stegżyński, dyr. bydgoskiego oddziału Banku Polskiego Woda, prezes sądu okręgowego Staszewski, prezes Zw. śląskiego Jerzykiewicz, Bogusław Herse w im. Rady Naczelnej Kupiectwa Polskiego, Bolesław Kasprowicz oraz bratnie organizacje z okolicy. W związku z uroczystościami inż. Wdziękoński wręczył kilka dyplomów honorowych za za-

ślugi położone około rozwoju Związku, a mianowicie pp. radcy Sentkowskiemu, inż. Pitakowi, posłowi Lewandowskiemu, wiceprezydentowi Izby przem.-handlowej Stobieckiemu, Kazimierzowi Kryszkiewiczowi z Nakła Maksymilianowi Krygierowi z Fordonu, Kazimierzowi Mazgajowi i Józefowi Janickiemu z Nakła.

Uroczystościowe posiedzenie zamknął przewodniczący p. radca Sentkowski, dziękując przedstawicielom władz i prasy za zaszczytowanie swą obecnością obchodu. Krótko przed godz. 16 odbył się w parterowej sali Resursy Kupieckiej wspólny obiad, podczas którego wygłoszono szereg mów i toastów na pomysłność rozwoju Związku. Uroczystości jubileuszowe zakończył ożywiony raut w Resursie. (tr.)

Konjunktury

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	27. I.	28. I.	29. I.	30. I.	31. I.	1. II.
Pszenvica						
Warszawa	37,50	37,50	—	37,50	37,00	—
Poznań	36,50	—	36,50	—	36,00	35,50
Lwów	33,50	—	35,50	—	—	—
Lublin	—	—	—	35,50	33,5	33,50
Żyto						
Warszawa	21,50	21,50	—	—	21,50	—
Poznań	23,00	—	23,00	21,50	22,50	22,50
Lwów	20,00	—	—	—	20,25	—
Lublin	—	—	—	19,50	18,50	18,00
Jęczmień						
Warszawa	22,00	21,00	22,25	—	21,00	—
Poznań	22,25	—	—	21,00	21,25	21,00
Lwów	18,25	—	—	—	17,50	—
Lublin	—	—	—	—	—	—
Owies						
Warszawa	20,50	20,00	—	20,00	21,00	—
Poznań	17,50	—	17,50	17,50	17,50	17,50
Lwów	17,50	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	18,00	17,50	—

Miesiąc styczeń należał do najtrudniejszych, które wypada zanotować w bieżącym roku gospodarczym. Zaciążył on zarówno poważnie na stanie interesów rolnictwa jak i handlu ziemiopłodami. Zniżka cen na cztery najważniejsze gatunki zboża doszła w tym miesiącu do szczytu a skutek akcji interwencyjnej ze strony kół rządowych objawił się w granicach bardzo skromnych. Na niższą styczniową wpłynęła w wielkiej mierze wzmocniona konkurencja żyta rosyjskiego, na skutek której eksporterzy polscy wstrzymują się z nabywaniem większych partii, obawiając się trudności w plasowaniu materiału na rynkach zagranicznych. Nie bez wpływu na zniżkową tendencję zbóż jest również fakt wniesienia przez koła agrarjuszy niemieckich projektu podniesienia cla na pszenicę i żyto. Gdyby projekt ten został zrealizowany, wartość polskich premii wywozowych zmalałaby poważnie, a ziemiopłody nasze straciłyby całkowicie zdolność konkurencyjną na niemieckich rynkach zbytu.

Tydzień ubiegły nie przyniósł poważniejszych zmian w cenie giełd zbożowych. Ceny trzymały się niemal wszystkie na poziomie poprzedniego tygodnia. Jedyne pszenica na rynku poznańskim utraciła o jednego złotego na kwintalę.

Szczególnie trudne jest położenie przemysłu młynarskiego ziem zachodnich. Większość zakładów zmniejszyła produkcję albo unieruchomiła warsztaty pracy.

Przemysł olejarski z wielkim napięciem oczekuje ukazania się rozporządzenia wykonawczego o zniesieniu cla wywozowego na makuchy. Obecnie wskutek niemożliwości wywożenia makuchów większość olejarni ograniczyła dotychczasową wytwórczość.

Cukier

Kampanja cukrowa na ziemiach zachodnich dobiegła do końca. Jak wynika z obliczeń w 24 cukrowniach Związku Zachodnio-Polskiego Przemysłu Cukrowniczego, wyprodukowano 4.388.628 kwintali białego cukru. W porównaniu do ubiegłej kampanji wyniki tegorocznej są o 21,5 procent większe. Fatalne położenie na światowym rynku cukrowym obniża poważnie wartość tej nadwyżki, jak również wpłynęło na całokształt finansowego wyniku kampanji. Zachodzi obawa, że skutkiem tego cukrownie obniżą cenę buraka, co najdotkliwiej odczują rolnicy, wycieczono stanem niskich cen ziemiopłodów. Zbyt cukru w kraju nie rozwija się. Cena cukru na rynku światowym jest najniższa. Jaką notowano w ciągu 28 minionych lat. Londyn notuje za tonnę cukru 8,75 £, co odpowiada około 32 złotym za podwójny centnar. W związku z tem wylania się w Polsce zagadnienie rozmiarów plantacji buraczanych na następne kampanje. Panuje przekonanie, że nie tylko trzeba uniemożliwić dalszy rozrost plantacji, ale wpłynąć na ograniczenie dotychczasowych.

Towary kolonialne

W okresie pogwiżdżkowym w handlu kolonialnym nie daly się odczuć poważniejszych zmian w poprzednich notowaniach. Godne uwagi są jedynie zmiany ceny w kawie. Notuje się tam dalszy spadek ceny kaw brazylijskich na rynkach światowych: Santos brazylijska uległa dalszemu silnemu spadkowi. Na rynku londyńskim notowano ostatnio za centnar w funtach szterlingów: Santos — 3,10; Santos przednia — 5; nieoczyszczona — 3,20; Jamajka — 10; Costarica — 7,10; Kenya dobra średnia — 6,5; kawy indyjskie — 5,8 do 8; Uganda — 4. Na rynku krajowym obroty w okresie karnawałowym nieco wzrosły. Ceny nie wykazują jednak prawie żadnych zmian.

Cement

Polskie fabryki cementu pracują usilnie nad zdobyciem nowych rynków zbytu. W ciągu ostatnich kilku miesięcy dalo się w tej dziedzinie zauważyć pewne polepszenie. Ostatnio odbyło się załadowanie większej partii eksportowej cementu do Syrii. Również i inne kraje bliższego i dalekiego wschodu są odbiorcami polskiego cementu. W Egipcie natomiast, gdzie podniesiono stawki taryfy celnej, walczą nasz eksport z trudnościami konkurencyjnymi.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Stopa dyskontowa banków prywatnych.** W sprawie ewtl. obniżki stopy dyskontowej w bankach prywatnych, stojącej w związku z redukcją stopy procentowej Banku Polskiego, nie zapadły dotychczas żadne uchwały. Przystępnie banki obniża stopę kredytową o pół procent, czyli do 12 i pół proc., ale dopiero po uchwaleniu przez komisję budżetową Sejmu zniesienia podatku od kapitałów i rent. Decyzje w tej sprawie powzięte być mają na posiedzeniu Związku Banków w Polsce, które odbędzie się według wszelkiego prawdopodobieństwa w końcu bież. tygodnia.

Z ZAGRANICY

(z) **Kapitały amerykańskie w niemieckim przemyśle elektrotechnicznym.** Rokowania między niemiecką firmą elektrotechniczną Siemens i Halske a amerykańskim domem bankowym Dillon Read & Co który jest w posiadaniu dużego pakietu akcji General Electric Co, w sprawie zaciągnięcia nowej pożyczki zakończono pomyślnie. Nowa pożyczka składa się z dwóch części: 1) z transzy amerykańskiej, opiewającej nominalnie na 14 milionów dolarów, i 2) z transzy niemieckiej w wysokości nominalnej 10 mil. marek. Transza amerykańska emitowana zostanie w Stanach Zjednoczonych i Holandji. Cała prasa niemiecka żywo interesuje się transakcją pożyczkową, jaką podpisano dziś między firmą Siemens Schuckert a bankiem Dillon Read et Co. Dzienniki zwracają główną uwagę na konsekwencje, wynikające z przejęcia pakietu akcji Siemens przez General Electric Co, który jest jednocześnie wielkim akcjonariuszem powstającego niemieckiego towarzystwa elektrotechnicznego A. E. G.

(z) **Mussolini o sytuacji gospodarczej Italji.** Mussolini przyjął podestów 92 okręgów administracyjnych Italji i w przemówieniu swem poruszył zagadnienia gospodarcze włoskie, oświadczając m. in., że obecnie obowiązująca ustawa o ochronie lokatorów wygaśnie od czerwca br i od tego czasu zezwolony będzie wolny handel mieszkaniem. Mussolini przypuszcza, iż zasada ta przyczyni się do obniżenia cen mieszkań i spowoduje dostateczną podaż lokali. W każdym razie program budowy domów o tanich mieszkaniach nie będzie poniekąd. W dalszym swem przemówieniu Mussolini podniósł znaczenie gospodarki samorządów w życiu ekonomicznym państwa i analizując elementy dodatnie i ujemne życia gospodarczego Włoch, wyraził nadzieję przezwyciężenia trudności.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Walka z bandą włamywaczy

Podejrzane szmery — Zmaganie się w ciemnościach — Postrzelenie rabusia — Istna plaga

Niezwykle denerwujące zajście wydarzyło się dziś rano przy Wielkich Garbarach 38. Mieszkający tam, obok swego składu z porcelaną, kupiec Wincenty Cichocki jest prześladowany formalnie od dłuższego czasu przez włamywaczy. W roku ubiegłym wtargnęli złodzieje do niego w grudniu, a następnie w styczniu — i w ubiegłą niedzielę.

W dniu dzisiejszym około godz. 4 rano włamywacze ponowili swą „wizytę”, co zwróciło uwagę właściciela i jego żony. W białym nocnym wybiegli państwo Cichoccy do sieni, gdzie jeden z włamywaczy ukrył się na schodach prowadzących do piwnicy, a drugi, pod stojącym tam wózkiem. Podejrzane jednak szmery mimo panującej ciemności zwróciły uwagę p. Cichockiego, który widząc pewien nieład w sieni, gdyż wylamane były drzwi składowe od strony podwórza, strzelił trzykrotnie na postrach. Do wybiegającej za mężem p. Cichockiej podszedł tymczasem nieznaną osobnik z piwnicy, którego silnym chwytem przytrzymał.

W tym samym czasie drugi ze złoczyńców — jak się później okazało karany już wielokrotnie recydywista — włamywacz Feliks Kozłowski (Zagórze 13) — usiłował odwrócić uwagę p. Cichockiego słowami: co się tam stało?, Równocześnie chwycił łom i usiłował nim uderzyć p. Cichockiego, który jednak zachował wyjątkowo przytomność umysłu i strzelił do napastnika raniąc go w pierś i kręgosłup. Na odgłos strzału przytrzymał przez p. Cichocką towarzysza Ko-

złowskiego również znany włamywacz nazwiskiem Nikodem Dłużewicz, (Chwaliszewo 27/28) podniósł ręce do góry oświadczając gotowość poddania się; w zamieszaniu zdołał jednak potem zbiec i ukrywa się jeszcze przed pościgiem.

Rannego włamywacza Kozłowskiego w stanie ciężkim przewieziono do lecznicy miejskiej. Należy zauważyć, że mimo ran zdołał on zbiec i został przytrzymany dopiero na ul. Weneckańskiej. Kozłowski jest znany jako zawodowy złodziej, zbiegł z domu rodziców i waleśa się urządzając włamaniami oraz kradzieżami.

Należy zauważyć, że w tych dniach wspomniany Dłużewicz i Kozłowski przy pomocy Edmunda Solarskiego (Chwaliszewo 37/38) skradli z realności Wincentego Płonki przy Zagórze 6 beczkę spiżu, wartości około 600 złotych. W wyniku natychmiastowych dochodzeń złodziei ujęto i odstawiono do dyspozycji sędziego śledczego. Niestety jak to często bywa, sędzia zwolnił włamywaczy natychmiast po przesłuchaniu. Oczywiście, że uprawiali oni w dalszym ciągu proceder złodziejski i wtargnęli dziś w nocy do p. Cichockiego.

Zwalnianie złodziei i niebezpiecznych włamywaczy z więzienia śledczego wkrótce po ich przesłuchaniu staje się prawdziwą plagą społeczeństwa i bezradnych w podobnej sytuacji organów bezpieczeństwa. Należy nadmienić, że kradziony spiż włamywaczom odebrano, a jako paserów aresztowano braci Franciszka i Walentego Karasińskich. (k)

względnił. Proces trwał pełne trzy godziny. Przesłuchano dziewięciu świadków, poczem przewodniczący ogłosił wyrok, skazujący Nathana Auerbacha na 3 miesiące bezwzględnej aresztu, Franciszka Mandocha na 6 mies., a Bernarda Flajszera na 4 mies. więzienia z zawieszaniem kary na przeciąg 2 lat. Ponadto zasądzeni ponoszą koszt sądowe. (tr.)

KALENDARZYK

Wtorek, 4 lutego 1930.

Słońce: wschód 7,31 — zachód 16,42 — długość dnia 9 godzin 11 min.

Księżyc: wschód 9,37 — zachód 23,57 — przed i kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn. Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana minus 2 st Cels. Wiatr wschodni. Ciśnienie atmosferyczne niskie 741 mm. Po chmurno. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 2 st. Cels., najniższa minus 2 st. Cels. Ilość opadu 4 milimetry.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: wezoraj plus 0,48 m; dziś plus 0,56 m. Kal. rz.-kat.: Andrzej B — jutro Agata P. Kal. słow.: Witostaw bł. — Dobrochna.

Publiczna wypożyczalnia książek Czytelnia dla Kobiet przy ul. Kantaka 8-9 II ptr., otwarta codziennie od godz. 11—13 i od 16—19. Opłata miesięczna 2 zł.

Biblioteka I. J. Kraszewskiego (Wrocławska 17) otwarta codziennie od 12—1 i od 4—7, w soboty od 12—3. Kaucja zł 3,00 Abonament zł 1,80. Wpis zł 0,50.

Nocna służba aptek

Sródmieście: Apteka św. Marcina, ulica Fr. Ratajczaka 12. — Apteka pod Białym Orłem, St. Rynek 41. — Apteka św. Piotra, ul. Półwiejska 1.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22.

Lazarz: Apteka p. Plucińskiego, ulica Marsz. Focha narożnik Niegolewskich.

Wilda: Apteka „Fortuna”, ul. Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdują.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 39, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Sp. ks. proboszcz Jan Raabe.** W czwartek złożono na wieczny spoczynek w Targowej Górze zwłoki tamtejszego proboszcza sp. ks. Jana Raabeo. Ostatnią przysługę nieodżałowanej pamięci Zmarłemu oddała rodzina, liczne duchowieństwo i tłumy przyjaciół i znajomych ze sfer ziemskich oraz ludność całej okolicy. Na twarzach parafjan widać było głęboki żal i łzy rozpacz za swym uwielbionym proboszczem, który dla nich przez przeszło ćwierć wieku był najlepszym ojcem i opiekunem. Zgasł ksiądz wielkiej znacności, bezgranicznej dobroci, cichej pracy i prawdziwego poświęcenia. Zgasł wśród tych pól i drzew powiatu wrzesińskiego, które tak kochał. Odszedł od nas człowiek idealny, wzorowy sługa Boży.

OSOBISTE

— **Odznaczenia.** Złoty krzyż zasługi otrzymali pp.: Z. M. M. Budzyński, wiceprezes Dyr. Poczt i Tel. w Bydgoszczy; Leon Wiktor Kroll, naczelnik urzędu pocztowego w Grudziądzu; Maksymilian Kurland, nacz. urz. poczt. w Bydgoszczy; Tadeusz Niezieliński, nacz. urz. poczt. w Toruniu; Franc. Ponschke, radca Dyr. Poczt i Tel. w Bydgoszczy; Karol Philipp, nacz. wydziału w Dyr. Poczt i Tel. w Bydgoszczy; Franciszek Rożdżyński, nacz. urz. poczt. w Bydgoszczy.

Srebrny krzyż zasługi otrzymali pp. Franciszek Bach, nacz. urz. poczt. w Olsztynie; Izidor Deja, nacz. urz. poczt. w Bydgoszczy; Franciszek Kowalski, asesor poczt. w Bydgoszczy; Tomasz Michalski, starszy kontroler poczt. w Tczewie; Leon Orlikowski, nacz. urz. poczt. w Tucholi; Franciszek Radziński, st. kontr. poczt. w Bydgoszczy; Augustyn Wrzeszcz, em. insp. ruchu w Bydgoszczy; Damazy Ziolkowski, starszy technik poczt. w Nakle.

Bronzowy krzyż zasługi otrzymał p. Maksymilian Polzin, ekspedjent pocztowy w Chelmży.

— **Promocja.** Na wydziale humanistycznym U. P. dyplom doktora filozofii otrzymał p. Juljusz Willaume na podstawie rozprawy o gen. Amilkarze Kosińskim.

— **Ślub.** W czwartek 23 ub. m. w kościele św. Wojciecha pobłogosławiony został związek małżeński pomiędzy p. Stanisławem Antezakiem, urzędnikiem pocztowym i synem znanego powszechnie w Poznaniu obywatela p. Leona Antezaka z panną Anną Piodówną. Aktu ślubnego dokonał ks. wikariusz Doma-

galski. Gości weselnych podejmowali następnie rodzice pani młodej.

— **Ślub.** Dnia 25 ub. m. został pobłogosławiony w kościele Panny Marji przy Turmie w Poznaniu, związek małżeński pomiędzy p. Zofją z Hejnowskich i voto Postulszą, wdową po ogólnie znanym kupcu, sp. Antonim Postulszym a p. Alojzym Klimkiem, współwłaścicielem fabryki czapek i kapeluszy A. Klimek i H. Stachowiak dawniej C. Adamski w Poznaniu ul. Wielka 20. Na intencję nowożeńców odprawił mszę św. regens Seminarjum Duchownego ks. dr. K. Rolewski. W miejsce zawiadomień i podziękowań ślubnych pp. Klimkowie złożyli w administracji naszego pisma sumę 100 zł na fundusz budowy pomnika Najświętszego Serca Jezusowego.

— **Srebrny jubileusz godów małżeńskich** obchodzi w środę dnia 5 bm. mistrz krawiecki Wawrzyn Organiściak, Grobla nr. 17, z małżonką swą Weroniką z Węlewskich. Msza św. na intencję jubilatów odbędzie się w kościele Franciszkańskim o godz. 9.

— **Srebrne gody małżeńskie** obchodził w tych dniach znany przemysłowiec poznański, członek wielu organizacji, radca Izby Przemysłowo-Handlowej i konsul honorowy lotewski p. Ignacy Niedbał z żoną swą Marią z Donatów. O godz. 10 na intencję jubilatów odbyło się w kościele św. Józefa uroczyste nabożeństwo, w czasie którego udzielił błogosławieństwa solenizantom brat p. Niedbałowie, ks. prob. Donat z Mieszkowa. W czasie nabożeństwa śpiewy wykonała znana śpiewaczka p. Lucja Pieprzówna, aplikant sądowy p. Jabłoński a duet wykonał p. aplikant sądowy Stach z córką jubilatów p. Hallną. Liczne nadesłane telegramy pp. konsulostwu Niedbałom świadczą o ich poważaniu w szerokich sferach naszego obywatelstwa dzięki wybitnym pracom oraz zaślugom położonym na polu pracy narodowej i społecznej. J. Em. Ks. Kardynał Prymas przesłał solenizantom arcybiskupskie błogosławieństwo. — Wieczorem pp. konsulostwo Niedbałowie podejmowali grono członków rodziny w swym gościnnym domu. (k)

WYKŁADY

— **Bilans likwidacji niemieckiej w Polsce.** W poniedziałek, dnia 10 bm. o godzinie 20 w sali Biblioteki Uniwersyteckiej przy ul. Fr. Ratajczaka wygłosił wybitny znawca spraw likwidacyjnych, b. członek Komitetu Likwidacyjnego, członek Zarządu Koła Miejscowego Z. O. K. Z., p. Kazimierz Kiński odczyt n. t. „Bilans likwidacji niemieckiej w Polsce”. Będzie to drugi z rzędu odczyt wchodzący w skład cyklu, poświęconego zagadnieniom polsko-niemieckim, a zorganizowanego przez Zarząd Koła Miejscowego Związku Obrony Kresów Zachodnich w Poznaniu. Wstęp bezpłatny.

— **Tow. Czytelnia Ludowych Poznań.** Główna zarządza w czwartek każdego tygodnia wykłady, wygłaszane przez panów z Korporacji „Roma”. Tematy bardzo ciekawe. W czwartek 6 bm. referat „Dziecko i jego rozwój”.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Wolny Cech Szewski w Poznaniu.** Zebranie miesięczne odbędzie się dzisiaj o godzinie 20 w salce posiedzeń przy ulicy Podgórznej 13.

— **Z Wydziału Lekarskiego T. P. N. i Tow. Internistów.** W piątek, dnia 7 bm. o godz. 20.15 odbędzie się w sali wykładowej Kliniki Dermatologicznej U. P. (Szpital Miejski) zebranie Wydziału Lekarskiego łącznie z Tow. Internistów Polskich, Koło Poznań, z następującym porządkiem obrad: 1. Komunikaty Zarządu. 2. Wybór nowych członków. 3. Pokazy. 4. Prof. dr. I. Hoffman: Dna i artretyzm.

— **Ze Zw. Harcerstwa Polskiego.** — Ogólny zjazd delegatów Kół Przyjaciół i Opiekunów drużyn żeńskich i męskich Oddziału Wielkopolskiego Związku Harcerstwa Polskiego odbędzie się w niedzielę dnia 9 bm. o godzinie 10.30 przed poł. w Poznaniu w sali Starostwa Krajowego przy Alejach Marcinkowskiego 29. Porządek obrad: 1. Zagajenie. 2. Referat p. tyt. „Harcerstwo i współdziałanie Kół Przyjaciół”. 3. Program pracy na rok bieżący. 4. Sprawy bieżące: skarbowe, Kół Przyjaciół Harcerstwa i kolonij i obozów. 5. Sprawozdania Kół Przyjaciół. 6. Wolne głosy.

— **Uczestnicy wojny 1918-29 r. b.** żołnierze 4 baterji haubic polowych 8 p. a. p., formowanej w Rembertowie, zwolują do Warszawy na dzień 23 bm. zjazd koleżeńcki. Program zjazdu obejmuje: o godzinie 10.15 nabożeństwo żałobne w kościele garnizonowym za poległych i zmarłych kolegów, o 11.30 złożenie wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza; o 15 obrady; o 20 zakończenie zjazdu, oraz koleżeńcka kolacja. Komitet organizacyjny zjazdu uprasza wszystkich kolegów o zgłoszenie swego uczestnictwa do sekretarza Komitetu kol. Bohdana Wyżnikiewicza, Warszawska, ul. Sienna 3, m. 5 (tel. 510-83 między 3 a 5 po poł.).

— **Ze Zw. Hallerczyków, Placówka Poznań.** Roczne walne zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 6 bm. o godzinie 7 wieczorem w lokalu zebrań, św. Marcin nr. 65 (nad kinem Colosseum). Zebranie

„Nad polskim morzem”

Jeszcze jedna prapremjera w Teatrze Polskim

Dyrektor Teatru Polskiego p. Bolesław Szczurkiewicz postawił sobie za zadanie wprowadzenie na scenę kierowanego przez siebie teatru jak największej ilości niegranych dotąd nigdzie sztuk, czego ostatnio najlepszymi dowodami są oślawiona dziś w całej Polsce: „Maman do wzięcia” Grzymały-Siedleckiego, oraz „Miłość czy pięść” M. Fijałkowskiego i Dunin Markiewicza, wyznaczona jako jedna z najbliższych prapremjer w Teatrze Polskim w Warszawie. W najbliższym czasie zapozna publiczność poznańską z ostatnim utworem scenicznym utalentowanego pisarza Józefa Rączkowskiego, popularnego dzięki swej sztuce „Polityka i miłość” — z komedią noworską współczesną „Nad polskim morzem”.

Gościła miłość autora do tej „bramy na szeroki świat” jaką dla Polaka jest nasze morze; ukochanie pracy polskiej, ukrytych w duszy polskiej możliwości i sił twórczych; wreszcie służna дума, którą się odczuwa podziwiając ogrom w krótkim czasie dokonanych prac i wysiłków, obrazowanych w powstaniu i tworzeniu portu gdyńskiego, polskiej marynarki wojennej i handlowej — jest istotnym tłem oraz treścią na tle której rozgrywa się akcja tej nowości sceniczej.

Wystawienie „komedji Rączkowskiego w dniach uroczystości jakie się odbędą w Poznaniu, ku uczczeniu dziesięciolecia odzyskania polskiego morza, niewątpliwie przyczyni się do jej pełnego sukcesu na scenie Teatru Polskiego.

Żydowska szajka

Skazanie dwóch złodziei i pasera

W firmie Goderskiego przy ul. Woźnej nr. 19 (skład skór) miał posadę niejaki Franciszek Mandoch. Nie umiał on uczelewie zapracować, a ze skromnego zarobku nie chciał składać oszczędności. W takich warunkach ciągle potrzebował pieniędzy. Aby je zdobyć, bez żadnych skrępowań, zdecydował się okradać swego pracodawcę. Przedewszystkiem zawarł bliską znajomość z pomocnikiem firmy Goderski Bernardem Flajszerem, z którym ułożył plan kradzieży. Flajszer miał przygotowywać towar, który potem wynoszono pokryjomu ze składu.

Raz i drugi to się udało, ale gdy kradzieże powtarzały się częściej, p. G. zo-

Wielkopolska Ilustracja, jako jedyne tego typu w Polsce czasopismo ilustrowane, poleca za niską cenę

tylko 45 groszy

32-stronnicowy numer z dokładnym opisem, w tekście i ilustracji, polskiego wybrzeża, morza, Gdyni, — w stanie dawniejszym i obecnym, aby zapoznać

jak najszersze koła publiczności

z tak obszernym materiałem, który normalnie byłby dostępny tylko mienniejszym jednostkom za opłatą conajmniej

kilkunastu złotych.

Wysilek ten udał nam się zupełnie, gdyż każdy miesiąc przynosi nam w ekwiwalencie

tysiące nowych czytelników.

Niechaj czyn nasz przekona i ucieszy każdego Polaka i spowoduje go do nakłaniania znajomych i przyjaciół, by żądali i kupowali zawsze i wszędzie, nie szkodziły im ilustracje zagraniczne, lecz mogące zadowolić każdego, a w dodatku swojskie wydawnictwo: Wielkopolską Ilustrację.

Administracja
Poznań, św. Marcin 70.

rientował się o co chodzi i powziął podejrzenie na jednego ze swych pracowników. W toku dochodzeń stwierdził poza tem, że w kradzieży pomagał właściciel składu skór przy Wielkich Garbarach 37 Nathan Auerbach. Żyd ten nie omieszkał naturalnie skorzystać z okazji i kupował od złodzieja kradziony towar, płacąc za niego oczywiście minimalne ceny. Przy takich „transakcjach” obaj, rzecz prosta, dobrze zarabiali...

„Interes” szedł, ale niedługo, gdyż p. Goderski, zebrawszy namacalne dowody winy swego pracownika Mandocha, a głównie Auerbacha, oddał sprawę do sądu. Na rozprawę zjawił się oskarżony w towarzystwie dwóch adwokatów i całej krzywonosej rodziny, twierdząc, że o niczem nie wie, gdyż... towar należy do jego żony, sklep — do teściowej, a on, niewinny jak różki, tylko zarządza tem wszystkim. Na pierwszej rozprawie obrona postawiła wniosek o odroczenie, celem zawiadzenia nowych świadków, co sąd uwzględnił. W drugim terminie odbyła się rozprawa w poniedziałek przed sądem okręgowym.

Zaraz na początku znów obrona stawiała chroniczny już wniosek o... odroczenie rozprawy, jednak sąd go nie u-

poprzedzi krótki lecz bardzo ciekawy wykład p. generała Serdy - Teodorskiego. Na walnym zebraniu przyjmować się będzie także kandydatów na członków. Ze względu jednakże na to, że nowi członkowie zgłaszają się w ostatnim czasie bardzo licznie, prosimy o zgłaszanie się o ile możności do sekretarjatu św. Wojciech nr. 22-24 u p. Rakowskiego, lub wprost u prezesa p. S. Kiszki, Za Bramką 4.

Do Leśników, Wychowanków Uniwersytetu Poznańskiego. W dniach 15 i 16 bm. odbędzie się w Poznaniu zjazd Absolwentów Leśnictwa U. P. Kto nie otrzymał dotychczas zawiadomienia, zechce podać swój adres do Koła Leśników, Poznań i Solacz.

Z Koła Nauczycieli Geografii. — Walne zebranie Koła odbędzie się w środę, dnia 5 bm. o godzinie 18 w Instytucie Geogr. Wjazdowa 3. Porządek obrad: 1) Ref. p. H. Serwackiej: „O sposobach u-1) trwania ucznia”; 2) odczytanie protokołu ostatniego walnego zebrania; 3) sprawozdanie sekretarza i skarbnika; 4) wywzwanie do udziału w konkursie; 5) wolne wnioski.

Roczne walne zebranie Tow. Entomologicznego odbędzie się w czwartek, d. 6 bm. o godzinie 19 w lokalu p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8.

Z Sodalicii Pań Konfekcyjnych. — Walne zebranie odbędzie się w środę dn. 5 bm. o godzinie 19 na sali OO Jezuitów. Na porządku obrad sprawozdanie roczne sekretarki i poszczególnych sekcji. Ze względu na wybór całego nowego wydziału uprasza się o udział wszystkich członków.

Z Drugiej Sodalicii Marjańskiej Pań Miejskich p. w. Królowej Korony Polskiej. Zebranie miesięczne odbędzie się w czwartek 6 bm. o godzinie 17 w sali Księgarni św. Wojciecha, Aleje Marcinowskiego 22 I. Nabożeństwo sodalicyjne tegoż dnia o godzinie 9 w kaplicy Zakładu św. Józefa. — Spowiedź w środę w godzinach od 16 do 18 w tejże kaplicy.

WIECZORY, KONCERTY

Wieczorek karnawałowy odbędzie się dnia 5 bm o godz. 20 w Belwederze przy ul. Marsz. Focha. W programie dużo niespodzianek. Dochód przeznaczony jest dla biednych i bezrobotnych par. Bożego Ciała.

Wieczorek Koła Chemików U. P. pod protektoratem p. prof. Galeckiego, kuratora koła, odbędzie się w środę 5 bm. w białej sali Bazaru. Początek o godzinie 20. Sympatycy i goście mile widziani.

Kto chce dobrze się zabawić w bieżącym karnawale, niech śpieszy na wieczór taneczny Koła Historyków Stud. U. P. w sobotę, dnia 8 bm. w sali Domu Rzemieślniczego na ul. Fr. Ratajczaka. — Początek o godzinie 21.

Bal Sanitarjatu Wojskowego odbędzie się w czwartek, dnia 6 bm. w salach Palais Royal, zarządzony staraniem Korpusu Sanitarnego O. K. VII. Zaproszenie służy jednocześnie jako bilet wstępu. Osoby, które dotychczas nie odebrały zaproszenia, zechcą się po nie zgłosić w Kwatermistrzostwie 3 Szpitala Okręgowego, ul. Cieszkowskiego 2. Komitet balowy liczy się z tłumnym udziałem sympatyków w zabawie.

ZYCIE SOKOLE

„Sokol” Poznań III. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 5 bm. o godzinie 20 u dh. Zawadkowej. Przybycie wszystkich członków konieczne. Na porządku obrad odczyt.

„Sokol” - Łazarz. Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 5 bm. o godzinie 20 w lokalu druha Smoczyka przy ulicy Marsz. Focha 70. Na porządku obrad odczyt.

Na zebraniu plenarnym żeńskiego gniazda Poznań XV (Śródka) ciekawy i pouczający referat wygłosiła p. Puzynianka „O charakterze narodowym w myśli zasad sokolich”. Następnie omawiano sprawy wewnętrzne; p. i. drh. prezesa Liberowa referowała o zabawie Gniazda, która ma się odbyć 15 bm.

„Sokol” Poznań XI Rataje, gniazdo żeńskie. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 5 bm. o godzinie 19.30 w sokołni Obecność wszystkich druchen pożądana.

Walne zebranie Sokola w Granowie odbyło się dnia 26 stycznia r. b. — Przewodził drh. Szary. Po obszernej dyskusji nad sprawozdaniami, wybrano nowy zarząd, który tworzą druhowie: Szary — prezes, Dominiczak — wiceprezes, Dudziak — sekretarz, Fajfer — skarbnik, Banaszak — naczelnik, Bartkowski i Kocik — radni.

Tow. Gimn. „Sokol” w Pakości urządziło dnia 2 bm. przedstawienie amatorskie p. t. „Zagroda Sobkowa”, poczem nastąpiła zabawa taneczna. Gra amatorska wypadła naogół dobrze, publiczności było wiele. Dochód przeznaczony na dalszą budowę boiska. (pii)

KRONIKA MIEJSCOWA

Przebieg pogody w miesiącu styczniu r. b. podług dostrzeżeń na stacjach meteorologicznych Uniwersytetu Poznańskiego. W ciągu ubiegłego miesiąca styczni panowała w naszym kraju pogoda bardzo łagodna i słoneczna, utrzymująca się już od sześciu miesięcy. Temperatura powietrza wahała się w Poznaniu od 6 stopni mrozu do 9 stopni ciepła, średnio zaś wyniosła 1,2 stopni Celsjusza i okazała się nadmierną aż o 3,1 stopnia. Śnieg, a przeważnie deszcz, padały umiarkowanie i przyniosły w 11 dobach ogółem 30

Czytelnikom Naszym, przejeżdżającym przez **Berlin** przypominamy, że otrzymają najświeższe numery „Kurjera Poznańskiego” we wszystkich kioskach gazetowych na dworcach i w wielkich hotelach

milimetrów wody, co stanowi 93 proc. normalnej ilości opadu w styczniu Słońce świeciło ogółem przez 75 godzin czyli aż 170 proc. zwykłego czasu usłonecznienia w tym miesiącu.

W obserwatorjum meteorologicznym w Gołecinie temperatury powietrza były niższe niż w śródmieściu średnio o 0,4 stopnia. Trwały mróz zanotowano tylko w dwóch dobach, gdy zazwyczaj zdarza się 14 razy. Powłoka śnieżna leżała na polach tylko przez jedną dobę, gdy normalnie utrzymuje się przez 10 dob.

W bieżącym miesiącu lutym zapowiada się także pogoda przeważnie łagodna i słoneczna. Około środka miesiąca należy oczekiwać nawrotu zimna, które zwykle nawiedza nas w lutym.

(—) Prof. W. Smosarski. **Chór kościelny par. św. Marcjana w Poznaniu** pod wezw. św. Cecylii odbył w dniu 29 ub m. swe roczne walne zebranie przy liczny udziałem członków. Zebranie, w którym uczestniczył także ks. patron Maćkowiak i przedstawiciel Związku Chórów Kościelnych p. Gintrowski, zagaił dyrygent chóru p. Gwizdała, powierzając przewodnictwo p. Gintrowskiemu. Z sprawozdań zarządu wynika, że chór poczynił w ostatnim roku znaczne postępy, co w głównej mierze zawdzięczać należy jego dyrygentowi. Zarząd pozostawia na rok przyszły w składzie niezmiennym Tworzą go mianowicie: dyrygent p. Gwizdała — prezes, Borys — zastępca prezesa, Sibilski — sekretarz, Jabłoński — skarbnik, Kwiatecka — bibliotekarka, Wujewska i Rosiński — radni (m. z.)

Tow. Polsko - Jugosłowiańskie urządziło w niedzielę w sali W S H pierwszy odczyt z cyklu zapowiadanych wykładów o Jugosławii. Odczyt przyciągnął liczną publiczność i wiele osób musiało odejść z powodu braku miejsc. Zebranie zagaił prezes towarzystwa gen. Serda - Teodorski, poczem mec. Kolszewski wygłosił interesujący wykład o Jugosławii jako kraju turystycznym, ilustrując swe wywody mnóstwem pięknych przełoczy z Dalmacji, Bośni, Hercegowiny, oraz Serbji.

KRONIKA POLICYJNA

Kradzieże i włamania. P. Jurv-dze, Rybaki 20, skradziono z mieszkania futro męskie i damskie, wart. 1800 zł. — Do mieszkania p. Krzyżanowskiego przy św. Marcynie 33 usiłowano włamać się przy pomocy wytrychów; policja przytrzymała przytem jednego włamywacza.

P. Płonce przy Zagórz 6 skradziono beczkę piwa, wart. 568 zł. Podczas docho-dzeń ujęto sprawców kradzieży w osobach Kozłowskiego Feliksa, zam przy ul. Zagórze 15, Dłużewicza Nikodema, Chwaliszewo 27-28 i Solarskiego Edmunda, Chwaliszewo 37-38. Jako paserów ujęto brać Franciszka i Walentego Karasińskich, zamieszki przy ul. Chwaliszewo 64. Skradziony spiż odebrano złodziejom i zwrócono poszkodowanemu. — Firmie Fligierski, ul. św. Marcin 23, skradziono dwie maszyny do pisania marki „Adler” model 25 nr. 251 029 i mod. 7 nr. 253 158, ogółnej wart. 1400 zł. — W Collegium Medicum skradziono p. Rogozińskiemu Bolesławowi piasek, wart. 320 zł. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

Kradzież szafy żelaznej z gotówką. W nocy na 30 stycznia włamali się niewyśledzeni dotąd sprawcy do mieszkania właściciela ziemskiego hr. Dąbskiego we Wąlszu pod Wąbrzeźnem i wynieśli szafę żelazną, zawierającą 12 tys. zł gotówki. Następnego dnia znaleziono rozbitą szafę na polu. Za sprawcami wszczęto energiczne śledztwo. (x)

JARMARKI

Ostrów. Jarmark na konie, bydło i towary kramarskie nie odbędzie się w środę dnia 5 bm., lecz w środę, dnia 12 b. m.

Z WIELKOPOLSKI

Krotoszyn. (Przedstawienie Teatru Nowego z Poznania.) Cieszący się wielkim uznaniem Teatr Nowy im. H. Modrzejewskiej zjeżdża do naszego miasta i wystawi sztukę Zapolskiej p. t. „Moralność pani Dulskiej”. Wiadomość ta zelektryzowała tutejsze obywatelstwo.

Ostrów. (Przedstawienie Teatru Nowego z Poznania.) Dnia 7 bm. w sali

strzelnicy gościć będzie znakomity Teatr Nowy z Poznania, który cieszył się podczas ostatniej u nas bytności wielkim powodzeniem. Wiadomość ta zainteresowała wszystkie sfery naszego miasta, tembardziej, że wybór padł na sztukę Zapolskiej „Moralność pani Dulskiej” z p. Czarnecką w roli tytułowej.

Wolsztyn. (Przedstawienie Teatru Nowego z Poznania.) Teatr Nowy z Poznania wystąpi dnia 9 bm. z dwoma przedstawieniami. Po południu da bajkę dla dzieci p. t. „Królewna Śnieżka i siedmiu karłów”, a wieczorem „Moralność pani Dulskiej” z p. Czarnecką w roli tytułowej.

O czym się mówi?

W tej chwili mówi się wszędzie o jednym przedewszystkiem, o balu prasy. Uwaga ogólna skierowana jest na ten wielki bal, który odbędzie się już w nadchodzącą sobotę, 8 lutego, w salach Bazaru. Będzie to bal nie tylko reprezentacyjny, bo zgromadzi przedstawicieli sfer kulturalnych i towarzyszkich miasta, ale i bal najweselszy, głównem bowiem staraniem komitetu organizacyjnego jest właśnie ożywienie go i troska, aby przez tych kilka godzin wszyscy, którzy zjawią się w salach Bazaru, wynieśli stamtąd jak najmilsze wspomnienia.

Komitet balowy pracuje również nad przygotowaniem szeregu najsympatyczniejszych niespodzianek. M. in. sensacyjne i przełomowe wręcz w obecnym karnawale będą w części muzycznej produkcje „Orkiestry Widmo”, zainstalowanej przez znaną firmę „Radjoelektor” (właśc. Jobczyński i Strzyżewski) przy ul. Fr. Ratajczaka 33, na płytach znanej firmy St. Pelczyński przy ul. 27 Grudnia 1. Będą to nie tylko najnowsze przeboje muzyki tanecznej, ale w przerwach i produkcje koncertowe z produkcjami najwybitniejszych solistów świata. Niezależnie od tego czynna będzie orkiestra 57 p. p. pod batułą p. por. Vorela.

Wobec licznych zapytań o zaproszenia, oprócz tych, które już w liczbie przeszło 2.000 rozesłano, przypominamy, że o dalsze zaproszenia można się zgłaszać do poszczególnych redakcyj dzienników poznańskich z podaniem dokładnego adresu. Przy tej sposobności komitet zawiadamia, że ceny wstępu ustalono nadzwyczaj przystępne, bo bilet pojedynczy kosztuje 12 zł, familijny (na 4 osoby) 30 zł, a akademicki 5 zł, już łącznie z podatkiem miejskim.

Przynajmniej w każdym mieście powiatowem istnieć powinien oddział Ligi Morskiej i Rzecznej.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego. Dziś, we wtorek „Lucja z Lamermooru”. W środę, 5 bm. stale wyprzedana „Kryśka Leśniczanka” z pp. Fontanówną, Karską, Nowchowicz, Bratkiewiczem, Polańskim, Gruszczyńskim i Wiśniewskim; kapelmistrz p. Eichstaedt

W czwartek „Carmen” z pp. Kisielewską, Szafranową, Majem i Perkowiczem. Kapelmistrz p. Tyllia. W piątek „Miłość cygańska”. W sobotę 8 bm. opera komedia „Casanova” z pp. Fedyczkowską, Drabikiem, kapelmistrz dyr. Wojciechowski. W niedzielę o 15 po cenach znizonych „Verbum nobile” i „Wesele na wsi”. „Szawanda Dudziarz”, opera Weinbergera, dana będzie po raz pierwszy w po-

Przez szybkę

Smutni ludzie

Są tacy, którzy dowodzą, że wszyscy ko należy od gwiazdy. Pod jaką gwiazdą się kto urodził, taki będzie w życiu. Jeśli pod szczęśliwą — życie będzie dlań, jak chleb z miodem, — pod złą — będzie miał zawsze pecha, — pod Bliźniakami — niech się lepiej nie żeni, pod Baranem — zrobi karierę, pod Wenus — niech będzie ostrożny, pod Kozłem — to już pewny urzędnik państwowy, pod Wagą — zostanie kupcem itd. itd.

Za dwa złote w znaczkach pocztowych lub w gotówce można dostać szczegółowe wiadomości od zawodowego jasnovidza, chiromanty, czy innego szkolnika. Ale... tak między nami mówiąc, co komu z tego przyjdzie. Januszek naprzykład dowiedział się że szczęśliwym dlań dniem tygodnia jest niedziela, datą jedynka, (pierwszego dostaje pensję), a szczęśliwym kamieniem, który powinien stale nosić przy sobie — brylant!

Mógłbym bez jasnovidztwa powiedzieć mu to samo, ale zamiast brylantu zaaplikowałbym kamień młyński. Efekt byłby ten sam.

Ja myślę, że ani szczęśliwe dni, ani

łowie przyszłego tygodnia. W głównych partjach wystąpią pp. Bojar-Przemienicka, dr. Roesslerówna, Karpacki (tytułowa), Perkowicz, Romanowicz i Urbanowicz, który równocześnie reżyseruje operę Nową wspaniałą wystawę skomponował art. mal. p. Jarocki. Kierownictwo muzyczne spoczywa w rękach dyr. Wojciechowskiego.

Z Teatru Polskiego. Dziś i jutro rekordowa wielka komedia W. Szekspira „Kupiec wenecki”, na której teatr stale jest wyprzedany do ostatnich miejsc a publiczność frenetycznymi oklaskami przyjmuje sztukę i wykonawców. Dla uczącej się młodzieży (zbiorowo) dyrekcja udziela zniżek, po które należy zgłaszać się do sekretarjatu.

Próby z najnowszej komedji Józefa Rączkowskiego „Nad polskim morzem” pod sprawną ręką p. Młodziejowskiej dobiegają końca. Premiera odbędzie się w nadchodzącą sobotę.

Z datą powyższą zbiega się uroczysty obchód 10 rocznicy odzyskania polskiego morza. Obsadę ról stanowią czołowe siły naszego zespołu.

Z Teatru Nowego. Dziś i jutro (wtorek, środa) ciesząca się ogromnem powodzeniem doskonała sztuka Edgara Wallace'a pt. „Ten, który zmienił nazwisko”, w której artyści z pp. Cieszkowską i Chmurkowskim na czele swoją świetną grą potęgują wrażenie tej niezwykłej sensacji. Sztuka ta od czwartku schodzi na krótki czas, t. zn. do poniedziałku z repertuaru.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Lucja z Lamermooru”, opera Donizettiego.
Środa, 5 2. „Kryśka Leśniczanka”, operetka J. Jarno.
Czwartek, 6 2. „Carmen”, opera Bizeta.
Piątek, 7 2. „Miłość cygańska”, operetka Lehara.
Sobota, 8 2. „Casanova”, opera Różyckiego.
Niedziela, 9 2. po pol. „Verbum nobile” Moniuszki i „Wesele na wsi” Nowowiejskiego
Niedziela, 9 2. wieczorem „Kryśka Leśniczanka”, operetka Jarno.
Poniedziałek, 10 2. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana.
Wtorek, 11 2. „Księżniczka dolarów”, operetka Falla.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzędno do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Polski

DZIŚ — „Kupiec wenecki”.
Środa, 5 2. „Kupiec wenecki”.
Czwartek, 6 2. „Kupiec wenecki”.
Piątek, 7 2. „Komedja o prawdzie”.
Sobota, 8 2. „Nad polskim morzem”. — Premiera.
Niedziela, 9 2. po pol. „Kopciuszek”.
Niedziela 9 2. wiecz. „Nad polskim morzem”. Uroczyste przedstawienie celem uczczenia 10-lecia odzyskania naszego morza.
Poniedziałek, 10 2. „Komedja o prawdzie”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Ten, który zmienił nazwisko”.
Środa, 5 2. „Ten, który zmienił nazwisko”.
Czwartek, 6 2. „Trio”. Występ gościnny Malickiej, Węgierko i Sawana.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzędno do nabycia w składzie cyzar p. Zygarkowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

szczęśliwe kamienie nic na gwiazdę nie pomogą, jeśli już człowiek jest z natury smutny. A smutnych ludzi jest teraz bardzo dużo.

Zdawałoby się na pierwszy rzut oka, że człowiekiem smutnym powinien być przedewszystkiem feljtonista. Powinien wszystko widzieć w czarnych barwach, z wszystkiego powinien być niezadowolony, na wszystko pomstować powinien i uragać. I tramwaje mu źle kursują, i ulice kiepsko są oświetlone, i deszcz pada, albo nie pada, i zegarów niema, gdzie potrzeba.

Otóż, proszę państwa, nie! Ja nie jestem człowiekiem smutnym, ale wbrew ogólnym ludzkim sympatjom lubię ludzi smutnych. Są oni nieociekionymi moimi współpracownikami przez swoje smutne, niezadowolone listy. Tam się psuje elektryczność, tu kelnerzy są nieuprzejmi, owdzie niema na groz punktualności. Wogóle na wszystko pomstują — nawet na mnie, bo lepiej było za czasów „zacnej pamięci Bonza”. Te listy — są moim natchnieniem. Przeczytam taką epistolę, zółć się we mnie wzburzy i spłodzę feljton.

Ludzie niezadowoleni i smutni! Nie chodźcie do chiromantów. Piszcie do mnie, a ja was pocieszę!

X. A w e r y.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Kaczka nad kaczkami. Przed kilku dniami zamieściliśmy rewelacyjny artykuł prof. dr. Zdzisława Krygowskiego o pochodzeniu ze Strzelna słynnego fizyka chicagowskiego, Alberta Abrahama Michelsona. Prof. dr. Krygowski wykrył mianowicie metrykę urodzenia Michelsona i przedstawił jego działalność naukową nawiązując do podanej przez pisma europejskie wiadomości o śmierci słynnego uczonego. Obecnie otrzymujemy od prof. dr. Krygowskiego następujące doniesienie:

„Wiadomość o śmierci Michelsona okazała się nieprawdziwą. Londyńska „Nature” demontuje tę wiadomość, rozpowszechnioną po całym świecie dzięki niesumienności prasy amerykańskiej”.

Z. Krygowski.

Ameryka, kraj gdzie wszystko, jest „największe w świecie” (greatest in the world) nie może oczywiście zostawać w tyle za Starym Krajem i co do wielkości kaczek dziennikarskich. Skromniejsi we wszystkich rekordach, mamy tym razem tę pociechę, że nasze informacje które prof. dr. Krygowskiem zawdzięczamy, są dokumentarne i nie ich nie zdementuje Kaczka amerykańska o tyle okazała się pożyteczną, że je wywołała.

Z Tow. Przyjaciół Nauk. Zebranie Komisji Teologicznej odbędzie się w Poznaniu (Gmach Tow. Przyj. Nauk, ulica Sew. Mielżyńskiego), dnia 5 lutego, w środę, o godzinie 18-tej. Wykład wygłosi ks. dr. Gładysz na temat: „O łacińskich hymnografach w Polsce”. Goście mile widziani.

Z Lwowskiego Tow. Naukowego. Wydział matematyczno-przyrodniczy odbył posiedzenie, na którym prof. dr. Z. Klemensiewicz przedstawił pracę p. Z. Balówny pt. „O przewodnictwie bardzo rozcieńczonych roztworów w chloru antymonowym”; prof. dr. S. Kulczyński przedstawił pracę pt. „Stratygrafia torfowisk Polesia” i prof. dr. B. Fuliński — pt. „O występowaniu Bellocephala punctata na południowym Polesiu”. (nl)

LITERATURA

Perzyński w drugim wydaniu. Nie pierwszy raz przydarza się do Perzyńskiego, że wyczerpany nakład jego świetnej powieści musi być powtórzony. O wartości i poczytności „Złotego interesu” (Gebethner i Wolff) świadczy wszelako jeszcze mocniej to, iż jest to powieść z czasów przedwojennych, nie tak bezpośrednio współczesna jak „Nie było nas” lub „Raz w życiu” — a jednak doczekała się tak samo jak one drugiego wydania. Można ją zatytułować: „historja o człowieku, który chciał założyć teatr”, a można też odcyfrować w akcji i w charakterystyce osób coś jak delikatny ślad wydarzeń prawdziwych z przed samej wojny. Nie to jednak o wartości „Złotego interesu” decyduje — Perzyński wziął niezawodnie materiał z obserwacji prawdziwych zdarzeń, które umie chwycić i psychologicznie prześwietlić — ale artyzm słowa, delikatna ironja, dar tworzenia żywych ludzi to jego wyłączna własność jako pisarza wysokiej klasy. Rozejdzie się rychło „Złoty interes”, w Warszawie i poza nią. (ln)

„Polska Literacka”. Od niedawna wychodzi w Warszawie nowe pismo, poświęcone literaturze i sztuce p. t. „Polska literacka”. Świeżo ukazał się drugi z kolei a pierwszy w tym roku numer tego miesięcznika. Treść jego przedstawia się ciekawie. Dział krytyczny reprezentuje artykuł p. T. B. Sygi o Ferdynandzie Goetle, p. J. Chwałewika — „Paradoks Conrada Marynarza”, p. H. Anderskiej — „Ostatnia powieść Weysenhoffa”. Programowym niejako jest teoretyczny artykuł p. A. Sendikowskiego „Po przelomie”. Dział beletrystyczny zawiera nowelę J. Kossowskiego p. t.: „Rudy chłopiec i jego wróg”, fragment z „Balu w obłokach” S. Miłaszewskiego i poezje A. Szczerbowskiego P. F. Cieślowski zajmuje się niepotrzebnie górnym stylem — twórczością rzeźbiarza S. Szukalskiego; energiczny jest atak na poezję żydowską, po polsku pisaną, zatytułowany „Krypotobozność”. Uzupełnia numer obfity dział recenzyj i notatek

VARIA

Wędrowki po Jugosławji. W Poznańskim Towarzystwie Krajoznawczem odczyt na ten temat wygłosił p. dr. Tadeusz Smoluchowski, wybitny alpinista, narciarz i podróżnik. Prelegent zaznaczył że podróżowanie po Jugosławji jest stosunkowo tanie, co pozwala organizować wycieczki w te piękne strony. Okrasa wspomnień i opisów dra Smoluchowskiego było przeszło sto malowniczych przełazów, przeważnie ze zdjęć prelegenta, który podzielił się ze słuchaczami swymi wrażeniami z ostatniej podróży, odbytej we wrześniu ubiegłego roku w okolicy Serajewa, Mostaru i przełęcznych Jezior Piłwickich. Dzięki temu, że rząd jugosłowiański stara się o turystyczne udostępnienie pięknych partyj krajobrazowych, organizowanie wycieczek górskich jest ułatwione. Jugosławja posiada osobne ministerstwo spraw turystyki i wydaje po wielokroć więcej pieniędzy od nas na prace z turystyką związane. (J. Ml.)

MUZYKA

Z Warszawskiej Filharmonji. Donoszą nam z Warszawy: Na koncercie piąkowym wystąpił jako kapelmistrz dyrektor opery poznańskiej p. Zygmunt Wojciechowski. Orkiestra pod jego dyktando wykonała uwerturę do opery „Szwanda Duda” Jaromira Weinbergera, scherzo-poemat symfoniczny Paula Ducasa „Uczeń czarnoksiężnika” oraz oratorium „Słońce” Kazury, w którym udział wzięli chóry nauczycielskie i „Kapela ludowa”. Jako solista wystąpił pianista Mieczysław Horszowski, który odegrał koncert fortepianowy E moll Chopina. (w.mj.)

Muzyka symfoniczna w Łodzi. Donoszą nam z Łodzi: Łódzka Orkiestra Symfoniczna pod dyktando Bronisława Szulca dała koncert-porannek symfoniczny, na którym odegrano w całości suitę Rimskiego-Korsakowa p. tyt. „Szeherazada” i uwerturę do opery „Marja” Romana Statkowskiego. Jako solistka wystąpiła znakomita sopranistka p. Matylda Lewicka-Polińska, która z towarzyszeniem orkiestry odśpiewała szereg ary operowych. (i. zn)

NOWY DYREKTOR POZNAŃSKIEGO PAŃSTWOW. KONSERWATORJUM

Piszą nam z Warszawy:

Potwierdza się wiadomość o mianowaniu p. Eugenjusza Morawskiego dyrektorem Państwowego Konserwatorium Muzycznego w Poznaniu. Nominacja, jak mnie informują, jest faktem dokonany, p. Morawski powrócił na razie do Paryża, poczem zjedzie na stałe do kraju, aby objąć nowe stanowisko.

P. Eugenjusz Morawski pracuje nad Sekwaną już od lat dwudziestu pięciu, gdyż w r. 1905 opuścił Warszawę, tam się przenosząc. Liczy obecnie lat 54 (urodzony w r. 1876). Kompozycję studiował u pedagoga tak znakomitego, jak Zygmunt Noskowski, i tegoż uczniami byli także, między innymi, Szymanowski, Różycki i Rytel. Uzyskane u Noskowskiego podstawy rozszerzył oczywiście w studiach paryskich, rozglądając się po najnowszych prądach muzyki symfonicznej, której się głównie poświęcił.

Rychło też zaczęły się na wielkich koncertach symfonicznych ukazywać jego poematy orkiestralne, jak „Vae Victis”, „Don Kiszot”, „Ulalume” i najbardziej z nich może znany „Nevermore”, osnuty programowo na słynnym poemacie Edgara Allana Poeo, „Kruk”. Parę z nich wykonywano także w warszawskiej Filharmonji. Od paru lat spoczywa w operze warszawskiej rękopis jego poematu choreograficznego „Miłość”, którego czwarty akt wykonano niedawno w Paryżu jako na koncercie orkiestry Chevillarda. Wreszcie ostatniemi dziełami Morawskiego jest legenda baletowa „Kruk i Smok”, osnuta na treści prasłowiańskiej. M. W.

Pisma nadesłane

„Kwartalnik Pedagogiczny”. Nr. 1. Treść: B. Nawroczyński: „Podawanie i poszukiwanie”. — A. Ryniewicz: „Wybór języków obcych w naszych szkołach, a interesy ogólnie - państwowe”. — J. Lewicki: „Włoska reforma wychowawcza”. — A. Dryjski: „Psychoanaliza i wychowanie płciowe”. — Ankieta w sprawie kształcenia nauczycieli szkół powszechnych. — Z piśmiennictwa. — Kronika. — Resumé.

„Wychowanie fizyczne”. Zeszyt 1. Treść: Prof. dr. St. Ciechanowski: „Trzydziestolecie pracy prof. Piaseckiego”. — Dr. Klamrzyński: „Indywidualizacja ćwiczeń cielesnych w Liceum Krzemienieckim”. — K. Hemerling: „Czy właściwą drogą stąpają nasze sporty?” — Wizyt. W. Sikorski: „Kierunek indywidualistyczny i społeczny w sportach młodzieży szkolnej”. — W. Czarniecki: „Osnowa lekcyjna V grupy Wyższego Kursu Nauczycielskiego w Poznaniu”. — Oceny książek: — Streszczenia. — Z towarzysystw, instytucji i zjazdów. — Z ruchu ćwiczebno-wychowawczego. — Kronika. — Résumés. — Spis rzeczy rocznika X (1929).

„Przegląd Historji Sztuki”. Zeszyt 3. Treść: S. Komarnicki: „Franciszek Florentczyk i pałac wawelski”. — J. Starzyński: „Tryptyk późnogotycki w Ceglawie”. — S. Zahorska: „Wystawa „Sto lat malarstwa polskiego” w Krakowie”. — Sprawy muzealne — Recenzje i sprawozdania. **„Sprawozdania z czynności i posiedzeń Polskiej Akademji Umiejętności”.** Nr. 8. Treść: Ostatnie wydawnictwa. — Posiedzenie Wydziału filologicznego z dnia 14 października — Posiedzenie Wydziału historyczno-filozoficznego z dn. 7 października. — Posiedzenie z dn. 21 października. — Posiedzenie Wydziału matematyczno-przyrodniczego z dn. 7 października.

RZYMSKIE ŚWIĘTO POLSKIEJ KULTURY

I tak wygłosił w Uniwersytecie rzymskim swoją wstępną prelekcję prof. Maver, obejmując katedrę zwyczajną polonistyki na tym uniwersytecie. Odczyt ten przeobraził się w poważną manifestację polsko-włoskich sympatyj i stał się pięknym wyrazem tradycyjnych związków łączących od wieków obie kultury. Obecna była in corpore nasza ambasada przy Kwirynale z ambasadorem St. Przeździeckim i radcą T. Romerem na czele oraz reprezentanci ambasady przy Watykanie; nasze Min. Oświaty wysłało specjalnego delegata na tę uroczystość, przybyli przebywający na studiach w Rzymie przedstawiciele nauki polskiej, stawiła się licznie kolonja polska. Ale jeszcze liczniej zjawili się Włosi: rektor uniwersytetu prof. Millosevich, dziekan wydziału humanistycznego prof. Cardinali, szereg wybitnych profesorów rzymskiej wszechnicy (b. minister oświaty Fedele, prof. Rossi, Bertoni, Vacca, Pettazoni, Gabetti, Migliorini etc.) dawni słuchacze wykładów polonistyki i spore grono młodzieży! Obszerna sala pierwsza w Palazzo Carpegna wypełniła się po brzegi.

Uroczystość ta nie była wcale jakimś sukcesem chwilowym, który zawdzięczamy szczęśliwemu zbiegowi okoliczności i odzyskaniu wielkiego państwa polskiego. Wypłynęła ona z wiekowej tradycji. Już Mazzini rzucił myśl utworzenia podobnej katedry na jednym z włoskich uniwersytetów, potem przy uniwersytecie w Bolonji utworzono „akademję A. Mickiewicza”, gdzie Lenartowicz wygłosił kilka wykładów o naszej literaturze. Zapewne intrygi zaborców stanęły między innymi na przeszkodzie zamiarom inicjatorów. Akademia bolońska wkrótce przestała istnieć. Po wojnie, dzięki inicjatywie prof. T. Zielińskiego, ówczesny minister oświaty Gentile tworzy nadzwyczajną katedrę polonistyki w Rzymie, którą przez kilka lat zajmował podpisany. W r. 1927 w czasie pobytu min. Zaleskiego w Rzymie, Mussolini przyjął podsunęty mu projekt utworzenia katedry zwyczajnej polonistyki, co wkrótce potem dekret królewski potwierdził.

Najodpowiedniejszym wśród Włochów kandydatem na tę katedrę był prof. filologii słowiańskiej w Padwie Giovanni Maver. Z urodzenia Dalmatyńczyk, studiował zrazu w Dubrowniku i Splicie, następnie w Wiedniu, Florencji i Paryżu, specjalizując się najpierw w filologii romańskiej, potem w sławistyce. Od r. 1920 wykładał w Padwie jako prof. nadzwyczajny a od r. 1926 jako zwyczajny profesor filologii słowiańskiej. Nieostatnią z jego wielkich zalet jest talent pedagogiczny. Z jego seminarjum w Padwie wyszło kilka wartościowych rozpraw doktorskich. Studja polonistyczne zaczął na dobre od pracy nad Słowackim, któremu poświęcił dwie publikacje przyjęte z wielkimi uznaniem przez naszą krytykę naukową. Bardzo ciekawe są jego szkice o „Trylogji” Sienkiewicza i o początkach polskiego romantyzmu. Na studia do Polski przyjeżdżał wielokrotnie, zdobył tu sobie sporo przyjaciół, a w Poznaniu, w czasie wakacji, wiele godzin spędzał w seminarjum historii literatury polskiej. O jego studiach i pracach nieraz przyszło pisać na tem miejscu.

A teraz parę uwag o wstępnej prelekcji prof. Mavera.

Poświęciwszy parę słów zasługom obecnemu rządowi włoskiemu i kilku ostatnim ministrów oświaty, od Gentilego poczynając, około utworzenia tej katedry oraz — zgodnie ze zwyczajem — swemu poprzodnikowi, przeszedł prelegent do syntetycznego wykładu o patriotyzmie i uniwersalizmie w literaturze polskiej („Carattere patriottico e tendenze universali della letteratura polacca”). Szczególnie ciekawym zagadnieniem jest wzajemny stosunek tych dwóch pierwiastków. Otóż prof. Maver postanowił odprzeżyć powtarzany nieraz bezkrytycznie zarzut, jakoby nasza literatura była niedostępną dla cudzoziemców wskutek swego wybitnego patriotyzmu, jakoby jej horyzonty były zacieśnione, jakoby brak jej było szerszego na świat spojżenia.

Zaczął od przepięknej strofy z „Księgi ubogich” Kasprowicza: „Radko na

moich wargach — kto nie chce ten mi przyzna — jawi się krwią przepojony — Najsroźszy wyraz: „Ojczyzna”, wskazując na głęboko utajony akcent patriotyzmu w twórczości tego poety tak ogólnoludzkiego i tak polskiego zarazem. Ten sam utajony ton ukazał prelegent w „Sonetach Krymskich” Mickiewicza. Zajął się potem ową „nieprzystępnością” naszej literatury, którą się zresztą i niektórym innym literaturom przypisuje. Nie godzi się prelegent na ową ekskluzywność, bo obok wybitnego patriotyzmu stwierdza tu wciąż obecne tendencje uniwersalistyczne.

Przenikały one do nas dzięki czynnikom natury religijnej. Jakże często ideały narodowe w Polsce łączyły się ściśle z religijnymi i politycznymi zarazem! W XVI i XVII wieku patriotyzm był bezpośredni, naturalny, dążący do „Naprawy Rzeczypospolitej”, do pogodzenia obowiązków narodowych z ogólnoludzkimi. Ideały i pojęcia uniwersalne wnosilo do literatury naszej chrześcijaństwo, wnosilo potem humanizm i prądy reformacyjne. Skarga przynosi „ojczyznę” w sferę duchowej powszechności. W dobie Stanisławowskiej pisarze polityczni stawiają przed oczy społeczeństwa świętą przeszłość i budują przyszłość opromienioną ideałami ogólnoludzkimi. Klęska rozbiorów daje początek potężnej wierze w zmartwychwstanie, w ścisłym związku z odrodzeniem ludzkości. Wytwarza się pojęcie narodowości i przybiera zdumiewającą rozprężliwość właśnie na tle ogólnoludzkim. W dziełach z okresu 1830—1850, przeszłość współczesność i przyszłość Polski otrzymują znaczenie niejako transcendentalne. Ojczyzna i świat uzupełniają się wzajemnie i wiążą w jedno. W Polskę wcielają jej poeci idee wolności wszystkich narodów, pielgrzymi polscy są tej idei apostołami. Ideały narodowe z ogólnoludzkimi łączą się w polskim mesjanizmie. „Król-Duch” staje się symbolem nie tylko Polski, ale i całej pracującej na wyższe formy ludzkości. Ponieważ zaś polskie idee mesjanistyczne wiążą się z teorjami francuskiej mistyki i filozofji niemieckiej, więc niema w nich niezrozumiałych dla cudzoziemca pierwiastków.

Oscylowanie literatury polskiej między ideałami narodowymi a ogólnoludzkimi jest też wyraźne w twórczości Wyspiańskiego, Żeromskiego, a nawet Przybyszewskiego. Spontanicznie, jednolicie, w bezpośrednim oparciu o ziemię rodzinną — wyraziły się te dwa pierwiastki w całym swem naturalnym bogactwie w „Chłopach” Reymonta i w potężnej indywidualności Kasprowicza.

To oscylowanie uważa prof. Maver za najistotniejszą, najgłębszą cechę naszej literatury. „Już dla tej samej szlachetnej i wzniosłej misji — zakończył prelegent — którą literatura polska przez całe wieki spełniała, należałoby ją cudzoziemcom ocenić, kochać i studiować, choćby nawet tyłu innych różnych wartości w sobie nie zawierała, ile ich w istocie zawiera.”

Wykład opracowany sumiennie, oparty na najlepszych źródłach, wolny od erudycyjnego balastu a jednak zdradzający co krok rozległe przygotowanie prelegenta. — wygłoszony pięknie — spotkał się z gorącym aplauzem całego włosko-polskiego audytorjum.

Po tak pięknym i górnym wstępie wiele sobie wolno obiecywać po nowym profesorze polonistyki w Rzymie. Skoro teraz ten właśnie włoski uczone na pierwszy plan swoich zainteresowań wysuwa studja nad kulturą duchową Polski, spodziewać się możemy wkrótce pięknych wyników. W tym roku szkolnym prof. Maver będzie się zajmował w swoich wykładach początkami naszego romantyzmu. Na lata najbliższe zakreślił sobie plany szerokie i piękne.

Witając w nim rzecznika naszej kultury na włoskiej ziemi — życzymy z całego serca i jemu i sprawie polskiej we Włoszech, aby swe zamierzenia w pełni wykonał.

Dr. Roman Pollak

Rzym

Kłamiwy atak niemiecki na Polskę

W dziennikach niemieckich ukazała się sensacyjna wiadomość o poranieniu niemieckiego konduktora kolejowego przez urzędnika polskiego w pociągu międzynarodowym Paryż—Warszawa na stacji Zbąszyn. Poranienie to miało być skutkiem sprzeczek, jaka wynikła między wspomnianym urzędnikiem polskim a konduktorem niemieckim. Czasopismo „12 Uhrblatt” podało nawet, że ciężko ranny konduktor niemiecki, Paweł Ruhbach przewiezony został do Berlina, gdzie narazie nie zdążono go przesłuchać, ponieważ na to nie pozwala stan jego zdrowia. Wspomniany dziennik podał powiadomienie pod tytułem „Niewyższą barbarzyństwo polskie w slychane barbarzyństwo polskie w korytarzowym pociągu pospiesznym” (jak widać Niemcy zaczynają już uważać za „korytarz” nawet przestrzeń między Zbąszynem a Warszawą!).

Nietylko jednak to pismo, ale i wszystkie inne dzienniki niemieckie, przyniosły powyższą wiadomość pod sensacyjnymi nagłówkami, podając zarazem fotografie Ruhbacha. Okazało się jednak, że cała historia została przez Niemców przekręcona i podana w formie w najwyższym stopniu kłamiwej. Świadczy o tem następujący komunikat wojewódzkiej komendy policji państwowej w Poznaniu, rozestany za pośrednictwem P. A. T.:

„Wobec przesadnych pogłosek o zajściu na dworcu w Zbąszyniu, wojewódzka komenda policji państwowej stwierdza co następuje:

„We czwartek rano około godziny 5-tej posterunkowy P. P. Kusiak wrócił do Zbąszynia z Poznania pociągiem międzynarodowym, w którym to pociągu przeprowadzał kontrolę paszportów zagranicznych.

Posterunkowy Kusiak zauważył, że jego płaszcz, który zdjął z powodu gorąca i położył na ławce w przedziale, jeden z konduktorów drużyny niemieckiej, obejmującej w Zbąszyniu służbę, rzucił na podłogę i podeptał. Na tem tle przyszło między posterunkowym Kusiakiem a owym konduktorem niemieckim do ostrej wymiany zdań.

„Wszelkie pogłoski o pobiciu konduktora niemieckiego przez oficera policji polskiej są niezgodne z prawdą. Zwłaszcza, że żaden oficer w zajściu tem udziału nie brał”.

Z sądownictwa

Z początkiem rb. przeszedł na emeryturę sędzia Sądu Najwyższego w Warszawie dr. Ryszard Aureli Leżański. Działalność jego sędziowska i naukowa łączy się ściśle z organizacją i spolszczeniem sądów polskich na ziemiach zachodnich.

Po przejściu sądownictwa ziem zachodnich przez polskie sądownictwo sądy tejsze utraciły łączność ze swoją dotychczasową najwyższą instancją t. j. sądem Rzeszy w Lipsku. Czynności tego sądu przejął siłą rzeczy Sąd Najwyższy w Warszawie, gdzie sprawy ziem zachodnich, dla zupełnego braku sędziów na prawie niemieckim wykształconych, rozstrzygały początkowo doraźnie zastępcze komplety sędziowskie. Dopiero w styczniu 1920 roku utworzono osobną izbę V t. zw. wielkopolską. Dr. Leżański objął przewodnictwo kompletów doraźnie zwolowanych a po utworzeniu Izby V wszedł w skład jej członków jako przewodniczący sekcji karnej. Poza tem pracował jako członek sądu dyscyplinarnego dla sędziów i adwokatów.

Nie wyczerpuje to jednak działalności jego jako sędziego. Sądownictwo ziem zachodnich i w nich obowiązujące prawo karne potrzebowało wielu wykonawców i tych trzeba było wychować i przygotować. Dr. Leżański rozwinął swą działalność wykładczą w Głównej Szkole Policyjnej w Warszawie, gdzie przez szereg lat wykladał obowiązujące tutaj prawo karne, a następnie podjął się wydawania podręczników tego samego prawa karnego. Wspólnie ze śp. Julianem Kałuźniakiem wydał nowe wydanie przekładów niemieckich ustaw, kodeksu karnego i ustawy o postępowaniu karnym. Ostatnie, piąte wydanie niemieckiego kodeksu jest wyłącznie przez niego opracowane. W podręcznikach tych ze względu na liczne uwagi własne autora, na obfitość orzeczeń Sądu Najwyższego i na ujęcie ca-

łokształtu ustaw w ich związku z resztą ustawodawstwa, znajduje urzędujący tutaj sędzia, prokurator i adwokat wszechstronne pouczenie i znakomitą pomoc w wykonywaniu swego zawodu

Dr. Leżański pochodził z Sambora; w województwie lwowskim, urodził się w dniu 21. 11. 1869 r. Po przejściu praktyki sądowej był sędzią w Haliczu, Brzezinkach i Lwowie, następnie zastępcą prokuratora w Złoczowie. Lwowie tudzież w Wiedniu. Później znowu przeszedł do służby sędziowskiej w sądzie apelacyjnym we Lwowie, a 31 grudnia 1917 r. został mianowany sędzią Sądu Najwyższego w Warszawie, poza czynnościami sędziego zajmując się stale nauką prawa i współpracą w czasopismach prawniczych.

Trzej wybitni oficerowie wojsk. marynarki franc. kapłanami i zakonnikami

(KAP) Prasa francuska donosi, że oficer wojskowej marynarki francuskiej Peignon, porzucił służbę wojskową i wstąpił do klasztoru trapistów w Citeaux. Jego towarzysz broni, Dupriez, od trzech miesięcy przebywa w nowicjacie OO. Dominikanów.

Porucznik marynarki, Puiffe de Magondeaux, wstąpił przed kilku tygodniami do seminarjum duchownego, pragnąc zostać skromnym proboszczem wiejskim.

Wszyscy trzej oficerowie rokowali jak najlepsze nadzieje w zawodzie marynarskim. Jeden z nich był majorem, drugi wyszedł ze szkoły morskiej jako prymus i otrzymał pierwszą lokatę w szkole torped, trzeci był najmłodszym porucznikiem marynarki w Francji.

Ciekawa historia dwóch sygnetów

W związku ze znanym w połowie zeszłego wieku pianistą-wirtuozem polskim Antonim Kątskim pisma fińskie podają historję wielce romantyczną. (Nawiasem dodać należy, że Kątski koncertował wielokrotnie także i w Poznaniu, pierwszym razem wystąpił w dużej sali Bazarowej łącznie z bratem swoim, wybitnym skrzypkiem, w końcu roku 1848) Owóż Ant. Kątski w r. 1860 odbywał tournée artystyczne po krajach bałtyckich w Helsingforsie poznał pewnego szwedzkiego barona B., entuzjastycznego wielbiciela muzyki i muzyków. Baron więc zaprosił Kątskiego do siebie na wieś Połak z Szwedem zaprzyjaźnili się w krótkim czasie do tego stopnia, że w chwili rozstania zamienili z sobą swe herbowe pierścienie. Obaj przyjaciele nie spotkali się potem już ani razu w życiu, ale sygnety wraz z ich historją przechowały się w rodzinach obu, szwedzki w polskiej, a polski w rodzinie szwedzkiej.

Mineło od tego czasu lat siedemdziesiąt. Pewnego dnia w grudniu roku zeszłego zjawił się w kawiarni w St. Moritz młodzieniec w ubraniu sportowem. Ponieważ w kawiarni ogromne było przepelnienie i nigdzie nie było wolnego stolika, przeto młodzieniec zbliżył się do samotnie siedzącej młodej sportsmanki i spytał uprzejmie, czy pozwoli zająć miejsce obok siebie. Otrzymałszy przyzwolenie siadł naprzeciwko niej. W pewnej chwili spostrzegła dama, że ów młodzieniec nie spuszcza wzroku z sygnetu, który miała na palcu. Dziwiło ją to zainteresowanie. Wreszcie odezwał się młodzieniec uprzejmie: Wolno mi

spytać, czy mam przyjemność przebywania w towarzystwie baronówny B., która nosi sygnet mego dziadka Antoniego Kątskiego? Mówiąc to podał zdumionej panie swój pierścień, na którym widniał herb baronów B. Była to istotnie baronówna B. Młodzi zapoznali się niebawem i z zapalem rozmawiali o romantycznej historii swych przodków. Wspomnienia zbliżyły ich, wreszcie zaprzyjaźnieni, zaproponowali sobie wzajemnie, aby pierścienki zamienić i tym sposobem przywrócić je odnośnym rodzinom

Nie trudno domyślić się dalszego szczęśliwego przebiegu tej sprawy. Młodzi, porwani romantyczną historją i niezwykłym zapoznaniem się, spodobałi się sobie, pokochali i niebawem zamienili drugie pierścienki, ale tym razem już ślubne Uważali i wierzyli, że byli sobie przeznaczeni i z wdzięcznością myśleli o swych dziadkach, którzy swym romantyzmem zgotowali im takie szczęście. (wa)

Smiercionośne włoski bambusowe

Straszliwa trucizna południowej Azji

Wiedeński świat naukowy poruszyła w tych dniach wiadomość o nieszcześnie wypadku jednego z wybitnych botaników, który omal nie pociągnął za sobą ofiary w życiu ludzkim.

Uczony zajmował się studjowaniem egzotycznych trucizn, między innymi trucizną uzyskiwaną przez Malajczyków z Włosa bambusowego. W jakiś czas po tych eksperymentach nagle uczony zapadł ciężko na żołądek i zmuszony był leżeć w szpitalu. Jak stwierdzono, nieostrożny badacz trucizn dotknął ręką ust i trucizna przedostała się stąd do przewodu pokarmowego.

Nie jest to właściwie trucizna w znaczeniu dosłownem. Działalność jej polega na tem, że drobne włoseczki bambusowe, dostawszy się do żołądka, wbijają się w jego ściany i powodują krwotoki. Włoski te rzadko dochodzą do długości milimetra i golem okiem trudno je dojrzeć. Objawy chorobowe występują dopiero w kilka miesięcy po spożyciu trucizny i, jak badania stwierdziły, prawie zawsze następuje śmierć.

Podobnie straszliwa trucizna posługują się ludy bałkańskie. Jest nią sproszkowane szkło, którego zabójcza działalność jest identyczna z trucizną bambusową. W tym drugim jednak wypadku objawy chorobowe występują natychmiast. Naprawdę, jeśli chodzi o wzajemne uśmiercanie się, ludzkość bywa nie wyczerpana w „genjalnych” pomysłach. (H. J.)

Wyższość robotnika amerykańskiego

Dr. Thomas T. Read, z uniwersytetu w Kolumbji po trzyletnich badaniach statystycznych doszedł do przekonania, że średnia wydajność robocza pracownika amerykańskiego przewyższa kilkakrotnie wydajność Azjaty i Europejczyka. W poszukiwaniu przyczyn tego fenomenu, w nowym sprawozdaniu, jakie w tych dniach ogłosiło biuro statystyczne, stwierdza on, że jeżeli robotnik amerykański, który zużywa mniej energii osobistej w porównaniu z swymi zamorskimi kolegami, jest zdolny do większej wydajności pracy, to jedynie dlatego, że przemysł amerykański, racjonalnie zasilany maszynami, nie czyni z robotnika „niewolnika wynagrodzenia” lecz raczej kierownika licznymi mechanicznymi niewolnikami, którzy pracują dla niego. Średnia wydajność roczna na głowę, w Stanach Zjednoczonych wynosi 100 proc. więcej niż w Kanadzie 200 proc. więcej niż w Anglii, Belgji i Polsce, a 400 proc. więcej niż w Niemczech i Francji. Dr. Read wierdzi, iż do tych wyników przyczynia się znacznie ekonomiczny system amerykański, pozwalający przemy-

słowcom i handlowcom znaleźć właściwe zatrudnienie dla odpowiednich jednostek. Read stwierdziwszy, że dany naród podnosząc swą wydajność, podnosi równocześnie swą możliwość zużycia oświadcza, że przy systemie amerykańskim praca była rozdawana z wystarczającą umiejętnością, tak że wytworzony materiał zapewnia wygodny tryb życia, tak pracodawcy jak i pracobiorcy. Błąd Europy tkwi w przesądzie, że powinna istnieć granica w zdolnościach roboczych danego kraju i że ten, który mniej wytwarza, pozostawia przez to więcej roboty dla drugich, potrzebujących również pracy. Jest to zdaniem amerykańskiego uczonego, błąd zasadniczy. Zmniejszając świadomie wydajność pracy, którą by można wykonać w jednym dniu, robotnik przyczynia się do uniemożliwienia produkcji, pozwalającej jemu i jego podobnym na wygodne życie i przez to do statecznego obrotu kapitałów. Wyższość Amerykanów w rocznej wydajności indywidualnej twierdzi dr. Read, potwierdza i wyjaśnia dobitnie przyczyny, dla których obywatele Ameryki otoczeni są większym komfortem, aniżeli gdzieindziej. (S. F.)

Z piekła sowieckiego

Słynny sobór św. Izaaka w Petersburgu został zamieniony na muzeum przeciwreligijne. Ponieważ bardzo było trudno zdjąć dzwony z wież soboru, bezbożnicy rozcięli je na części specjalnymi aparatami, które umieszczono na rusztowaniach. Sobór św. Izaaka, najwspanialsza świątynia w Rosji, budowany był od r. 1819 do 1858 według planów francuskiego architekta Ryszarda Montferranda. Koszty budowy soboru wynosiły 23 milj. rubli.

Ostatnio, sowiety nakazały zwrot wszystkich obrączek złotych, ponieważ małżeństwo nie jest... sakramentem. Kto nie zwróci obrączek, dostać się ma do więzienia. Ten drażniący edykt jest korzystny dla... rządu sowieckiego, który w łatwy sposób obłowił się chęć złotem. Ale czy mu się to uda, należy wątpić. Ludność rosyjska doprowadzona jest już przez krwawych satrapów i sadystów do ostatecznej rozpacz.

Wynik konkursu Zrzeszenia pisarzy katolickich

(KAP) Sąd konkursowy Zrzeszenia pisarzy katolickich, złożony z pp. Marji Rodziewiczówny, O. Pawelskiego, dr. K. M. Morawskiego i Stanisława Miłaszewskiego, na posiedzeniu w dniu 21. ub. m. z pośród nadesłanych dzieł utworów wyróżnił powieść p. t. „Drogi i manowce”, zaopatrzoną godłem: „Twierdzą nam będzie każdy próg” i powieści tej przyznał „nagrode zachęty”, przeznaczoną dla pisarzy początkujących, w kwocie zł. 1.000.

Po otwarciu koperty z wyżej wymienionem godłem okazało się, że autorką utworu nagrodzonego jest p. Marja z Łozińskich Popławska.

Autorowie prac nienagrodzonych mogą się zgłaszać po ich odbiór w godz. 11—12 i 18—19 do prezydium sądu konkursowego przy ul. Czackiego 2, m. 3.

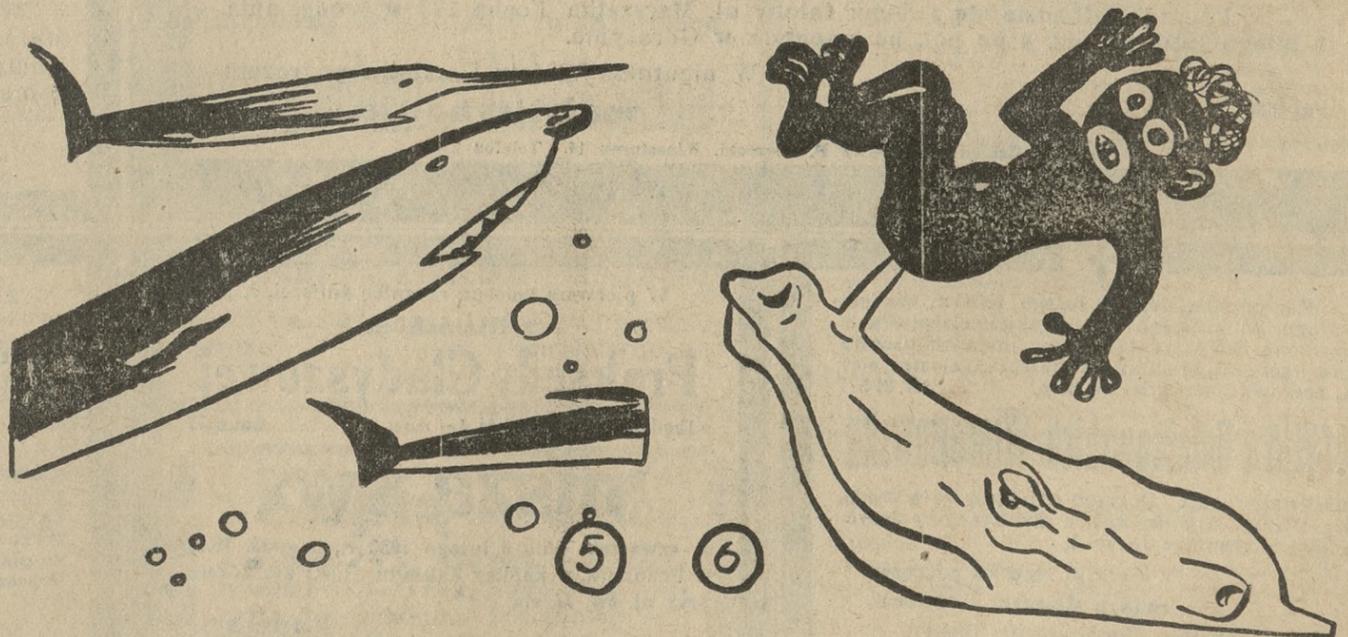
Ostrzeżenie przed „Stołecznym Zespołem Stu”

Warszawska Kurja Metropolitalna przestrzega, iż nie jest jej znana firma wydawnicza pod nazwą: „Stołeczny Zespół Stu”, która rozsyła listy do różnych osób i instytucji w sprawie sprzedaży albumu pod tytułem: „Kościół i duchowieństwo katolickie w Polsce” oraz zbiera składki na ten cel.

Również nie odpowiada prawdzie powoływanie się firmy na to, że J. Em. ka. kardynał Kakowski objął protektorat nad tem wydawnictwem. (O)

Szczyt okropności

w dziesięciu obrazach Kazimierza Grussa

5. Tonącego przykro lechce Rekin, gdy go pożreć zechce.

8. Ze go boll, łatwo orzec, Kogo dziabnie nosorożec.

SPORT

Hokej na lodzie

Polska reprezentacja opuściła Chamonix wskutek odwilży, która uniemożliwia rozegranie dalszych zawodów o mistrzostwo świata. Polacy wyjechali do Wiednia, gdzie walczyć będą we środę z Austrią o 3 i 4 miejsce w turnieju. W czwartek Polska zagra w Wiedniu mecz towarzyski z Kanadą. (PAT)

Piłkarska

Walne zebranie Polskiego Kolegium Sędziów piłki nożnej odbyło się przy udziale delegatów wszystkich 10 „O. K. S.” i 1 podkolegium. Po wysłuchaniu wyczerpującego sprawozdania ustępującego zarządu i udzieleniu absolutorjum, wybrano nowe władze w następującym składzie pp.: prezes — Janusz Malow, wiceprezes — inż. Jerzy Grabowski, członkowie pp.: Decowski i Glinkin (Warszawa), Tomaszewski (Poznań) oraz Rutkowski (Kraków). Z ważniejszych spraw zatwierdzono ugodowe zatarg śląskiego O. K. S. ze Śląskiem Okr. Piłki Nożnej w Katowicach.

Pięściarstwo

Turniej wag ciężkich odbędzie się w niedzielę w Łodzi. Zaproszenie otrzymali Mierzwa i Richter (Niemcy) oraz Wocka i Stibbe (Polska). Poza tem walczyć będzie w wadze lekkiej Biewald (Śląsk Opolski) i w wadze średniej Wieczorek (Śląsk Górny). (PAT)

Mecz Poznań — Monachjum odbędzie się w niedzielę 16 bm. w sali kina Słońce; początek o godz. 12. Reprezentacja Poznania wystąpi w swym najsilniejszym składzie i będzie ostаточно ustaloną w środę przez wydział sportowy. Spotkanie to zapowiada się atrakcyjnie, zwłaszcza sensacją będzie walka doskonałego Muysersa z Majchrzyckim, a również groźnych przeciwników będą mieli Arski i Anioła.

Wiśniewski walczy w środę w Grudziądzu w ramach zawodów, organizowanych przez miejscowego Sokola; biorą udział w spotkaniach również zawodnicy Sokola z Bydgoszczy.

„Warta” jedzie w niedzielę do Inowrocławia na mecz towarzyski z miejscową „Goplanją”, który odbędzie się w kinie „Stylowem”. „Warta” wystawia następujący skład: Kajnar, Górny, Warecki, Stroński, Arski, Majchrzycki i Wiśniewski.

Wydawnictwa

„Wychowanie Fizyczne”, miesięcznik poświęcony higienie szkolnej, kształceniu cielesnemu w domu, armji i stowarzyszeniach, red. nac. W. Sikorski, Poznań 3, Chelmońskiego 8. Opuścił prasę nr. 2 roczn. XI, który zawiera m. in. artykuły: Doc. dr. Leon Zbyszewski. Funkcja czasu jako czynnik określenia pobudliwości. — Dr. Klamrzyński. Określenie rozwoju fizycznego u młodzieży szkolnej. — Z organizacji i metodyki wychowawczej. W. Sikorski. Indywidualizacja i uspołecznienie w sportach młodzieży szkolnej. — Konstanty Pietkiewicz. Z metodyki narciarstwa. — Program kursu instruktorskiego śledzińskiego. — Witold Przybylski. Jazda figurowa na łyżwach. — Oceny łyżek. (Piasecki, Baetzner, Björksten, Ziętkiewicz). — Streszczenie. (Tuszkal). — Z towarzystw instytucyj i zjazdów. (Kształ-

cenie lekarzy szkolnych. Z posiedzeń lekarzy szkolnych w Wydziale W. F. i H. Szk. Ministerstwa W. R. i O. P. — Zmarli. Sp. prof. dr. Rafał Radziwiłłowicz. — Kronika. — Resumes.

RADJO

Programy radjofonijne

Środa, dnia 5 lutego 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy pien. i zboż. towarowej; godz. 14.15 komunikaty gosp. roln. PAT. sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.55 pogadanka francuska (wygłosi p. Omer Neveux); godz. 17.15 audycja dla dzieci w wyk. „Wujcia Czesia”; godz. 17.45 godzina niespodzianek; godz. 18.45 nadprogram; godz. 19.45 „Silva rerum”; godz. 19.25 Tydzień Propagandy Trzeźwości — odczyt p. t. „Szkoła w trosce o trzeźwość młodzieży” (wygl. dr Dobrowolski prof. U. P.); godz. 19.45 kronika „Tygodnia Radjowego” (wygl. p. Zenon Kosidowski, red. T. R.); godz. 20.05 odczyt p. t. „Związki Górnośląska z Polską” (wygl. dr Zygmunt Wojciechowski, prof. U. P.); godz. 20.30 wieczór muzyki lekkiej. Wykonawcy: Orkiestra 58 p. pod batutą kpt. Maksymiliana Chmielewicz; solistka: Maryla Dąbrowska (sopran), Jadwiga Komorowska (akomp.); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. 22.15 muzyka taneczna z winiarni „Carlton”.

Katowice (409 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 16.00 komunikaty gospodarcze; godz. 16.15 program dla dzieci z Warszawy; godz. 16.45 koncert gramofonowy; godz. 17.15 Olga Regorowiczowa: „Postać Barbary Radziwiłłówny w literaturze polskiej”; godz. 17.45 koncert z Warszawy; godz. 18.20 Kamila Nitschowa: „Gospodynja śląska”; godz. 20.00 feljton z Warszawy; godz. 20.15 transmisja z Warszawy; godz. 22.15 komunikaty; godz. 23.00 skrzynka pocztowa w języku francuskim.

Warszawa (1412 m) godz. 12.05 muzyka gramofonowa; godz. 13.10 komunikat meteorologiczny; godz. 15.00 komunikat gospodarczy; godz. 15.45 komunikat harcerski; godz. 16.15 program dla dzieci p. t. „Wystuchana prośba”; godz. 16.45 muzyka gramof.: godz. 17.15 odczyt z orkiestry P. R.; godz. 19.10 Skrzynka pocztowa rolnicza”; godz. 19.25 płyty gramofonowe; godz. 20.00 feljton p. t. „Ze wspomnień akompaniatora”; godz. 20.15 audycja narodowościowa francuska I. Słowo wstępne. II. Koncert. III. Słuchowisko. Wykonawcy: Orkiestra P. R. Stefania Millerowa (śpiew), Eugenja Umińska - Jaworska (skrzypce) i prof. Ludwik Urstein (akomp.); godz. 21.45 III słuchowisko „Svevljana” czyli „Miłość malarza”; godz. 22.15 komunikaty; godz. 23.00 muzyka taneczna.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Czesław Przewoźny, robotnik, 23 lata Stanisław Kłosinek, handlowiec, 22 lata Franciszek Gładyszak, robotnik, 20 lat Rozalja Świdarska z d. Jańczakówna, 29 l. Halina Janowiczówna 5 l. 5 m 26 d. Marja Steinke z d. Kowalska, wdowa, 79 l.

Wacław Czekala, st. przodownik policji państw., 44 l. Jerzy Staniszewski pół godziny, Barbara Cyganówna 3 l. 5 m Barbara Eleonora Piotrowska 5 m. 11 d. Róża Winterowa z d. Winterówna, 52 l. Cecylja Wiaranowska z d. Dolatkowska, 25 lat. Wacław Pawlicki 30 minut. Zygmunt Lokuciejewski, inżynier, 70 l. Jadwiga Pieprzycka z d. Rogalińska, 27 l. Weronika Knopezykówna 20 dni

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: J. G. 15 zł; — S. I. z błagalną prośbą w intencji Bogu wiadomej 2 zł; — małżonkowie Alojzy i Zofja z Hejnowskich l. voto Posłuszna Klankowie z Poznania zamiast zawiadomień i podziękowań ślubnych 100 zł; — Marja Wałkowska 10 zł; — J. H. z Głównej z podziękowaniem za otrzymane laski 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 2 770,39 zł

Na kaplicę SS. Karmelitanek: St. Ch. 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 27 zł.

Na tanie kuchnie dla biednych m. Poznania: Rodzina Anson 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 130 zł.

Na Tow. Opiekł nad Inwalidami: Rodzina Anson 5 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Filja Lazarz Tow. św. Władysława zwołuje nadzwyczajne walne zebranie w dniu 4 bm. na sali Królowej Jadwigi, Aleje Marcinkowskiego l. Początek posiedzenia o godzinie 19

— Koło Śpiewackie „Arlon”, zespół męski urządza co wtorek o godz. 20 w auli Seminarjum Nauczycielskiego przy ulicy Franciszka Ratajczaka nr. 30, lekcje śpiewu. PP. sympatyków i miłośników śpiewu męskiego zaprasza się do wspólnego udziału

— Klub Sportowy „Merkur”. Plenarne zebranie odbędzie się w środę, dnia 5 bm. o godzinie 7 wiecz. w lokalu kolegi Łakomego przy ul. Gen. Prądzyńskiego

— Zw. Radjospecjalistów Koło Poznań. W środę dnia 5 bm. o godzinie 20 odbędzie się w lokalu p. Adamskiej przy ulicy Piekary doroczne walne zebranie.

— Tow. Przem. „Sobieski”. Roczne walne zebranie odbędzie się w środę dnia 5 bm. o godzinie 7 wiecz. w dużej sali Domu Katolickiego na Śródcie. Na porządku obrad sprawozdania poszczególnych członków zarządu, wybór zarządu oraz przyjęcie członków do nowozałożonej kasy oszczędnościowej. W kasie lokalnej płatny jest wypadek 109 i 110

— Tow. Powstańców i Wojaków Poznań-Śródmieście. Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się w środę dnia 5 bm. o godz. 19.30 w lokalu p. Berzowej przy pl. Bernardyńskim. Na porządku obrad m. in. dekoracja członków odznakami związkowymi oraz inne ważne sprawy

— Zw. Inwalidów Wojennych Grupa Poznań - Winiary. Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się w środę 5 bm. o godzinie 6 wieczorem. na sali p. Jedroszko wiaka

— Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc”. — Walne zebranie odbędzie się w środę dnia 5 bm. w sali Domu Królowej Jadwigi o godzinie 19.

SKLEP

z przyległymi ubikacjami i urządzeniem lub bez (2 okna wystawowe) w Katowicach, ulica 3 Maja 23, natychmiast do wynajęcia

zw 21658

Wojciech Nowakowski, Katowice.

Panna na balu.

W smokingu, skrojonym jak z żurnalu Wytworny, piękny w każdym calu. Pełne zachwytu spojrzenia zbiera — No — bo to klient EDMUNDA RYCHTERA

Ma powodzenie zapewnione. Może na balu znajdzie żonę. Dlaczegożby nie? — wszak się ubiera U niezawodnego Edmunda RYCHTERA.

Niechaj więc każdy za jego przykładem. Zostanie dżentem — a nie dziadem. Bo tym się tylko szczęście otwiera, Których ubrania są od RYCHTERA. zw 21 070-1

Najwięcej zaniebane i zniszczone

RĘCE

udelikatnia natychmiastowo, wybiela chroni od łuszczenia i odziebania

KREM PRAŁATOW

PERFECTION (pâte de prelat).

Do nabycia w pierwszorzędnym perfumerjach i składach apiecznych

SKŁAD GŁÓWNY

Perfumerie „PERFECTION”

Warszawa. Szulcaina 10 i Marszalkowska 85.

zw 7106

Dnia 1 lutego 1930 r. o godz. 6,10 po poł. zasnęła w Bogu opatrzona Sakramentami św., po dwuletnich z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, w 28 roku życia, moja najukochańsza nigdy niezapomniana żona, nasza najlepsza matka, ś. p.

Jadwiga z Rogalińskich Pieprzycka

Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby ul. Marszałka Focha 173 w środę, dnia 5 lutego 1930 o godz. 4 po poł. na cmentarz w Górczynie.

W nieutulonym żalu i smutku pogrążeni
mąż i synowie.

zw 4080

Najstarszy Zakład pogrzebowy P. Piasecki, Klasztorna 14. Telefon 2769.

W dniu 31 stycznia 1930 r. zmarł, ś. p.

Dr. med. Ignacy Stroński

z Trzemeszna.

W Zmarłym straciliśmy jednego z najstarszych naszych członków, który swemi zaletami jako człowiek i lekarz zaskarbił sobie niezatartą pamięć. dw 4074

Związek Lekarzy Zachodniej Polski.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci, ś. p. z Nizińskich

Praksedy Gładyszowej

odbędzie się za spokój Jej duszy dw 4077

msza św.

w czwartek, dnia 6 lutego 1930 r., o godz. 10,15 w Poznaniu, w kaplicy Zakładu Sióstr św. Józefa przy ul. św. Józefa.

Rodzina.

W niedzielę, dnia 2 lutego 1930 r., zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matczka, siostra, córka, bratowa i szwagierka, ś. p. zw 21577

Cecylja z Dolatkowskich Wiaranowska

przeżywszy lat 25. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 5 b. m., o godz. 2,30, z domu żałoby Jeżycka 36, na cmentarz Jeżycki.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż z dziećmi i rodzina.

Poznań, Ostrów, Dolsk, Berlin, Gostyń.

Za liczne wieńce i dowody współczucia oraz za oddanie ostatniej przysługi mężowi memu, ś. p.

Antoniemu Gruszcowskiemu

składam serdeczne zw 96 575

podziękowania

wszystkim uczestnikom w pogrzebie, a w szczególności naczelnikowi warsztatów głównych JWP Zakrzewskiemu, JW Panom Inżynierom, Tow. Muzycznemu, Kolejowemu Tow. Śpiewu „Moniuszko” za pienia żałobne przy grobie, Zrzeczeniu Z. U. K. Zrzeczeniu P. Z. K. i Pracownikom działu VII, III.

Teofila Gruszcowska,
ul. Bukowska 5.

We wtorek, dnia 4 lutego 1930 r., o godz. 8 rano, zasnął w Panu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój ukochany mąż, nasz dobry ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Michał Szczepkowski

b. rolnik i przemysłowiec.

przeżywszy lat 67. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 6. bm., o godz. 3 po południu z domu żałoby Małe Garbary 5, na cmentarz parafialny św. Wojciecha. Msza św. żałobna odprawiona zostanie w sobotę, 8. bm., o godz. 9, w kościele św. Wojciecha.

W głębokim smutku pogrążeni

żona, synowie, córki, zięć, synowa i wnuki.

dw 4085

Wrociłem Dr. Pomorski

Chirurgia i choroby kobiece
pl. św. Krzyski 4, 11,30 — 1, 3 — 4.
Klinika prywatna. d 4059

„HOTEL CONTINENTAL“

pierwszorzędny — od 1. 4. 1930 — do wydzierżawienia
Centralne ogrzew., sala parkietowa z całkowitem
urządzeniem oraz urządzeniem kinematograficznym
30 pokoi gościnnych z mieszkaniem prywatnym. Kau-
cja wymagana. Zgłoszenia z podaniem wysokości
dzierżawy prosimy nadesłać najpóźniej do dnia 10
lutego r. b. do Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczę-
dności w Międzychodzie n/Wartą. dw 4068

Dnia 3 lutego o godz. 11,30 w nocy zasnęła w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza najdroższa matka, babka, prababka i ciotka, ś. p.

Kazimiera z Ostrogorów Cinsporn Golska

wdowa po b. ziemianinie i kapitanie wojsk z 1863 r.

Ostrów, dnia 3 lutego 1930 r.

Córki, wnuczki, prawnuczka i rodzina.

Eksportacja do kościoła, a następnie pogrzeb w czwar-
tek, dnia 6. lutego o godz. 9. dw 4088

Pierwsza krajowa fabryka konserw i wędzarnia ryb

C. WARHANEK

MSZANA DOLNA (Małopolska)

założona 1858 roku.

Przedstawicielstwo na Poznań: Kazimierz Tomczak, Poznań,
ul. Różana 15. Telefon 35-42.

„ „ woj. Pozn.: Antoni Zieliński, Poznań,
ul. Mickiewicza 29. Telefon 61-69.

Za oddanie ostatniej przysługi naszej najukochańszej i nie-
zapomnianej córce, siostrze i szwagierce, ś. p.

Róży Katarzyny Dzierzgowskiej

oraz za okazane nam współczucie, składa na tej drodze Przewie-
lebnym Księżom Salezjanom, oraz wszystkim Krewnym i Znajomym
z głębi zbolatego serca serdeczne

Pw 9179-6,26

Bóg zapłać!

Matka, rodzeństwo i rodzina.

Niniejszem podaję Szanownej Publiczności do łaskawej wi-
domości, że po zlikwidowaniu mej znanej i cieszącej się wielką
frekwencją fabryki Rawickich wyrobów mięsnych, przyjąłem
posadę jako mistrz w znanej Firmie Kazimierz Przybyła,
Fabryce Wyrobów Mięsnych w Poznaniu przy ul. św. Marcin 24,
gdzie nadal odbywać się będzie fabrykacja specjalności Rawic-
kich wyrobów mięsnych pod moim kierownictwem.

Wacław Szymczak

były właściciel

Fabryki Rawickich Wyrobów Mięsnych.

nr 8107

Nawiązując do powyższego ogłoszenia zawiadamiam Szanowną
Publiczność, że po zaangażowaniu byłego właściciela Fabryki Ra-
wickich Wyrobów Mięsnych w Rawiczu otworzyłem specjalny
dział rawickich wyrobów, które to wyroby zarówno w moich skła-
dach detalicznych jak i w wszystkich składach delikatesów będzie
Szanowna Publiczność nadal mogła otrzymać.

Ze swej strony zaręczam, że zarówno jakością wyrobów jak
i znaną skora i rzetelną obsługą zadowolę wymagania Szanownej
Publiczności.

Kazimierz Przybyła

własc. Fabryki Wyrobów Mięsnych

Poznań, św. Marcin 24.

Filje: św. Marcin 22 — ul. Pocztowa 31a
ul. Wielka 22 — ul. Przecznicza 2.

Dnia 2 lutego 1930, zmarł po krótkich
lecz ciężkich cierpieniach, ś. p. zw 21530

Władysław Zietak

aptekarz w Grodzisku.

Pogrzeb odbędzie się w środę, 5. b. m.,
o godz. 10 przed poł. W Zmarłym straci-
ło gorliwego członka

Polskie Powszechne Towarzystwo Farmaceutyczne.

Dnia 3 lutego 1930 r.,
zmarła po długich i cięż-
kich cierpieniach moja
najukochańsza żona ś. p.

z Sgallerów Lina Jawińska

przeżywszy lat 34.

W ciężkim smutku
pogrążony

mąż z córeczką.

zw 21575

Przyjmujemy natychmiast rutynowanego

korespondenta - książkowego

biegłą maszynistkę

początkującą maszynistkę.

Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem
referencji do Kurjera Poznańskiego pod
zw 21573

Kupię DOM

z wpłatą do zł 300 000, w centrum
miasta Stary Rynek, Nowa, Plac Wol-
ności, 27 Grudnia. Pośrednicy wy-
kluczeni. Oferty do Kurjera Pozn.
pod zw 21570

Każdy właściciel Samochodu powinien
abonować tygodnik ilustrowany

Samochód
który w technice, praktyce i kronice opi-
suje i ilustruje nowoczesny ruch komu-
nikacyjny. Poucza szoferów, jak ochraniać
samochody i unikać niebezpiecznych wypadków.
Egocolor 36 gr. Wydawca
Sp. Akc. Drukarnia Polska, Poznań, św. Marcin 70
Wysyłka numer okazowy bezpłatnie

Kilku inteligentnych

Panów i Pań

poszukuje poważna spółka akcyjna Wynagrodzenie:
prowisja i pensja. Dla uzdolnionych awans. Tylko
poważni reflektanci mogą się zgłosić z świadectwami
u kierownika Jungingera od 9—12 i od 3—5.

POZNAŃ — UL. POCZTOWA 31a
wysoki parter, lewo. Pw 9174-6,25

Unieważniam

4 weksle po 500 zł, niewypełnione z akceptem Józef
Choldrych oraz zyrem Helena Choldrychowa z Poznania,
wydane p. Aleksemu Marcinkowskiemu z Poznania, z powodu
niedotrzymania umowy. zw 21576

JÓZEF CHOLDRYCH,
Skład Jubilerski, Poznań, ulica Kraszewskiego 4.

Za szczerze dowody współczucia, liczne wieńce
i udział w pogrzebie mego najdroższego męża, naszego
kochanego ojca i dziadka, ś. p.

Antoniego Remankiewicza
składają najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

żona z rodziną.

zw 21579

ZAKUPILIŚMY ZA 1/2 CENY GOTÓWKOWO WIELKĄ PARTJĘ FUTER

Znajduje się w tej partji około 100 sztuk szlachetnych okazów, oryginalne skunksy, piżmowce i oposy, kołnierze naturalne wydry i karakuły osiągnięta korzyść z zakupu przypada kupującemu, ponieważ także za pół ceny wyprzedajemy.

Proszę korzystać z niebywałej okazji.

Futra spacerowe — Futra sportowe — Futra do wyjazdu — Kozuchy szoferskie — Kurtki futrzane — Kocce jedno i dwuosobowe — Kamizelki futrzane — Kamizelki jelonkowe — Kapy i rękawice futrzane.

PALTA - ULSTRY - RAGLANY - UBRANIA - BURKI - JUPY

NA
KARNAWAŁ

FRAKOWE garnitury z krepy w najwyższym gatunku . . . **250 złotych**

SMOKINGOWE garnitury z krepy w najwyższym gatunku . . . **200 złotych**

gotowe i na miarę, w nagłych wypadkach wykonanie w 24 godzinach.

ul. Fr. Ratajczaka 2 **EDMUND RYCHTER** ul. Wrocławska 14

ul. Wrocławska 15, przy ul. Wrocławskiej 15 po schódkach, wielkie masy skór baranich, kozuchy długie i krótkie, kałesony futrzane tak zwane skopiaki oraz różne rodzaje kozuchów surowych i poszytych, na które ustalono 20% zniżki.

Nadzwyczajna okazja!

Wielki skład bławatów i jedwabi

z powodu upadłości w najlepszym położeniu przy ul. Szerokiej w Toruniu natychmiast z całym zapasem towarów i urządzeniem do nabycia. Gotówki potrzeba około 75 000 zł. Zgłoszenia przyjmuje

J. Wierzbowski

Pw 9 175-64,39

Zarządca masy upadłościowej — Toruń, ul. Sienkiewicza 15.

Uprzejmie zawiadamiamy Szanowną Klijentelę, iż z dniem 1 b. m. przestaliśmy pracować w firmie Witkowski przy ul. Gwarnej, gdyż objęliśmy od p. Fleszarówny z dniem 3 b. m.

Zakład fryzjerski „Garsonka“

tel. 27-67 przy Al. Marcinkowskiego 20.

zw 21578

Seweryn i Kazimierz Ratajczakowie.

TARTAK

i przedsiębiorstwo budowlane

bardzo korzystnie do wydzierżawienia natychmiast we większym mieście powiatowym przy kolei z całym kompletem maszyn. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod dw 4091

Trzydzieści do sto tysięcy pożyczki

na I. hipotekę półmilionowego majątku poszukuje się. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Pozn. pod zw 21 532

Patenty

wzory, znaki towarowe w Polsce i zagranicą inż. dypl. **F. WINNICKI**, rzecznik patentowy Poznań, ul. Konopnickiej 7. Telefon 7222

Damski fryzjer

pierwszorzędna siła w farbowaniu i wodnej ondulacji może się zgłosić zaraz

St. Witkowski

Gwarna 12. Pw 9 182-53,200

Dla pp. Ogrodników!

Maty

zimowe z trzoiny, mocno związane sznurem impregnowanym, wielkości 1,80 x 2,00 m poleca

GUSTAW GLAETZNER, Poznań 3 ul. Mickiewicza 36. Tel. 65-80 i 63-26. dw 4048

WRAZ Z NIA PRZYKRE, BOLESNE ODMROŻENIA kończyn, ucha, nosa. **FRIGORIN-MOTOR** WYBITNY ŚRODEK LECZNICZY I ZAPOBIEGAWCZY.

Dla zdrowych i cierpiących!

Od 26 lat znane nacieranie uśmierza szybko i pewnie wszelkie dolegliwości natury reumatycznej, gośćcowej, nerwobóle, ból głowy, zębów i t. p.

ICHTIOMENTOL Wszędzie do nabycia.

Skład wysyłkowy Ichtimentol:

Laborat. chem. aptekarza **Mra. Szymona Edelmana** we Lwowie, Teatyńska 16.

KONKURS

na 2 stanowiska lekarzy asystentów

w Sanatorium dla płucno-chorych w Ludwikowie pod Poznaniem.

Kandydat winien posiadać:

1. Obywatelstwo polskie,
2. dyplom z ukończenia studjów,
3. conajmniej jednoroczną praktykę w Sanatoriach dla płucno-chorych.

Pożądane są specjalne studja w zakresie otolaryngologii.

Warunki pracy określi specjalna umowa. Wnioski z podaniem żądanego honorarjum, uprasza się składać do niżej podpisanej instytucji najpóźniej do 15 lutego 1930 r.

Okręgowy Związek Kas Chorych w Poznaniu

Komisarz Rządowy
(—) St. Wilczyński.

Dyrektor:
w z. (—) St. Rułski.

MOULIN ROUGE

ul. Kantaka 8/9

Telefon 33-69

w lokalach parterowych

codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 5 do 7 popoł.

koncert z danciem!

NOWOŚĆ!

Oświetlony Kryształowy Parkiet Taneczny — Parquet Illuminee!

Nakrycie: porcja kawy lub herbaty z ciastkiem zł 1,50

PROSZEK KOGUTEK
DLA DOROSŁYCH
USUWA NA JUPORCZYWSZ
BÓL GŁOWY

OSTRZEŻENIE:
Obecnie nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy kupnie akcentować i wyraźnie zadać oryginalnych proszków z „Kogutkiem” Gaseckiego znanych od lat trzy dziesiąte. Zwracajcie uwagę i odrzucajcie uporczywie polecane naśladownictwa w podobnym do naszego opakowaniu. w 4550

Poszukuje się **wspólnika** do pierwszorzędnego kina. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod nr. zw 21531

PRZETARG PRZYMUSOWY
Nieruchomość położona w Ostrowie (Pozn.), przy ulicy Raszkowskiej 6, i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Ostrow, tom II, karta 62 b), na imię Franciszka Maciaszka w Ostrowie, zostanie w drodze egzekucji dnia 20 kwietnia 1930 r., o godzinie 10,30 przed poł. wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 24.
Powyższa nieruchomość, położona w Ostrowie (Pozn.), przy ulicy Raszkowskiej 6, składa się z domu mieszkalnego z lewym skrzydłem bocznym, chlewem i podwórzem oraz z domem w podwórzu, z chlewem i pralnią o łącznej powierzchni 3 arów 60 m², nr. karty mapy 3, nr. parceli 87, nr. 69 księgi podatku budynkowego, nr. 5 matrykuły podatku gruntowego. Roczna wartość użytkowa budynków 2385 mk., roczna kwota podatku budynkowego: 89 mk 70 fen.
Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 18 października 1928 r.
Ostrów (Pozn.), dnia 18 stycznia 1930 r.
Sąd Grodzki.

Publiczny przetarg ofertowy
ogłasza
Kierownictwo Budowy Gmachu Ministerstwa Robót Publicznych, Warszawa, ul. Chałubińskiego 4, na dostawę i montaż **żelaznego komina** średn. 85 cm., wysokości 37,50 m., dla centralnego ogrzewania. Bliższe informacje w Monitorze Polskim, z dn. 31 stycznia i 7 lutego 1930 r. nw 8018
KIEROWNIK BUDOWY:
(—) Inż. Witold Jakimowski.

Okręgowy Związek Kas Chorych na województwa poznańskie i pomorskie w Poznaniu, rozpisuje niniejszem

KONKURS ARCHITEKTONICZNY

na wykonanie projektu budowy Sanatorium dla płucno-chorych w Ludwikowie.

WARUNKI KONKURSU

- Konkurs ogłasza się dla architektów polskich.
- Prace konkursowe powinny wpłynąć do Okręgowego Związku Kas Chorych na województwo poznańskie i pomorskie w Poznaniu, ul. Patrona Jackowskiego 32, numer pokoju 4 do dnia 1 maja 1930, godziny 15-ej. Termin ten obowiązuje zarówno przesyłki miejscowe jak i zamiejscowe.
- Sąd konkursowy stanowią:
 - 1 przedstawiciel Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń w Poznaniu.
 - 1 przedstawiciel Ogóln. Państw. Związku Kas Chorych w Warszawie
 - 3 przedstawicieli Okręgowego Związku Kas Chorych w Poznaniu.
 - 2 przedstawicieli świata lekarskiego.
 - 3 delegatów Kół Architektów w Poznaniu, Krakowie i Warszawie.
- Za względnie najlepsze prace z pośród nadesłanych na konkurs wyznacza się następujące nagrody:

- 10 000,— zł (dziesięć tysięcy)
- 6 000,— zł
- 4 000,— zł

Zalecone ewentualnie do zakupu projektu mogą być nabyte przez Okręgowy Związek Kas Chorych na województwo poznańskie i pomorskie po cenie 2 000,— zł.

Sądowi konkursowemu przysługuje prawo innego rozdziału nagród zależnie od wyniku konkursu z tem zastrzeżeniem, że kwota przeznaczona na nagrody biorącym udział w konkursie będzie wypłacona.

Prace nagrodzone i zakupione stają się własnością Okręgowego Związku Kas Chorych na województwo poznańskie i pomorskie i służyć mogą do dalszego opracowania projektu, przyczem zastrzega sobie Związek wolną rękę w dalszym przeprowadzeniu współpracy architektonicznej i wykonaniu budowy.

Szczegółowy program i warunki konkursu nabyć można w sekretariacie Związku Kas w Poznaniu, ul. Patrona Jackowskiego 32, za opłatą 5,— zł.

Poznań, dnia 31 stycznia 1930 roku.

Komisarz Rządowy:
(—) St. Wilczyński.

(—) w. z. St. Rulski.

OBWIESZCZENIE. W tutejszym rejestrze spółdzielni Liczba 278, wpisano dzisiaj przy spółdzielni: „Syndykat eksporterów masła w Poznaniu”, Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością. Uchwałami walnych zebrań z dnia 28 grudnia 1928 i 13 stycznia 1930, spółdzielnię rozwiązano. Kupiec Jan Stróżyk z Poznania jest likwidatorem.
Poznań, dnia 17 stycznia 1930.
nw 8017
Sąd Grodzki.

Licytacja przymusowa
W czwartek, dnia 6 lutego 1930, o godz. 10, w Obornikach, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:
4 wozy skrzyniowe z deskami rezerwowymi,
3 rolwagi, ca 1 500 ctr. węgla i 9 koni.
Zbiórka u spedytora Jankowskiego.
dw 4082
Tata, komornik sądowy w Obornikach.

Przetarg publiczny
W piątek, dnia 7 b. m., o godzinie 10 w Kotowiecku, będę sprzedawać na rachunek interesowanego najwięcej dającym za gotówkę: dw 4087
1539 bali słomy żytniej prasowanej
Garstka, komornik sądowy w Pleszewie.

OGŁOSZENIA DROBNE
Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. — 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE
Skład
duży, mieszkanie 2 pokojowe, kuchnia, dobre położenie na białym, konfekcje, rzeźnictwo. Czynniki 130 zł rok zgóry. Adres wskaże Kurjer zdw 96 983/4

Gościnnie
Jeden na wieś kościelna, bez reszki i piekarni, kolonjalka, 11 móg, kuchnia — sprzedam. Oferty Kurjer zdw 97 079/80

Rower
moc westfalski. Nowy Rynek 3. zdw 97 125/6

Gościnnie
Pierwszorządny, pełna koncesja. Skład kolonialny, do tego 40 móg roli. Inwentarz żywy, marny kompletny. — Cena 36 000, wpłaty 20 000. Lech Grobla 22. zdw 97 173/4

Restauracja
korzystnie w śródmieściu na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer. Stary Rynek rw 8582

Segregatory
„Rekord” — poleca Kartonaż. Dabrowskiego 79. telefon 7468. zdw 98 132

1300 m²
pienków, dwa km. szosa od stacji kolejowej Obrzycko ma na sprzedaż Majętność Słopiano, powiat szamotulski zdw 96 371

Skład cukierków
w Poznaniu do sprzedania. Zgłoszenia do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11, pod 53.207 Pw 9161-53.207

Dom
7 ubikacji, 2 morgi dobrego ogrodu, dochód roczny 2 000, cena 11 500, wpłaty 10 000. Zabikowo przy Poznaniu. Zgłoszenia „Kra”. Poznań, Pocztowa 39. zdw 96 757

Sprzedam dom
maszynowy w rynku, skład białawców i kolonialny, obszerne podwórce, chlewy, ogród warzywny i 3/4 morgi ogrodu owocowego. — Cena podług umowy, agenci nie wykluczeni. M. Walendowska, Sulmierzyce, Rynek 4, koło Odolanowa. zdw 97 155/6

Kanapy
leżanki, kluby, materace najtaniej za gotówkę, raty. Strzelec-ka 31. zdw 97 139/40

Dryl
2 mtr., jak nowy, fabryki Sack i wóz 3 calowy nowy sprzedam. — Pajzderski, Poznań, Główna 113. dw 4084/5

Używana
sypialnie, szafy, kuchnie, lustro, stoły krzesła, rozmaiteści tanio. — Kozłowski, Szewska 15. zdw 96 610-1

Dom
z piekarni, piec patentowy 2 składy w powiatowym mieście zaraz na sprzedaż Oferty Kurjer zdw 95 367

2 łóżka
metalowe, białe, materacami korzystnie. Wały Jagiełły 18 parter. prawo. zdw 96 787

Lomu
150 kg. mosiężnego i 30 kg. aluminum. Leszno, ul. Łaziebna 11. zdw 96 793

Druć kolczasty
używany ocynkowany najkorzystniej Przewodnik Żelazo 30 trykuty techniczne sw. Marcina 30 zdw 94 521

Dom
10 ubikacji, ogród, blisko rynku, 2 pokoje wolne. Balicki, Krotoszyń, Ostrowska 41 zdw 94 745

Rower
w dobrym stanie tanio sprzedam. Rynek Łazarski 12. zdw 97 104

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz Wielka 13 Klienteli zamieszkuje w Ostrowie własnym samochodem Pw 3313 14

Sprzedam
restaurację z salką i 4 pokojem mieszkalnym. Oferty Kurjer zdw 97 070

Wojskowe
umundurowanie kamiznawce tanio sprzedam. Zgłoszenia Grobelny, Szewska 9, III, lewo. zdw 97 006

Maszyny
do pisania, mało używana, okazynie sprzedam. Ratajczaka 33, II, prawo. zdw 97 001

Sarnę
8-miesięczną, oswojoną sprzedam. Oferty Kurjer zdw 97 176

Zgrubiarkę
(sztochmaszynę) bardzo mało używaną korzystnie sprzedam. — Adres wskaże Kurjer zdw 97 118

210 tysięcy złotych
majątek 705 móg, prywatny, w Poznaniu, ziemia pszenno-żytnia bardzo urodzajna, z powodu stosunków rodzinnych sprzedam na dogodnych warunkach. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 117

Warsztaty stolarskie
pierwszorządne złotych 140, heble korzystnie poleca Przewodnik, skład żelaza, Sw. Marcina 30. zdw 95 397

Rzadka okazja!
Pierwszorządny sklep delikatów kolonialny wyrobiona klientela, najlepszym punkcie miasta powiatowego, garnizonowego. Pomorza obrotu 6 000 zł miesięcznie dużym słonecznym mieszkaniem z powodu objęcia sponżyczyn sprzedam bez odstępnego, towarem, urządzeniem za 1 500 dolarów. — Oferty Kurjer zdw 96 267

Powóz
(parkowiec) lekki oraz konia sprzedam Brycki, Junikowo, p. Poznań. zdw 96 450

Pianino
czarne apiesznie sprzedam tanio. Adres Kurjer zdw 95 681

Letnisko Marcinkowice
w pięknej górskiej lesistej okolicy nad Dunajcem 7 kilometrów od Nowego Sącza sprzedaje parcele pod wille. Kolej i tartak w miejscu. Wiadomość u Dyrektora hipoteki grodzkiej Stanisława Czajki w Krakowie. zdpw 96 515

Motocykl, sztucer
Gwarna 10, II, pietro, prawo. zdwp 96 518

Okazyjna sprzedaż
Dom dwupiętrowy, obszerne podwórce, wjazd nadaje się na spedytorstwo zagraniczne, dochód 270 złotych miesięcznie, mieszkanie wolne. Cena 26 000, wpłaty 10 tys Herman. Leszno. Nowy Rynek 38. nw 7768

Klubowy
garnitur elegancki, jak nowy, 320 sprzedam. Kwiatowa 3, parter, lewo. zdw 97 116

Gospodarstwo
150 móg pszennej ziemi, Międzychód, kompletny inwentarz sprzedam za 35 tysięcy gotówką. Kędziora, 27, Grudnia 16, zdw 97 120

3 1/2 złotego
serwis do kawy, porcel., 30 złotych serwis obiadowy porcel., 26 złotych 1/2 tuzia noży i widelcy „Alpaka” lecz tylko w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, w podwórzu. zdw 97 119

Samochód
nowoczesny Ford 40 KM limuzyna 5 osobowa jak nowy sprzedam korzystnie. A. Jaski, Mchy, p. Książ, powiat średzki. dw 4055

Duży
wózek dziecięcy sprzedam. Duzdzik, Drużbackiej 1a, Łazarz. zdw 97 103

Dwie
cegelnice w pełnym ruchu, dobrze prosperujące każda z nich wyrabia 4 miliony cegieł rocznie, z powodu choroby właściciela są do sprzedania. Zgłoszenia pisemne pod „Cegielnia” przyjmuje N. T. Krzysztofowicz, Lwów Legionów 1. nw 7 979

Karbówki
do ondulacji włosów w wielkim wyborze po najniższych cenach poleca Ed Karge Poznań ulica Nowa 7/8 Pw 7 702 49.200

Biały Tydzień
towa tylko doborowy ceny reklamowe. Jankowska Podgórna 10 Pw 9 085 5.148

Zakład fotograficzny
kompletnie urządzony i dobrze prosperujący w małym miasteczku, sprzedam zaraz z powodów rodzinnych. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 97 157

Fabryczny obiekt
kilka ubikacji, parter, pietro, okolicca Łazarza całości lub częściowo od właściciela Zgłoszenia „Biuro Pracy” Plac Wolności 9. zdw 97 149

Gospodarstwo
96 móg, ziemia pszenno-żytnia, inwentarz żywy i marny zaraz do sprzedania. Zgłoszenia Marja Matlak, Przyborówko Fotkowo, pow. Gniezno. zdw 97 141

Radjo
4 lampowe jak nowe komplet z głośnikami sprzedam za 350 zł. — Kopernika 8, I, lewo. zdw 97 121

Okazyjnie
do sprzedania szlifiernia szkła i luster, w pełnym ruchu, w centrum Zakopanego. Zgłoszenia drogą Wojak, Zakopane. nw 7 903

Dom
piętrowy, z dobrze prosperującą piekarnią, piec parowy, skład, piec pokoi i kuchnia zaraz na sprzedaż. F. Grobelny, Kobylin. zdw 97 132

Dom
sprzedam z składem i 6 pokojami kuchnią, pralnią i ogrodem. Dom nadaje się na każde przedsiębiorstwo. Mosina pod Poznaniem, Rynek. Adres poda Kurjer zdw 97 138

Radjo
3 lampowe tanio. — Janiszewski, Aleje Marcinkowskiego 11, 5-7. zdw 97 227

IAutomobiliści!
Akumulatory samochodowe 6 Volt 80 zł. 12 Volt 180 zł. Na każdy nowy akumulator udzielamy rocznej gwarancji. — Specjalny warsztat do naprawy i ładowania akumulatorów. Ceny bardzo przystępne. „Frapol”. Poznań, Grobla 27. zdw 97 237

Klubowy
garnitur, jak nowy, 300 złotych, sprzedam. Wielkie Garbary 44, parter, skład kolonialny. zdw 97 245

2 parcele
na budowę sprzedam przy ulicy, Obornickiej 57. zdw 96 918

Samochody
do wynajęcia Ceny przystępne. Zgłoszenia: Stary Rynek ul. Ratuszowa 31, restauracja. Telefon 25-90. rw 8580

Parcele
na Łazarzu i Górczynie pod dołową budowę. Zgłoszenia „Biuro Pracy”. Plac Wolności 9. zdw 97 148

Skład
papieru, zabawek etc. z przyległym mieszkaniem w Poznaniu na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 97 145

Składy
poleca „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaż).
zdw 97 171

Skład
kolonialny przyległym pokojem
Jeżyce korzystnie sprzedam. —
Adres wskaże Kurjer
zdw 96 884

Antyk
bjurko Biedermajer, łóżko debo-
we, obszerne sprzedam. Strzele-
cka 5, I. lewo.

Majątek rentowy
1.256 mórg, wtem 200 mórg I.
klasy łąki, 300 mórg zagajenia,
reszta rola, z młynem, z nowocze-
snym urządzeniem, blisko stacji
kolejowej, około 80 kilometrów od
Poznania, zaraz do sprzedania.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 97 181

Urządzenie olejni
korzystnie na sprzedaż. Gno-
townik nadaje się do zapędu mo-
torowego i manewrowego. Zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
zdw 97 192

Sprzedam
I. hipoteke dolarową 5 000 zł. o-
procentowaną 12 proc., ciążąca
na gospodarstwie 60 morgowym.
Oferty do Kurjera zdw 97 200

Antyki
rozmaite meble, świeczniki, zeg-
ary, stara porcelana na sprze-
daż. Skarbowa 4, parter.

Pianino
nowe do sprzedania za gotówkę
2 200 zł. Adres wskaże Kurjer
zdw 97 219

Szafę
białą sprzedam. Chwaliszewo 56,
podwórze, parter, prawo.

Motor
używane na prad stały 220 volt:
2 km., 10 km., 440 volt: 5 km., 6
km., 12 km., 30 km. sprzed. oka-
zyjnie firma „Franpol”, Poznań,
Grobła 27.

Skład
kolonialny towarem, magłem,
mieszkaniami, 8 000. sprzedam.
Strabel, Wierzbicice 43.

Skład
czekierków towarem, przyległym
pokojem 4 500 sprzedam Strabel,
Wierzbicice 43.

Skład
towarów krótkich sprzedam. —
Górna Wilda 50. zdw 94 888

Rzeźnictwo
dobrze zaprowadzone, przy ruch-
liwej ulicy Poznania, z zapędem
elektrycznym, z przyległym miesz-
kaniem zaraz na sprzedaż. —
Zgłoszenia Kurjer, Stary Rynek
rw 8581

Skład
w bliskości Starego Rynku na
każdą branżę korzystnie do odda-
nia. Oferty Kurjer zdw 97 239

Dobry
Gwarantujemy za każdą sztukę.
Reklamowe mydło do golenia Mi-
loderm do każdego penszla gratis.
Drogerja Universum, Po-
znań, ul. Fr. Ratajczaka 33.
Pw 6943 46.183

Reklamówka
Chevrolet 1½ tonny w bardzo
dobrym stanie, gotowa do jazdy
korzystnie do nabycia. Mostowa
11. zdw 8572

Dom
morać ogrodu, zabudowania. —
chlewy masywne w tem skład ko-
lonialny i rzeźnictwo w dużej wsi
900 mieszkańców zaraz na sprze-
daż. cena podług umowy. Adres
Kurjer zdw 96 891

Gospodarstwo
prywatne, 45 mórg, budynki, zie-
mnia doskonała, lasek, powiat
Środa, sprzedam za 20 tysięcy.
Starowież, Lubartów, wojewódz-
two lubskie, Lubelska 53.
zdw 97 027

Suknia
balowa bardzo piękna na sprze-
daż, tamże chustka turecka na
otomane i dwa piecyki gazowe do
ogrzewania. Ratajczaka 33, II.
lewo. zdw 96 916

Skład
tanie sprzedam, nadaje się na
filiję piekarską. Oferty Kurjer
zdw 96 919

Maszynę
do pisania „Underwood” sprze-
dam z gwarancją na 1 rok. —
Zgłoszenia Kurjer zdw 96 929

Skład
z urządzeniem, dwa duże okna
wystawowe, z wolnym mieszka-
niem 3 pokojowym i kuchnią w
rynku w mieście powiatowym,
gdzie 18 000 mieszkańców, nada-
jący się na każdą branżę, od
właściciela zaraz na sprzedaż.
Oferty Kurjer zdw 96 956

Przetarg futer
sprzedam najwięcej dającemu 4
blamy, onosy cena zasadnicza 63
złote. Zgłoszenia osobiste Wier-
zbicice 28. Suszczykiewicz.
zdw 96 955

Jablonie
pienne, brzoskwinie i morele
krzaczaste w dużych ilościach
sprzedaje Zakład Sadowniczy
„Glinka” (Własność Krakow-
skiego Towarzystwa Ogrodnicze-
go w Prądniku Czerwonym, p.
Kraków) zdw 8198

Ladne
2 pokoje, kuchnię z meblami od-
dam natychmiast. Oferty Kur-
jer zdw 97 179

Bilard
dobrze utrzymany, dwie kanapy
korzystnie na sprzedaż w resta-
uracji. Stary Rynek 27 28, u p.
Krawczyka. zdw 96 953

Skład
kolonialny, towarem, magłem,
mieszkaniami, korzystnie sprze-
dam Biuro Handlowe, Romana Sz-
mańskiego 1. zdw 96 964

Dywan
2x3 tani sprzedam, Górna Wil-
da 43, I. p. zdw 96 967

Budynki
2 masywne z ogrodem 5 lokato-
rów, elektryka, cena 15 000 wplata
podług umowy sprzed. Wład-
ysław Kleiber, Mosina, Budzysł-
ska. zdw 96 980

Maszynę blacharską
(odginarka) sprzedam Gdzie?
wskaże Kurjer zdw 96 991

Sprzedam
lub wydzierżawie pokój i kuchnię
z meblami, elektryczność za zgo-
dą gospodarza. Gen. Umińskiego
12, Gołaski, 4-6. zdw 96 996

Pianino
dobrze sprzedam, Ratajczaka 10,
II. lewo, w podwórzu, 9-12.
zdw 97 003

Futra
po sezonie sprzedaje tak tani-
ż, że nikt niepowinien ominąć mezo
składu, Dobrowolski, Marcina 1.
zdw 97 037

Bechstein fortepian
oryginalny model najkrótszy rep-
rezentacyjny jak nowy z braku go-
tówki sprzedam za tylko 4 500 zł.
Oferty Kurjer zdw 97 040

Zakład
fryzjerski w Poznaniu tani
sprzedam. Oferty Kurjer
zdw 97 045

Pianino
krzyżowe cena 1.400. Chwalisz-
ewo 60/62. Otto. zdw 97 046

Para
dobrych koni (kasztany), szory,
bryczka (polowczyk) i platforma
na 40 centnarów z powodu naby-
cia samochodu zaraz do sprze-
dania. Zgłoszenia do Kurjera Po-
znańskiego zdw 97 081

Taksówka
limuzyna z koncesją i zegarem
tani sprzedam. Adres Kurjer
zdw 97 084

5 KUPNA

Książki
kupuje. — Placi najkorzystniej.
Wozna 12 — „Książka Anty-
kwarjat” zdw 93 860

Samochód
limuzyna nowoczesna w dobrym
stanie za gotówkę kupie. Szcze-
gółowe oferty z ceną Kurjer
zdw 96 445

Maszynę
do pisania używana kupie. Ofer-
ty z ceną Kurjer zdw 96 897

Motor
motocyklowy od 8-12 KM kupie.
Oferty Kurjer zdw 96 885

Klubowy
garnitur w gabelinie używany
kupie. Oferty z ceną Kurjer
zdw 96 898

Kupie
mały domek z ogródkiem w po-
bliżu Poznania. Oferty z ceną do
Kurjera zdw 96 924

Lekarskie
narzędzia, urządzenia, mikroskopy
kupuje. Kurjer zdw 96 922

Wannę
emal, dobrze utrzymana kupie.
Kurjer Poznański zdw 96 933

Parcele
1 250 m kw. w Górczynie za go-
tówkę kupie. Położenie i cenę do
Kurjera zdw 96 957

Piekarnię
w Poznaniu lub w większym mie-
ście kupie zaraz lub później za
gotówkę. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 97 050

Piekarnię
w mieście powiatowym kupie.
Oferty Kurjer zdw 97 073

Gabinet męski
wykwintny natychmiast kupie.
Zgłoszenia „Par”, Al. Marcin-
kowskiego 11 pod 6.10.
Pw 9 169 6.10

6 KAMIENICE

Kamienica
przemysłowo-handlowa w cen-
trum Poznania, pierwszorzędny
objekt oraz 2 bloki kamienic na-
rożnikowych 3 minuty od głów-
nego dworca w Poznaniu, poło-
żonych zaraz korzystnie wprost od
właściciela zaraz na sprzedaż. Oferty
do ekspedycji Kurjera pod
dw 4082

Kamienica
piętrowa w dobrym stanie, pow.
miasto, zachód Poznańskie 2
składy, podwórze chlewy na
sprzedaż z powodu stosunków ro-
dzinnych za 25 tys., 1 skład miesz-
kanie zaraz do objęcia. Adres
wskaże Kurjer zdw 96 796

Administracje
domu przyjmie oficer w stanie
spoczynku. Zgłoszenia Kurjer
zdw 96 903

Kamienica
komfortowa, centrum Poznania.
Dochód 34.000 rocznie. Cena ni-
ska. Wpłata 150.000. Informacje:
Biuro Techniczno-Agrarne, Plac
Wolności 9. zdw 97 112

Kamienica
na Jeźcach z placem 1.800 m².
Dochód 450 zł miesięcznie, cena
45.000 zł. — Informacje: Biuro
Techniczno-Agrarne, Plac Wol-
ności 9. zdw 97 111

Kamienica
3 piętrowa, 4 pokoje wolne. —
czynsz 9.000, cena 90.000 zł, polo-
wa wpłata, sprzedam. Czarnec-
ki, Ratajczaka 13. zdw 97 186

7 PIENIADZ

8.000
wypożyczy kawaler lub wpłaci na
domek. Kurjer zdw 96 152

250.000 zł
w całości lub częściowo po u-
miarkowanym oprocentowaniu wypo-
życze na dłuższy czas pewnym,
summiennym i regularnym płatni-
kom na pierwszą hipotekę maj-
omości ziemskich lub kamienic
w Poznaniu. Łaskawe zgłoszenia
z wykazem dochodów, oceny etc.
do Kurjera zdw 96 438

Pożyczki
długoterminowej za niski pro-
cent na budowę i wykup hipotek
udziela się. Oferty Kurjer
zdw 96 997

3 000 zł
pożyczki szukam, dobry zastaw.
procent. Oferty Kurjer
zdw 97 007

50.000 zł
ewentl. częściowo poszukujemy
celem fabrykacji artykułów co-
dziennej potrzeby, zysk 5 proc.
miesięcznie. Oferty Kurjer
zdw 97 036

Wspólnika
z kapitałem od 100.000 zł lub po-
życzki za wysokim procentem po-
szukuje solidne przedsiębiorstwo.
Oferty Kurjer zdw 95 456

Poszukuje
pożyczki 6-8 000 na dom z 8
morgami roli. Pewna gwaranc-
ja. Adres wskaże Kurjer
zdw 97 229

Przedsiębiorstwo
przemysłowe, dobrze prosperują-
ce, sprzedam gotówkę 70.000 po-
ważnym reflektantom. — Oferty
Kurjer rw 8583

1 000.—
złoty pożyczki poszukuje, wysoki
procent, zastaw 1 weksle. —
Zgłoszenia Kurjer rw 8584

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
wolne wprost od gospodarza ul.
Smolna 9. zdw 96 570

Mieszkanie
2 pokoje kuchnię, parter, blisko
tramwaju czynsz dwuletni, odda
gospodarz. Zgłoszenia zdw 96 747

Mieszkanie
oddam dwuizbowe na wsi 300 zł
rocznie za dwa lata zgóry, w tem
światło elektryczne. Zgłoszenia:
Popialkowska, Jerzykowo, p. Bi-
skupice. zdw 96 894

3
pokojowe mieszkanie komfortowe
łazienka, elektryczność centrum
częściowo z meblami, dzierżawa
100 zł. Oferty do Kurjera
zdw 96 974

Dom
nowo wybudowany na 2 lub 3
lokatorów wynajme, czynsz za 2
lata zgóry, na wykończeniu. Za-
bikowo, ul. Lipowa 70.
zdw 97 015

Mieszkanie
4 pokojowe z wszelkimi przy-
należnościami, nowy dom, par-
ter, do nabycia. Zgłoszenia Kur-
jer zdw 97 090

Mieszkania
1 i 2 pokojowe czynsz półtora
roku zgóry. Walenty Kosmann.
Fredry 6. zdw 97 128

Mieszkania
1, 2 pokojowe wskaże Pijanow-
ski, Strzelecka 8, restauracja.
zdw 97 234

Mieszkania
2, 3, 4, 5, 6 pokojowe poleca „In-
formator”, Ratajczaka 15 (Pa-
saż). zdw 97 172

Mieszkanie
3 pokojowe, parter, centrum,
dwuletni czynsz 4.800 zapłacony.
Adres Kurjer zdw 97 180

Dwupokojowe
mieszkanie komfort oddam. Czarn-
necki, Ratajczaka 13. zdw 97 187

Mieszkania
6 pokoi komfort 6 000, rok dzier-
żawy, 2 pokoje kuchnia, 2 500. 2
lata dzierżawy. 2 x 1 pokój wła-
cznie kuchnia wolne. Zgłoszenia
Misiorny, św. Marcin 15, I.
pravo. zdw 97 206

Mieszkanie
pokój w suterenie z meblami od-
stąpię. Cena 1 000.— zł. Oferty
Kurjer zdw 97 205

Mieszkanie
6 pokojowe (Jeżyce), 5 500, wtem
rok dzierżawy, wskaże „Kra-
kus”, Pocztowa 30. zdw 97 220

Mieszkanie
1-3 pokojowe w centrum i oko-
licy. Adres Kurjer zdw 97 228

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuje
mieszkania 2-5 pokojowego w
bliskości placu Bernardyńskiego,
Zielonych Ogródków lub blisko
tramwaju Czynsz plac zgóry.
Łaskawe oferty upraszam Ostrów
Wilki, skrzyżna pocztowa nr. 5.
zdw 96 576

Poszukuje
2-3 pokoi z kuchnią od gospodar-
za, dzierżawa zgóry. Oferty Kur-
jer zdw 96 941

Pokoju
i kuchni z meblami poszukuje
bezdzielne małżeństwo. Oferty
Kurjer zdw 96 969

Poszukuje
3-4 pokoi z kuchnią nie wyżej
II piętra na Jeźcach przy przy-
stanku tramwajowym. Zgłosze-
nia do Kurjera zdw 97 188/9

Prośba
Który z szlachetnych panów
właśc. kamienie udzieli spokoj-
nemu małżeństwu jakiegokolwiek
mieszkania, piętrowe, tylko
za kwartałną dzierżawę. Oferty
Kurjer zdw 97 000

Dwa
pokoje kuchnia 2 lata dzierżawa
gotówka. Zgłoszenia Kurjer
zdw 97 053

Urzędnik
kolejowy w starszym wieku z
żoną poszukuje 1 lub 2 pokoi z
kuchnią wprost od gospodarza.
Łaskawe oferty Kurjer
zdw 97 262

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
mieszkanie dwupokojowe z kuch-
nią w Gnieźnie na takie same
lub większe w Poznaniu. Oferty
Kurjer zdw 96 963

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
umeblowany, frontowy do wyna-
jęcia. Szewska 9 II Kaczmarek.
zdw 96 596

2 pokoje
jednoosobowy, dwuosobowy, czyste,
ładnie umeblowane inteligent-
nym panom zaraz. Polna 13 I.
lewo. zdw 96 503

Wspólny
pokój, solidnej pani warunki do-
godne. Wierzbicice 40 III lewo.
zdw 96 577

Niekrepujący
wejście z klatki schodowej z u-
trzymaniem Półwiejska 3 III
piętro, prawo. zdw 4 060

Pokój
wspólny, Łąkowa 16, III, prawo
zdw 96 890

Pokój
frontowy dla solidnego pana od
15 bm, ul. 50. Adres Kurjer Po-
znański zdw 96 889

Starszy
pan na stałej posadzie poszukuje
pokoju od 15 2 Oferty Kurjer
zdw 96 888

Kwiecień
Matejki wolne dwa pokoje czę-
ściowo umeblowane, łazienka,
używaniem kuchni. Zgłoszenia
Kurjer zdw 96 902

Pokój
umeblowany dla małżeństwa bez-
dzietnego lub 2 studentek. Po-
znańska 50, II, front, lewo.
zdw 96 923

Pokój
dla dwóch panów zaraz do wyna-
jęcia, ul. Kolejowa 55, I ptr.
pravo. zdw 96 931

Miły
wspólny pokój dla panienki, cena
przystępna. Adres wskaże Kur-
jer zdw 96 930

Pokój
umeblowany, 27 Grudnia 9, III.
zdw 96 945

Panu
dobrze sytuowanemu, solidnemu
wynajme męski pokój od 15. 2.
Adres Kurjer zdw 96 965

Pokój
do wynajęcia, św. Wojciech 27,
III, lewo. zdw 96 882

2
pokoje do wynajęcia, Wrocław-
ska 36, III, lewo, oficyna.
zdw 96 979

Pokój
mały, centralnem ogrzewaniem,
Nowak, Młyńska 3, IV.
zdw 97 006

Próżny
pokój bezdzietnemu małżeństwu
wynajme, Dąbrówki 16, parter,
pravo. zdw 97 026

Pokój
wynajme, Kreta 23 parter, lewo
zdw 97 011

Pokój słoneczny
na 2 osoby z utrzymaniem, naj-
chętniej urzędniczki do wynaj-
cia Mateckiego 13, parter, pra-
wo. zdw 97 030

Pokój
przy dworcu umeblowany, Fo-
cha 27, front, Adamski,
zdw 97 043

Pokój
Woźna 14 b, III, Hojnacka.
zdw 97 129

Pokój
umeblowany, używanie kuchni,
Niegolewskich 14, Stachurska.
zdw 97 064

Pokój
wolności, czysty, niekrepujący
blisko Zamku. Wskaże Kurjer
zdw 97 061

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia.
Małe Garbary 4, I., prawo.
zdw 97 094

Pokój
3 panienkom. — Działyskich 8,
parter, podwórze, prawo.
zdw 97 092

Pokój
Thiesowa, Rybaki 16, I.
zdw 97 105

Pokój
z klatki schodowej panu zaraz.
Piotra Wawrzyniaka 37, I p
zdw 97 254

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Tyln-
ne Chwaliszewo 25, wchód z Bed-
narskiej I. lewo. zdw 97 113

Pokój
wejście schodów, elektryczność,
kaloryfery Prusa 17, III., pra-
wo. Rynek Jeżycki zdw 97 108

Elegancki
pokój dla pań Różana 4 a, II.,
lewo. zdw 97 106

Czysty
dobrze umeblowany, osobne wej-
ście, 2 inteligentnym panom wła-
sna pościela. Wodna 17-18, front
Borska zdw 97 131

Pokój
wspólny panu, Kozia 19, IV,
podwórze, lewo. zdw 97 127

Pokój
z utrzymaniem trzem osobom wy-
dzierżawie, Niegolewskich 16, IV,
p. zdw 97 137

Elegancki
pokój solidnemu panu wynajme.
Plac Sapieżyński 5, III., prawo.
zdw 97 143

Pokój
zaraz do wynajęcia Bukowska
1, III, piętro, mieszkanie 18.
zdw 97 225

Pokój
dla 2 pań lub panów zaraz. Stry-
jowska, Mostowa 15.
zdw 97 246

Pokój
umeblowany z elektryką dla pa-
na zaraz wydzierżawie. — Aleje
Marcinkowskiego 16, I., lewo,
4-6 godziny. zdw 97 240

Pokój
utrzymaniem najchętniej uczo-
niom szkoły budowlanej. Wiza,
Wrocławska 13. zdw 97 241

Pana
na wspólny pokój przyjmę. Ada-
miak, Łąkowa 19, II, piętro.
zdw 97 163

Gabinet, sypialnia
pokój dwuosobowy
z biurkiem zaraz lub później kor-
zystnie. Matejki 1, Doktorowa
Gackowska. zdw 97 162

Zielona
7, I, piętro, podwórze, pokój
przechodni panu. zdw 97 161

Pokoje umeblowane
poleca „Informator”. Ratajczaka
nr. 15 (Pasaż). zdw 97 170

Pokój
duży, słoneczny, niekrepujący dla
dwóch pań lub panów od 15. 2.
do wynajęcia. Adres Kurjer
zdw 97 166

Dzierżawę
odstąpię folwark reziówkę 143 morgi na 3 lata z morgi dzierżawcy 125 funtów Obiecy żywego i martwego inwentarza podług spedy. Adres Kurjer zdw 96 986

Młyn
wodny, turbina do tego 40 morgów gospodarstwo. Do objęcia 10.000, w tem dzierżawa policzona 3 lata. Lech. Grobla 22. zdw 97 167/8

Piekarnia
dobrze prosperująca w mniejszym mieście na Pomorzu zaraz do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański pod zdw 97 195

Skład
z okna wystawowe z przyległym mieszkaniem i światłem elektrycznym 13 000 mieszkańców zaraz do wydzierżawienia. Oferty Kurjer zdw 97 159

Plac
biuro, składnice, garaże, stajnie zaraz oddam. Czarniecki, Rajajczaka 13. zdw 97 185

15 UZDROWISKA
Zakopane — „Januszek“
ul. Chałubińskiego, pensjonat Wandy Rychlickiej z Poznania Urządzenie wykładowe. Pokoje ładne ciepłe Luty 9 50 do 11 50 marzec 8 50 zdw 94 812

16 OSOBISTE
Za
dłuzi meza mego Stanisława Jakubowskiego nie odpowiadam. — Maria Jakubowska, Kilińskiego 13. zdw 96 887

Obelge
zruczona na pania Marje Mularczykowa, cofam, Helena Pietrzyńska, Waly Królowej Jadwigi 2 a. zdw 97 005

Obelge
zruczona na pania Wieloch Joanne i meza Witolda cofam Klara Kuhnke, Kopernika 5. zdw 97 004

Proszę
adres osoby po operacji łakotkowej do Kurjera zdw 97 057

21 ZGUBY
Zgubiono
blonke w futerale aluminiowym. Upraszam sie bardzo o oddanie za wynagrodzeniem. — Słowackiego 20, III. zdw 97 088

Zgubiono
dnia 25. I. r. b. w interesie rzecznikiem przy ul. Sew. Mielżyńskiego obrączkę ślubną „C. C. 1894“, oraz złoty sygnet. Uczciwy znalazca odda takowe za wynagrodzeniem u Potockiego, ul. Półwiejska 36. zdw 97 183

Skradziono
portfel z dokumentami i weksel wystawca Z. Litwak na zlecenie Chruszowicz i Lipszye na złotych 100.00, platny 28. VI 30, który unieważniam. Eisenberg, Kramarska 9. rw 8 594

22 ROZMAITE
Czystopis
Wjazdowa 10 zdw 98 077

Nadzory
sadowe przygotowuje ugody likwidacje sanacje przedsiębiorstw przeprowadzam, bilanse ustalam. Prima referencje. — Absolutna dyskrecja. Kurjer zdw 95 931

Foto-Express
telefon 67-40. zdw 95 727

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 4 941

Aukcja obrazów
w Wystawy ostatnia we srode. 5 lutego godzina 5. Palac Działyńskich, Stary Rynek. zdw 96 870

Masaże
lecznicze i kosmetyczne podług prof. Zabłudowskiego masaże ciała przeciw zlej cirkulacji krwi, częsciowemu paraliżowi. Masaże głowy usuwajace bóle, lupież i wypadanie włosów oraz masaże twarzy usuwajace zmarszczki i wagnery Calkowicie i częsciowe naświetlania za przepisem lekarskim H. Gieratowska dpl. specjalistka masażu, Wrocławska 19, parter, dawniej Rom. Szymańskiego. Pw 8 788.3.106

Hafty
placowanie, dekantowanie, mezeżki wykonuje szybko i tania — Haftopis, Woźna 10. Pw 8 677-4.70

Najgustowniej
i najtaniej opustawia obraz — Witold Leworski, Wrocławska nr. 36. Pw 8 678-5.21

Przy
przedłużanych włosach stosuje sie wielka korekcyjna trwała, ondulacja, która czyni fryzury piękna, długotrwała. Te zabiegi jak również farbowanie włosów brwi, masaż twarzy i skóry, manicure itd. wykonuje się przez pierwszorzędne sily w zakładach fryzjerskich dla Pań i Panów N. Muszyński, ulica 27 Grudnia 4, ul. 3 Maja nr. 8. zdw 95 209

Eleganckie kapelusze
wykonuje prywatnie bardzo tania Maleckiego 4, III lewo. zdw 95 023

Fryzjerka
szuka pań poza dom. Oferty Kurjer zdw 96 890

Chiromantka
przyjezdna przepowiada przyszłość, teraźniejszość, przeszłość, dobrze wróży z ręki, kart Rom. Szymańskiego 8, podwórce, parter lewo, przy Placu Światokrzyżskim, zdw 96 935

Krawcowa
dobra i tania w dom i poza dom Wierzbiciego 31, IV prawo. zdw 96 934

Krawcowa
wykonuje eleganckie suknie 10-15, piaszczce do 25, Gwarna 18, III, lewo. zdw 96 876

Od
półroczną przyjmie sie kilkoro dzieci w wieku od 3-6 lat do szkółki przy ul. Kretel 1, 4, I, p. lewo. zdw 97 025

Żaluzje
naprawia Nowakowski, Wielkie Garbary 51. zdw 97 175

Plucieński
najniżej kalkuluje, najtaniej sprzedaje dlatego ma licznych klientów Stary Rynek 37, Dom Czerwonej Apteki, wszelkie artykuły meskie! Pw 9 171 5.210

Oddam
dziecko na wychowanie. Adres wskaże Kurjer zdw 97 222

Cuklarniczych wyrobów wszelkich
kurs ulatwionym sposobem. 15 lekcji po 3 godziny wieczorem, tylko 35 złotych w Szkole Gospodarczo Zawodowej, św. Marcina 60. Tamże kursy dzienne, wieczorne wykładowe gotowania, kursy prasowania meskiej bielizny, oraz kursy zawodowe Tamże obrady od 1.70-3.50, nw 8 104

Kosmetyka lecznicza
Racjonalne pielęgnowanie cery, masaże, Farbowanie brwi, rzęs, włosów, rozjaśnianie, Macuillaga, Porady bezpłatnie, Kibbertowa, Wielka 7, II. zdw 97 232

Pedikurzysta
przyjmuje u siebie, oraz poza domem, Łaskawe zgłoszenia umiarsza Woźna 24, II, pr. rw 8 586

Tanio
przepisuje na maszynie, Kozia 24 I. zdw 96 024

Maskowe
kostjumy wypożyczam — wielki wybór, Pawlikowska, Posań, ul. Woźna 15. rw 8 138/9

Dziecko
na własne przymię z jednorazowym wynagrodzeniem z strony matki. Oferty Kurjer zdw 97 038

Obiady
smaczne obiady 90 groszy, Półwiejska 9 b I, pietro. zdw 97 044

Tapicer
Lewicki, Kwiatowa 13, naprawia leżanki 3, materace 4. zdw 97 115

Najpiękniejsze Najoryginalniejsze
kostjumy maskowe wypożycza jedynie „Femina“, Fredry 3. zdw 97 107

Naprawy
zegarków i biżuterii wykonuje fachowo, przystępnie, Cwiłkowski, św. Marcina 40. zdw 97 123

Zastępcy losowil
Forsowna sprzedaż dolarówek ułatwi nasz zupełnie nowy, dotąd nieznan, system kombinacyjny. Warunki dla nabywców i zastępców najkorzystniejsze. Poszukujemy zdolnych, dobrze wprowadzonych zastępców pod najlepszymi i rzetelnymi warunkami. Natychmiastowe zgłoszenia: Małopolska Kasa Kredytowa, Lwów, Małeckiego 2. nw 7 350

23 OZENKI
W tym karnawale
stanie na ślubnym kobiercu 1123 par skojarzonych przez Marcjaka Stanisławowa Słowackiego 20 — Podaj dane osobiste z wyznaczeniem, zalazc złoty znaczkiem otrzymanym tysiące ofert do wyboru zdw 94 460

Kawaler
lat 30, posiadający mniejszą gotówkę pragnie poznać pania celem ożenku, która dopomoże finansowo do otworzenia interesu Oferty możliwie z fotografią proszę nadesłać do Kurjera zdw 96 913

Dla
przyjaciółki mojej panny lat 23 młodej, sympatycznej, z dobrej rodziny, beznagannej przeszłości, szukam meza. Panowie o szlachetnym charakterze, na stałym stanowisku zechca spojrzeć się do Kurjera zdw 96 948

Blondynka
i brunetka poszukują meza. — Oferty Kurjer zdw 96 942

Kawaler
lat 36, posiadający 7.000 zł szuka panny z gospodarstwem od 40-100 mórg ziemi. Cel matrymonialny Oferty Kurjer zdw 96 966

Trzech
przyjaciół 25, 26, 27 poszukują odpowiednich partji. Zgłoszenia z fotografią, która sie zwraca do Kurjera zdw 96 982

Panna
lat 30, z dobrej rodziny, uczciwa, inteligentna, gospodarna, muzykalna, wesola, przystojna, posiadająca elegancką wyprawę, meble na 3 pokoje pianino, mieszkanie i 6.000 zł gotówki szuka meza uczciwego i inteligentnego na dobrem stanowisku. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 003

Wspólniczki
z kap. trzydziści tysięcy poszukuje drogerzystka celem kupna większej drozgerji wartości 70 tys. Cel matrymonialny sie wykluczony. Oferty Kurjer zdw 97 001

Poszukuje
panny młodej, przystojnej do towarzyszenia panu w średnim wieku Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 97 009. Cel matrymonialny.

Kawaler
lat 25, wysoki, wspólnik przedsiobiorstwa w Poznaniu, z braku znajomości pozna panna od 17 lat, z lepszej rodziny, dobrze sytuowanej, w celu matrymonialnym. Zgłoszenia z fotografią (za zwrotem) i z podaniem bliższych informacji do Kurjera zdw 97 051

Który
z inteligentnych panów, niebiednych pragnie uszczęśliwić 27 letnią blondynkę, inteligentną, sympatyczną, sgrabną, bez przesady, lecz biedną, na posiadanie. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 97 059

Skromna
subtelna, gospodarna, lecz biedna panna lat 26 wyjdzie zamaż za inteligentnego pana, najchętniej na wieś Oferty Kurjer zdw 97 085

Kawaler
lat 29, inteligentny, miły, religijny i dobrego serca, poszukuje znajomości nań w celu ożenku. Panna lub wdowy do lat 35, choć nieurodne, lecz tych samych zalet z gotówką, lub własną nieruchomością, którym zależy na rychłym ożenku, racza przesłać oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 97 158. Rzez traktuje dyskretnie i poważnie.

Panna
lat 22, z dobrego domu, wesolego usposobienia, pragnie wyjść zamaż, najchętniej za urzędnika kolejowego. Wdowcy z 2-3 dziećmi nie wykluczani. — Zgłoszenia wraz z fotografią proszę nadesłać do Kurjera Poznańskiego zdw 97 152

Wdowa
lat 35, z 8 letnią córeczką, właścicielka majątku ziemskiego z młynem parowym, poszukuje meza inteligentnego, najchętniej fachowca, pracowniczego i zdrowego w wieku 38-52 lat. Majątek rozdany, gdyż cieża hipoteki rodzinna. Anonimy do kosza. — Oferty Kurjer zdw 97 151

Kupiec
solidny, Wielkopolan lat 27, na stanowisku, pragnie poznać sympatyczną pannę z dobrej rodziny w celu matrymonialnym. Majątek pożądany dla wspólnego dobra. Pośrednictwo krewnych mile widziane. Proszę o fotografie która pod słowem honoru zwracam. Anonimy do kosza. Łaskawe wyzerpujace oferty proszę skierować do Kurjera Poznańskiego pod zdw 97 134

Kawaler
katolik, lat 24, mający odebrać wielkie, zyskowne przedsiębiorstwo przemysłowe — wartości 450.000 zł, pragnie poznać w celu ożenku pannę w wieku 20-22 lat, religijną, gospodarną, zainteresowaną w kupiectwie, lubiacą życie społeczno-katolickie, posag wymarzony, celem spłaty około 200 tysięcy. Dyskrecja zapewniona. Oferty pod dw 4076 do Kurjera Poznańskiego.

Meza lub żonę
znajdzie najłatwiej człowiek inteligentny, inteligencje zdobywa się przez czytanie dobrych książek z Wypożyczalni Dippa, plac Wolności 11. zdw 97 211

24 NAUKA
Kursy stenografji
pisanie na maszynach Kantaka I, II, pietro zdw 89 328

Panów do kompletu kursistek wyższej uczelni przyjmie
Baletmistrz Szczurek, kurs rozpoczyna 5. 2., 4-7. Plac Wolności 14a, III., 4-9. zdw 95 742

Egzamin szoferski
Przygotowanie kandydatów do egzaminu szoferskiego teoretycznego i praktycznego w kilku dniach. Kursy kierowców samochodowych J. Piatkowski, ulica Piotra Wawrzyniaka 28, 30, telefon 78 80 zdw 96 176

Poznańskie Kursy Budowlane
archoniamy w lutym kursy przygotowawczy pierwszy drugi. Zgłoszenia kierować: Kraszewskiego 17, III., prawa. Pw 9 064-52.191

Francuskiego
konwersacja gramatyka, literatura, udziela panna z dypl. ujem zagranicznym uczeniem paniem Zgłoszenia Kurjer zdw 95 770

Kursy
stenografji pisanie na maszynach książkowości Tyran-Zaworskiej Szarleika 33 zdw 91 940 I

Szkoła tańców Stelli Kledeckiej
3 lutego rozpoczynam kursy dla pełniający 10 lutego kurs początkujący Lekcje prywatne każdego czasu. Porozumia 29 telefon 33 20 Pw 8842-4.146

Nauka
pisanie na maszynach „Remington“ Zapisy codziennie w firmie Black-Brun Plac Wolności 8 i pietro zdw 95 269

Akademja tańców Wituszkowskich
zapocznym kursy Przyjmiemy jeszcze kilka na 14 danów Skarb-wa 14 Pw 9111-5.180

Lekcyj
w zakresie ośmiu klas gimnazjalnych (matematyka, fizyka, chemia) udziela student b. przystępnie. Oferty Kurjer zdw 96 895

Student
doświadczony korepetytor przy gotuje w zakresie 8 klas gimnazjum Zgłoszenia Kurjer zdw 96 883

Akademik
udziela korepetycji tania Oferty Kurjer zdw 96 909

Stenografji
polskiej, niemieckiej, prywatnie osobno, zbiorowo udziela nauczycielka. Oferty Kurjer zdw 96 928

Łaciny
francuskiego początkującym udziela gruntownie. Oferty Kurjer zdw 96 927

Francuskiego
łatwa metoda uczy tania rutynowana. Działyńskich 8, III lewo zdw 96 981

Udziele
lekcyj matematyki, ewentualnie wszystkich przedmiotów zakresu niższego gimnazjum Zgłoszenia Szewska 19, III., dla nauczyciela. zdw 96 978

Francuz
udziela francuskiego początkującym tania. Pocztowa 29, II, lewo zdw 96 972

Studentki
starszej, biednej pierwszorzędnej w matematyce poszukuje celem lekcji. Łaskawe oferty Kurjer zdw 96 990

Francuskiego
wycząm w 3 miesiące Woźna 20, II. zdw 97 029

Studentka
udziela korepetycji po 1.25 zł. Oferty Kurjer zdw 97 032

Profesor
udziel lekcji Zgłoszenia Kurjer zdw 97 041

Starszy
student udzieli lekcji Zgłoszenia Kurjer zdw 97 042

Poszukuje
lekcyj od 1-5 kl. szkoły powszechnej. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 047

Korepetycyj
w zakresie gimnazjum udzieli student za utrzymanie ewentl. za wynagrodzeniem Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 97 058

Księgowości
wieczorny kurs urzęda bilansu sta. Łaskawe zgłoszenia Góra Przemysłowa 4, I od 6-7. zdw 96 825

Za
pokój udzieli korepetycji. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 067

Szkoła tańców Stelli Kledeckiej
Pocztowa 29, telefon 33-29. Pw 9118-6.11

Antoszewskiego Szkoła Tańców
Zielona 3, przyjmują zgłoszenia do nowych kursów. Lekcje prywatne codziennie. Pw 9176-6.24

Vala Jennings
wyczą tańców najnowszych w jednej lekcji. Ratajczaka 29, III, lewo. dw 4 073

25 MUZYKA
Pianista
salonowo dancinowy, reflektuje absolutnie na pierwszorzędna posadę. Oferty Kurjer zdw 96 505

Lekcyj
na skrzypcach, mandolinie i gitarze udziela W. Jankowiak, Rybak 20a. zdw 96 716/7

Lekcyj
fortepianowej udzielam. — Waly Zygmunta Augusta 1, II., prawo. zdw 97 035

Pianistka
czeladnik z dobrymi poleceniami pilny i dzielny w swym zawodzie, poszukuje posady. De Kurjer zdw 97 022

Udzielam
lekcyj fortepianu początkującym. Prusa 17, III, prawo. zdw 97 109

27 SZUKA PRACY
Ugłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w ej rubryce obliczamy do jednej trzeciej cenie drobnych

Pomocnik
uczciwy dobrze polecony poszukuje posady ekspedienta zaraz lub 15 lutego do składu delikatne sów lub jako bufetowy na ży czenie słozy kaucei 1.000 do 2.000 Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 96 534

Panienska
przystojna poszukuje posady do cukierni lub piekarni. Oferty Kurjer zdw 96 125

Młodsza
panienka początkująca z ukończoną szkoła handlowa znająca stenografię polską i władająca je z ykciem polskim i niemieckim poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 94 698

Rutynowany bilansista
z długoletnią praktyką poszukuje odpowiedniego stanowiska. Również zaprowadza reguluje księżkowość, zestawia bilanse rocznowo. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 96 444

Posadę
przyjme jako woźny, inkasent lub portier z kauceją. Zgłoszenia do Kurjera zdw 96 795

Kucharz
poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 96 472

Pani
inteligentna gospodarna, umiejąca dobrze gotować itd poszukuje odpowiedniej posady Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 96 197

Poszukuje
posady jako szofer najchętniej w fabryce. Oferty Kurjer zdw 96 536

Szofer
kawaler z prowincji trzeźwy i sumienny z dłuższą praktyką pewien w swem zawodzie szuka posady na wozie prywatnym Jan Bochyński, Potrzanowo pow Skoki. zdw 96 109

Panienska
z pisanem na maszynie, z stenografią i kłajkownością poszukuje posady elewki Oferty Kurjer zdw 96 701

Posługaczka
poszukuje pracy całodzienniej Pł. Koszowa, Odbudowanie 3, Poznań I. zdw 96 548

Ślusarz
miejscowość obojetna Oferty Kurjer zdw 96 550

Zdolny
młody biuralista obznajmiony z wszelkimi pracami biura handlowego poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 96 621

Osoba
zaufana, znająca się, na całym gospodarstwie, szuka posady u samotnego pana zaraz ewentl 15 2. może być na wyjazd. Oferty Kurjer zdw 96 061

Panienska
poszukuje praktyki biurowej. — Skromne wymagania. Oferty Kurjer zdw 96 902

Kasjerka
z kilkoletnią praktyką, znająca wszelkie prace biurowe, z ładnym charakterem pisma poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 96 881

Fryzjerka - kursistka
znająca dokładnie ondulacje i manicure przyjmie zaraz posadę Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 94 573

Krawcowa
szuka posady dobra krojczyni. Oferty Kurjer zdw 96 955

Sierota
poszukuje posady do prac domowych najchętniej do 2 osób. — Oferty Kurjer zdw 96 977

Byly dyrektor
gimnazjum, emeryt, wyższe wykształcenie, filolog, przyjmie od roku szkolnego posadę w miejscowości ładnej, zdrowej Adres Łódź, Wólczajska 74 mieszkanie 5 zdw 96 702

Młynarz
z kilkoletnią praktyką szuka samodzielną posady lub kierownika Może złożyć kauceją Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 34. nw 8 086

Instalator
ślusarz poszukuje posady portiera, podejmując sie wszelkich reparacji domowych. Zgłoszenia Kurjer zdw 96 812

Byly
leśnik poszukuje od 1 4. 30 posady woźnego lub portiera za złoże niem kauceji Zgłoszenia do Kurjera zdw 96 808

Posługaczka
uczciwa poszukuje posady. Oferty do Kurjera zdw 97 144

Młodsza
dziewczyna poszukuje posady. — Kurjer zdw 97 142

Młynarz
czeladnik z dobrymi poleceniami pilny i dzielny w swym zawodzie, poszukuje posady. De Kurjer zdw 97 022

Maszynistka
biegła biuralistka poszukuje posady. Kurjer zdw 96 231

Cezylar
poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 97 226

Posługaczka
z praniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 96 562

Szukam
pracy w lepszych domach, prasowania i cernowania Oferty Kurjer zdw 96 975

Dzielną ekspedientką
córka mistrza przyjmie posadę do składu piekarskiego (kauceja i własna posiedl) Zgłoszenia Kurjer zdw 96 973

Bona
inteligentna, muzykalna, zamierzająca do dziei z praktyką poszukuje posady zaraz lub później Łaskawe oferty Kurjer zdw 96 994

Biuralistka
poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 96 998

Panienska
bardzo inteligentna, pisząca biegle na maszynie, znajomośc stenografji polskiej, praktykę biurową dobrą referencjami poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer zdw 96 099

Posługaczka
poszukuje posady zaraz. Kurjer zdw 97 164

Szofer
egzaminowany postępowy barbnik i bardzo biegły polowy szonaty, szuka posady w większym majątku zaraz lub później Łaskawe zgłoszenia proszę pod adresem Teofil Skwierawski, Kościelna (Wybudowanie), (Zielna Kaszubska). zdw 97 194

Starsza
energiczna osoba szuka posady jako gospodyni Oferty Kurjer Poznański zdw 97 193

Dziewczyna
do lekkich prac domowych bez gotowania do małej rodziny poszukuje posady od 15. II. Oferty Kurjer zdw 97 203

Osoba
średni wiek, zaufana, sumienna, poszukuje samodzielną posady, najchętniej gdzie pani domu brak Znajomości wszelkiej pracy domowej, szweica, prasowania, gotowania świadczą jak najlepsze. Łaskawe oferty Kurjer zdw 97 201

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 97 215

Ogrodnik
bonaty, pierwszorzędną siłą swia dectwa i referencje pierwszej klasy poszukuje posady od 1 marca lub 1 kwietnia. Zgłoszenia Kurjer dw 4 065

Dziewczyna
lat 21, poszukuje posady lub aprzatania biur. Oferty Kurjer zdw 96 834

Technik dentystyczny
początkujący asystent poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 96 875

Uczeń
syn uczciwych rodziców chce się wyczerpać z słuśarstwa poszukuje nauki. Zgłoszenia Kurjer np 8201

Drogerzysta
dyplomowany, dobry fachowiec, dekorator, fotograf z 5 letnią praktyką w Poznaniu i na Pomorzu (może złożyć kaucję), przyjmie posadę z dniem 1 lutego 1930 r. — Łaskawe oferty Kurjer zdw 97 154

Krawcowa
umiejąca także haftować szuka posady. Oferty Kurjer zdw 96 886

Panienska
lat 18, sierota z porządnej rodziny, z dobrymi świadectwami, poszukuje zaraz posady do piekarni lub cukierni. Zgłoszenia Kurjer zdw 96 906

Panienska
sumienna i uczciwa lat 18, sierota z dobrymi świadectwami, poszukuje zaraz posady do lepszego państwa albo do składu kolonialnego. Zgłoszenia Kurjer zdw 96 905

Pomocnik
szczęśliwy z dobrymi świadectwami poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 96 913

Inkasent
woźny lub portier szuka posady. Oferty Kurjer zdw 96 912. (Kaucji 2.500).

Młody
ekspedjent z branży kolonialnej poszukuje jakiegokolwiek posady. Może złożyć 500 zł kaucji. Oferty Kurjer zdw 96 911

Dziewczyna
sierota poszukuje posady do wszystkiego od 15. 2. Oferty Kurjer zdw 96 936

Inteligentna
panna z dobrego domu poszukuje posady do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego, najchętniej na wieś. Zgłoszenia Kurjer zdw 96 932

Długoletni
buchalter bilansista z dobrymi referencjami poszukuje posady od 1 kwietnia ewentl. 1 lipca rb w Poznaniu Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji Kurjera zdw 96 938

Technik
budowlany ukończył 3 semestry szuka zajęcia biurowego Schmaldicke, Leszno, Lipowa 20, zdw 96 914

Poszukuje
od 1 kwietnia ewentl. 1 lipca posady kierownika administracyjnego fabryki lub przedsiębiorstwa handlowego. Może złożyć kaucję lub zabezpieczenie hipoteczne. Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji Kurjera zdw 96 937

Dziewczyna
z lepszej rodziny umiejąca gotować poszukuje posady tylko w lepszym katolickim domu od 15. 2. Oferty Kurjer zdw 96 952

Inteligentna
osoba, lat 27, znająca wszelkie prace w gospodarstwie domowym szuka odpowiedniej posady. Miejscowość obojętna Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 96 951

Dzielna
krawcowa poszukuje pracy w domu lub w majątku, Oferty Kurjer zdw 96 950

Starsza
dziewczyna poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 96 949

Młynarz
poszukuje posady w parowym lub motorowym młynie. Obeznany również z motorami. Łaskawe zgłoszenia skierować do Kurjera zdw 97 136

Wielka Sprzedaż Poinwenturowa
od 4. II. 1930 roku — do 16. II. 1930 roku
Pomimo już niższych cen udzielamy 10% rabatu na wszelkie artykuły męskie, do 30% rabatu na wszystkie artykuły zimowe.
Nowości stałe w wielkich wyborach na składzie poleca
F. SŁOWACKI i SKA
MAGAZYN ELEGANCKICH ARTYKUŁÓW MĘSKICH
Poznań, Stary Rynek 73/74
w Gmachu Banku Przemysł.
10-30% rabatu

Służąca
poszukuje posady z gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer zdw 96 947

Bona
z praktyką szuka posady od 15. 2. lub 1. 3. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 96 944

Borowy
żonaty, lat 30 poszukuje posady, zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 96 960

Rządca
gospodarczy lat 39, żonaty, 7 lat majątkach niemieckich przybył z Niemiec poszukuje posady od 1. 3. 30. lub później, obeznany w rolniczych maszynach i parowych wodociągach, wyginanie rur są modzielnie. Oferty Kurjer zdw 96 958

Elew
gospodarczy ukończona szkoła rolnicza poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 96 959

Fryzjerka
kursistka poszukuje posady zaraz miejscowość obojętna. Kurjer zdw 97 017

Uczciwa
dziewczyna szuka posady. Oferty Kurjer zdw 97 014

Sekretarz
bardzo biegły może pracować w kancelarii adwokackiej wzięt w przedsiębiorstwie handlowym, dokładna znajomość spraw procesowych, podatkowych. Przyjmuje również nieruchomości w administracji. Warunki skromne. Referencje poważne. Oferty Kurjer zdw 97 013

Student
IV roku prawa poszukuje pracy. Oferty Kurjer zdw 97 010

Osoba
młoda z szczerem, ręcznymi robotkami, chowem drobin zajmie się całym domem, szuka posady ewentualnie zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 97 028

Dziewczyna
sumienna szuka prania. Oferty Kurjer zdw 97 031

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub od 15. 2. Oferty Kurjer zdw 97 033

Dziewczyna
poszukuje posady zaraz lub od 15. 2. do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 97 034

Dla
młodszej dziewczyny szukam od 15. 2. posady. Pietrzakowa ul. Strumykowa 19. zdw 97 048

Student Polonista
poszukuje posady biurowej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 97 052

Niania - pokojowa
z dobrymi świadectwami szuka miejsca lub do wszystkiego (w obecnym miejscu 5 lat). Oferty Kurjer zdw 97 054

Poszukuje
posady. Oferty Kurjer zdw 97 060

Służąca
uczciwa z dobrem gotowaniem do wszystkiego szuka miejsca zaraz. Oferty Kurjer zdw 97 069

Techniczka
dentystyczna, dzielna w operatywie i technice, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 96 751

Panienska
inteligentna z dobrego domu przyjmie posadę w cukierni lub składzie cukierków. Oferty Kurjer zdw 97 068

Panna
lat 27, inteligentna, szuka zaraz posady w składzie cukierków, papieru. Oferty Kurjer zdw 96 167

Poszukuje
posady. Oferty Kurjer zdw 97 082

Panienska
poszukuje posady do haftu lub szycia, pensja skromna. Oferty do Kurjera zdw 97 075

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z gotowaniem zaraz lub później tylko w lepszym domu. Oferty Kurjer zdw 97 093

Poszukuje
posady z praniem. Oferty Kurjer zdw 97 100

Sierota
uczciwa i pracowita zmieni miejsce od 15. 2. lub 1. 3. Zależy mi tylko na dobrym traktowaniu i stałej posadzie, najchętniej do 2 osób. Sławińska, ul. Mostowa 29, III. piętro. zdw 97 098

Dziewczyna
wiejska, młodsza, miła, poszukuje posady do dzieci lub do pomocy pani od 15. Oferty Kurjer jw 3 321

Kucharka
z dobrymi świadectwami poszukuje posady do dwójki osób bez dzielnicy. Zgłoszenia do Kurjera zdw 97 097

Dziewczyna
do składu kolonialnego lub bławatki, szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 97 124

Służąca
z gotowaniem szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 97 122

28 WOLNE MIEJSCA
Panna
podróżująca wymowna na artykuły spożywcze poszukuje. Zgłoszenia w niedzielę po południu. Dimke, Mickiewicza 1, zdw 96 110

Dyplom szoferski
otrzyma każdy, zapisując się na kurs do najstarszych Kursów Szoferskich w Poznaniu, J. Piłkowskiego, ul. Piotra Wawrzyniaka 28/30, telefon 78-80, zdw 96 176

Do 600 złotych
miesięcznie zarobić może każdy (a) nie przerywając swych prac. Zalicza złoty znaczkiem pocztowym, otrzymasz powiększony numer okazowy oraz warunki współpracy z nami Marciak — Stanisławów Słowackiego 20, zdw 94 468

Fotografistka-retuszerka
zaczyna lub później potrzebna. Zyciorys, świadectwo ukończonej nauki i fotografii przesłać z podaniem warunków pod d. p. 053

Stenotypistka
pisząca podług dyktanda na maszynie potrzebna zaraz. Piśmienne zgłoszenia z podaniem bliższych szczegółów dotychczasowej pracy oraz żądanej pensji do Kurjera zdw 96 520

Pomocnik
do octowni potrzebny z najmniej dwuletnią praktyką. Oferty z podaniem warunków i referencji u prasza się pod dw 4053 do Kurjera Poznańskiego.

Książkowa
bilansistka, pracująca zupełnie samodzielnie, do prowadzenia księgowości amerykańskiej, potrzebna od 15. 2. rb. Do zgłoszeń uprasza się dołączyć życiorys i odpisy świadectw, których się nie zwraca. Zgłoszenia, pozostające do 10. 2. rb. bez odpowiedzi z naszej strony należy uważać jako nieuwzględnione. Rolnik w Śremie, spółdzielnia roln. handlowa z odp. ograny. zdw 96 797

Pomocnik
fryzjerski ondulator na stałą posadę od 1. 3. potrzebny. Piechocki, Chodzież. Warunki podać. zdw 95 766

Zdolny aptekarski
pomocnika (ca), katolik, z egzaminem lub młodszy marister z praktyką potrzebną na stałą posadę do apteki blisko Poznania od 1 kwietnia. Zgłoszenia z podaniem warunków i referencji do Kurjera dw 4088

Poszukuje gorseciarki
starszej samodzielnej B. Prusiewicz. Poznań Młyńska 9, Pw 9 157-5.201

Biuralistka
pisząca biegle kaligraficznie i na maszynie znająca poprawnie język polski niemiecki, obeznana z księgowością, bezwzględnie uczciwa, możliwie z branży elektrotechnicznej, poszukiwana zaraz. Wyczerpujące oferty z podaniem referencji uprasza się do Kurjera zdpw 97 016

Bufetowa
która zarazem prowadzi księgowość od 15 lutego do bufetu dworcowego potrzebna. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdpw 96 989

Młodsza
dziewczyna do 2 dzieci i pomocy w gospodarstwie potrzebna zaraz. Zgłoszenia od 4-7, Dąbrowskiego 41 a. Haszkiewicz, zdw 97 077

Zastępcy
losowi bankow. poszukiwani przez solidną polską instytucję bankową na wysoką prowizję i ewentualnie stałą pensję. Najnowszy system sprzedaży Początkujących pożyczamy Oferty Lwów skrytka pocztowa 227 nw 7 507

Poszukujemy
organizatorów — posiadających sztab zastępców, do sprzedaży bardzo korzystnych kombinacji losowych. Oferty: Lwów, Skrytka pocztowa 283, nw 7 977

Solidna instytucja
bankowa poszukuje zdolnych zastępców do sprzedaży obliczających premijowych na raty. Niebywała nowość. Bezkonkurencyjne, najwyższe prowizje. Początkujących pożyczamy. Zgłoszenia Lwów, Skrytka pocztowa 283, nw 7 978

Siostra
(pielegniarka) do małych dzieci potrzebna Stankiewicz, Wrocław, ska 33, zdw 96 892

Ekspedjentki
branży konfekcyjnej, artykułów męskich, damskich potrzebne — Stankiewicz, Wrocławska 33, zdw 96 890

Akwizytorów
na łatwy artykuł zbytu wśród rolników poszukuje się w Poznaniu i Pomorzu. Pierwszeństwo maia nanowię z samochodem lub motocyklem. Zgłoszenia Kurjer zdw 96 904

Poszukuje
zaczyna przychodnie. Zgłoszenia Staszica 17, oficyna, parter — Handschuh, zdw 96 901

Chłopiec
do posyłek inteligentny i uczciwy może się zgłosić zaraz. Przegląd Zakarmistrzowski i Złotniczy, — Franciszka Ratajczaka, Dom Rzemieślniczy, zdw 96 920

Kilku
chłopców w celu przyuczenia się i wykonania drobnych prac potrzebnych. Zakład mechaniczny Sporny i Przewoźnik, Grochowe Łaki 7, zdw 96 921

Podróżująca
na robotki ręczne potrzebna. — Adres wskaże Kurjer zdw 96 946

Potrzebny
uczeń fryzjerski, Kraszewskiego 30, zdw 96 925-6

Posługaczka
na sobotę praniem potrzebna. Zielona 3, 111 prawo tylny dom zdw 96 938

Szofer
potrzebny na dorozęke zaraz z kaucją 1.000 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 97 023

Fryzjer
damsko-męski potrzebny zaraz. Drzewiecki, Marszałka Focha 27, telefon 79 60, zdw 97 018

Posługaczka
z Łazarza, uczciwa i zdrowa potrzebna codziennie z rana od 8-11 godziny. Zgłoszenia do Kurjera zdw 97 012

Uczeń
mający chęć wyczerpać się z rzetelną pomocą może się zgłosić tylko z gospodarstwa. Furmaniak, — Chwaliszewo 18, zdw 97 049

Dziewczyna
posługa cały dzień, Łukomska, Waly Król. Jaadwigi 2a, podwórze, II, zdw 97 056

Potrzebna
dziewczyna do wszystkiego. Długa 4. II., prawo, zdw 97 072

Pracowitego
sekretarza zdolnościami redakcyjnymi na wyjazd potrzebujecie. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 065

Akwizytorzy
do lekkiej akwizycji potrzebni. Początkujących pożyczamy. Sna deckich 30 II 4-7, Kw 1479

Posługaczka
przed południem potrzebna. — Skrobalowa, św. Wojciech 21, II, dom ogrodowy, zdw 97 076

Potrzebna
służąca zaraz z gotowaniem. — Marszałka Focha 39, Kopecki, zdw 97 078

Służąca
do mniejszej kawiarni i wszelkich prac domowych z gotowaniem od 15. 2. potrzebna. Stary Rynek 55, zdw 97 095

Uczeń
potrzebny. Piekarnia, Kraszewskiego 30, jw 3 322

Korepetytorka
energiczna i sumienna za pokój z utrzymaniem, 3 i 5 klasa gimnazjum humanistyczne. Oferty Kurjer zdw 97 114

Do
kapeluszy potrzebna bardzo zdolna podoczna. Passaż Apollo, Fr. Ratajczaka, zdw 97 110

Posada
biurowego kasiera wolna. Kaucja 2-3 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 97 087

Poszukuje
zaczyna wolnego pana celem objęcia filii sprzedaży mebli, z kaucją od 4.000 zł. Posada stała, dobre zyski. Zgłoszenia piśmienne lub osobiste przyjmuje firma Bazar Tumski, Gniezno, ulica Tumska 6, zdw 97 150

Maszynista
samotny, doświadczony do parowej maszyny Wolfa potrzebny zaraz. Zgłoszenia Wl. Bardziński, młyn parowy, Kuszewo, pow. Czarnków, zdw 97 135

Bona - nauczycielka
z pozwoleniem uczenia skromna, zdrowa osoba potrzebna od 15. 2. do dwóch dziewczynek 8½ i 6½ lat. Zgłoszenia z odpisem świadectw, życiorysem i podaniem pensji do Majętności Rokoczn p. Starogord (Pomorze), zdw 97 133

Agenci (tki)
domokrążni mogą się zgłosić. — Kaucja 50 złotych. Staly zarobek. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 147

Ekspedjentki
branży konfekcyjnej, artykułów męskich, damskich potrzebne — Stankiewicz, Wrocławska 33, zdw 96 890

Akwizytorów
na łatwy artykuł zbytu wśród rolników poszukuje się w Poznaniu i Pomorzu. Pierwszeństwo maia nanowię z samochodem lub motocyklem. Zgłoszenia Kurjer zdw 96 904

Poszukuje
zaczyna przychodnie. Zgłoszenia Staszica 17, oficyna, parter — Handschuh, zdw 96 901

Chłopiec
do posyłek inteligentny i uczciwy może się zgłosić zaraz. Przegląd Zakarmistrzowski i Złotniczy, — Franciszka Ratajczaka, Dom Rzemieślniczy, zdw 96 920

Kilku
chłopców w celu przyuczenia się i wykonania drobnych prac potrzebnych. Zakład mechaniczny Sporny i Przewoźnik, Grochowe Łaki 7, zdw 96 921

Podróżująca
na robotki ręczne potrzebna. — Adres wskaże Kurjer zdw 96 946

Potrzebny
uczeń fryzjerski, Kraszewskiego 30, zdw 96 925-6

Posługaczka
na sobotę praniem potrzebna. Zielona 3, 111 prawo tylny dom zdw 96 938

Szofer
potrzebny na dorozęke zaraz z kaucją 1.000 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 97 023

Fryzjer
damsko-męski potrzebny zaraz. Drzewiecki, Marszałka Focha 27, telefon 79 60, zdw 97 018

Posługaczka
z Łazarza, uczciwa i zdrowa potrzebna codziennie z rana od 8-11 godziny. Zgłoszenia do Kurjera zdw 97 012

Ekspedjentka
tylko z branży może się zgłosić. Rozmarynowicz, skład obuwia, Stary Rynek 93, rw 8 589

Restauracja
pełen konces szuka kierownika. Strabel, Wierzbicice 43, zdw 97 243

Woźny
kawaler, gotówka 300 zł potrzebny zaraz. Oferty Kurjer zdw 97 247

Który
z pp. podróżujących obejmie jeżdżące dodatkowe artykuły z branży towarów krótkich. Zgłoszenia Kurjer zdw 97 146

Pomocnik
fryzjerski na stałą i dobrą posadę może się zaraz zgłosić. Górska Wilda 106, zdw 97 190

Panna
młodsza, sierota, uczciwa, do składu i lekkich prac domowych z utrzymaniem zaraz potrzebna. Zgłoszenia z podaniem pensji do Kurjera zdw 97 197

Służąca
do wszystkiego, cośkolwiek rotowania, możliwie Małopolanka, potrzebna. Zupańskiego 21 III, lewo, zdw 97 196

Marszantka
do egzaminu potrzebna. Marszantka kapeluszy, Sznajder, Dąbrowskiego 54, zdw 97 232

Ekspedjentka
i marszantka z branży kapeluszy damskich potrzebna. Zgłoszenia Półwiejska 29, II., lewo, zdw 97 217

Czeladnik ślusarski
tylko budowlany, w starszym wieku, zupełnie samodzielny pracownik na stałą posadę z dobrem wynagrodzeniem zaraz potrzebny. Odpisy świadectw Kurjer zdw 97 212

Czapnik
może się zgłosić w firmie Sport, Poznań, Stary Rynek 65, zdw 97 224

Uczenice
do szycia zaraz potrzebne. Podgórska 12b, parter, prawo, zdw 97 230

Urzędnik gospodarczy
niekoniecznie bezenny do słabo zarobkowanego majątku na Wileńszczyźnie z kaucją 8 000 zł. Oferty „Głobus”, Rawicz, nw 8 108

Ekspedjentki
z branży obuwia potrzebne zaraz lub 1. 3. r. b. Zgłoszenia piśmienne z odpisem świadectw i podaniem pretensyj do Kurjera Poznańskiego rw 8588

Panienska
do bufetu i obsługi gości z kaucją potrzebna zaraz. Kościelna 17, piekarnia, zdw 97 290

Potrzebny
kotlarz miedziany. Zgłoś się do Akwawit, ul. Różnicza 8, dw 4 092

SPRZEDAŻ POINWENTUROWA
Fortepianów i Pianin
krajowych i zagranicznych po cenach wyjątkowo niskich poleca do 15 b. m.
A. DRYGAS
Wielkopolska Fabryka Fortepianów
Poznań, Kantaka 5.
Pw 9 177-6.20

Humor zagraniczny

Zona: — Dzisiejszej nocy śniłam, że nosiłeś mnie na rękach.
Mąż: — Nic dziwnego, że czuję się, jak polamaniec.

Przedpłata
na luty 1930 r. za oba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i Nowiny Sportowe” w Poznaniu — eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnośnikiem kwartalnie zł 14.80, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przesyłek w zakładzie, strajków i t. p., wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 30 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr., na stronie czwartej 120 gr., na stronie drugiej 150 gr., przed wiadomościami potoczными 240 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża do wydania wieczornego do godz. 10 w dni przedświąt do godz. 9 przed połud. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe watek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.